

«LAIKS» IS PUBLISHED SINCE 1949 // «LAIKS» IZNĀK NO 1949. GADA

Published 48 times per year except the first week in January, the first week of May, the last week in June, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper «Laiks», Inc., 6145 SUN BLVD Apt. 203, ST PETERSBURG, FL 33715

POSTMASTER: Send address change to: «Laiks», 4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759

E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXXIV Nr. 5 (6087)

2023. gada 4. februāris – 10. februāris

“UZŅĒMĒJI MIERAM” sāk jaunu ziedojumu kampaņu Ukrainas atbalstam

Fonds “Uzņēmēji mieram” aicina Latvijas uzņēmumus un ikvienu Ukrainas atbalstītāju piedalīties ziedojumu kampaņā “Bez tevis nav uzvaras!”, lai nodrošinātu 500 000 eiro lielu ziedojumu Ukrainas aizsardzības spēku stiprināšanai. Ziedojumi tiks vākti labdarības koncerta “Veltījums Ukrainai” laikā.

Fonda “Uzņēmēji mieram” vadītāja Laura Skrodele informē, ka vajadzības Ukrainas aizstāvībai pret Krievijas asiņaino uzbrukumu papildinās un mainās, tāpēc, cieši sadarbojoties ar saviem partneriem Aizsardzības ministriju, Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, Ārlietu ministriju un citiem, fonds uz tām spēj reaģēt, iesaistot uzņēmumus un sabiedrību.

Skrodele norāda, ka šobrīd visvairāk nepieciešams atbalsts tieši Ukrainas aizsardzības spēka stiprināšanai, piegādājot Ukrainai ātrās palīdzības bruņumašīnas jeb tā sauktās mobilās ambulances, nakts redzamības iekārtas, piemēram, binokļus un monokļus, kā arī dronus un kvadrakopterus. Ņemot vērā nepārtrauktos uzbrukumus, joprojām liels pieprasījums ir pēc generatoriem, kā arī apvidus automašīnām un pikapiem.

Jau kopš pirmās kara dienas fonds “Uzņēmēji mieram” kopā ar vairāk nekā 200 Latvijas uzņēmumiem organizējis aktīvu palīdzību, papildus humānajai palīdzībai savācot ziedojumus vairāk nekā 4,5 miljonu eiro apmērā.

Nacionālo bruņoto spēku vecākais eksperts starptautiskās militāri reliģiskās sadarbības jautājumos Elmārs Pļaviņš, kurš nesēn

atgriezies no Ukrainas, uzsver, ka “visas kampaņā iekļautās ziedojumu pozīcijas ir vitāli svarīgas Ukrainas kaņavīriem, jo tās dos viņiem priekšrocības, lai uzvarētu Krievijas uzsāktajā karā. Latvija ir apzinājusi, ko Ukrainai šobrīd vajag visvairāk, tāpēc ziedojumi palīdzēs noturēt frontes līniju un iet uz priekšu, lai spētu uzvarēt”.

Nesen veiktajā “Norstat” iedzīvotāju aptaujā noskaidrots, ka 64% iedzīvotāju ir gatavi ziedot Ukrainai. No tiem respondentiem, kuri vēlētos ziedot naudu Ukrainai, vairāk nekā puse jeb 56% izvēlētos ziedot Ukrainas ģimenēm un civiliedzīvotājiem, kamēr 36% izvēlētos atbalstīt Ukrainu, ziedojot Ukrainas aizsardzībai un militārajiem spēkiem.

Labdarības koncertā “Veltījums Ukrainai” 24. februārī ar savu atbalstu Ukrainai dalīsies vairāk nekā 100 Latvijas mūziķi un māk-

Uzņēmēji mieram

BEZ TEVIS NAV UZVARAS!

PIEDALIES!

Ziedosim 500 000 EUR Ukrainas spēka stiprināšanai!

Atās palīdzības bruņumašīna 90 000 EUR

Nakts redzamības iekārtas, binokļi, monokļi 2 000 EUR

Droni un kvadrakopteri 20 000 EUR

slinieki, tostarp Shipsea, Intars Busulis un “Abonementa orķestris”, “GG Choir”, Raimonds Tīguls, Vestards Šimkus, Kaspars Zemītis, Daumants Kalniņš, “Latvian Voices”, grupa “Dagamba”, “The Sound Poets”, “Tautumeitas”, “Carnival Youth”, Goran Gora, “Ilgi”, vīru koris “Gaudemus” un

citi Ukrainas draugi un atbalstītāji.

Koncerts klātienē norisināsies atjaunotajā Rīgas cirka arēnā, bet tiešraidē to translē Latvijas Televīzija. Sadarbībā ar Ziedot.lv koncerta laikā ikviens skatītājs varēs ziedot Ukrainai, zvanot pa maksas tālruni.

Borodjanka, Kijivas apkārtne // FOTO: Kurts Sauters

Dace Aperāne aicina uz XV mūzikas meistarklasēm Latvijā 3. lpp.

Jaunumi no Latvijas Medicīnas fonda un LĀZAs 4. – 5. lpp.

Numura intervijā – diplomāts Richard. L. Morningstar 6. lpp.

Par ko runā Latvijā? 11. lpp.

Ārste un juriste Annemarija Linaresa pārceļas uz Latviju 13. lpp.

Indijas māksla Latvijā 14. un 15. lpp.

Sporta jaunumi 17. un 20. lpp.

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros:
3 mēn. US \$ 50.00
6 mēn. US \$ 100.00Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usRedaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.Laikrakstā iespiestajos, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Sarīkojumu un dievkalpojumu ziņas sūtīt Inesei Zaķis
e-pasts: rigaven@aol.com**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adreses
4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759
e-pasts: LaiksDSR@aol.comJa vēlaties saņemt vairāk informācijas par avīzi,
lūdzu, zvaniet LAIKA ASV tālr.: 727 385-4256**LAIKS**4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759
laiksdsr@aol.com
www.laiks.usLūdzu, maksāt ASV dolāros uz «Laiks» Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
www.laiks.us!«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem ASV \$50.00
6 mēnešiem ASV \$100.00**FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI!** Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!Laiks pa gaisa pastu Amerikā 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00
Laiks pa gaisa pastu Latvijā 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00
Laiks pa gaisa pastu Kanadā 3 mēneši \$75.00
6 mēneši \$150.00
Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 3 mēneši \$93.00
6 mēneši \$186.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

Laikraksta izdošanu atbalsta
Latvijas Kultūras ministrija**VAI JŪS ZINĀT?****Spēles laukumā ir viens latvietis.
Kā viņu sauc un kāpēc viņš tur ir?****Lasītājs,
kuŗš pirmais uz
redakciju atsūtīs
pareizo atbildi,
saņems
pārsteiguma
balvu.****Lai veicas!****LASĪTĀJA BALSS****Atsaucoties uz publicēto**Iepriekšējā *Laika* nr. 1. lpp.
bija publicēts foto, kuŗā prezidents K. Ulmanis sveic jaunieti skolas izlaidumā. Tā ir **Austra Vera Ritmeistere (Ernestone) Alksnis**. Viņas meita Edīte Lynch stāsta:

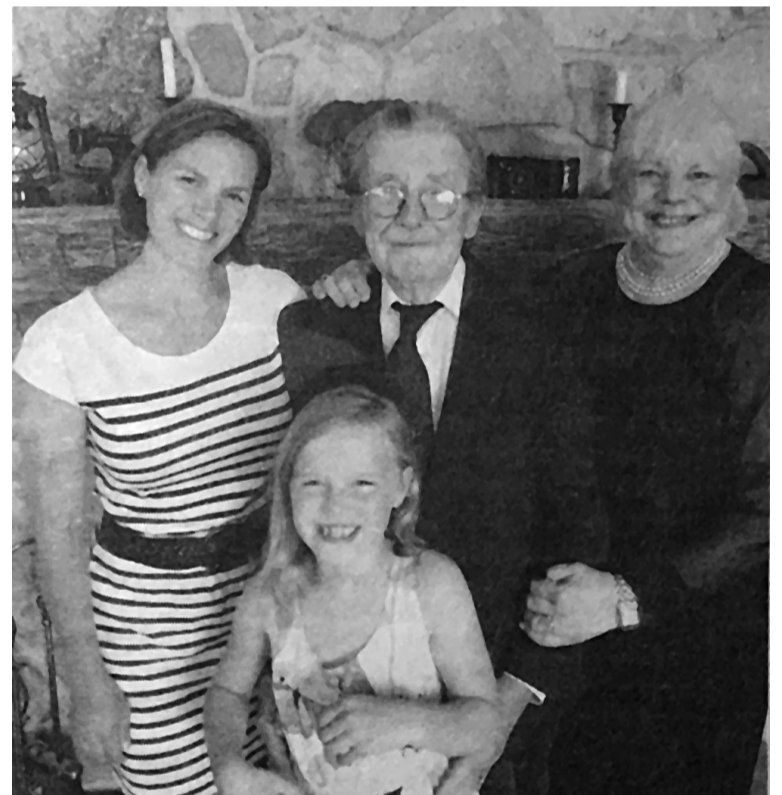
“Mana mammiņa piedzima 1924. gadā Grobiņas pilsētā. Viņas vecāki Frīdis Ritmeisters un Jūlija Ritmeistere dzīvoja lielā mājā Lielā ielā, vectētiņš bija veikalnīks. Austra Vera Ritmeistere pabeidza vidusskolu Liepājā un šai dienā saņēma atzinības rakstu, kā arī grāmatas Draudzīgā Aicinājuma ietvaros no Kārļa Ulmaņa.

Mammiņa aprecējās, un vēlāk es piedzimu Liepājas slimnīcā. 1944. gada rudenī bēgām no Latvijas. Dzīvojām Dānijas bēgļu nometnē, piedzima māsiņa un 1949. gadā devāmies uz Kanadu. Mammiņa pēkšņi aizgāja Mūžībā 1992. gada 9. jūnijā.

Iebraucot Kanadā, mammiņa atklāja, ka viņas vīram bijušas citas intereses, un viņa palika viena ar diviem bērniem, jauniekiem par pieciem gadiem. 1955. gadā viņa apprecējās otro reizi, un dzīve mums visiem ritēja pilnā sparā un priekā.

Pievienoju foto no publikācijas “Latvija Amerikā”, kad papītim apritēja 90 gadi. Viņš aizgāja

Mūžībā 2020. gada 7. augustā. Abi ir apglabāti Woodland kapos London, Ontario.”

Jubilārs Rolfs Alksnis ar meitu Edīti Lynch (pa labi), mazmeitu Andrea Gates un mazmazmeitu Julia**PALIKUŠI DAŽI PĒDĒJIE KALENDĀRI**

2023. gada kalendārs: gab. x US \$22.00.....

Piesūtīšana: ASV – par katru pirmo US \$3.00

Par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1.50

Ārpus ASV – par katru pirmo US \$3.50 (Maksa ASV dolāros)

Par katru nākamo uz to pašu adresi – US \$1.50.

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.: E-pasts

XV Starptautiskie latviešu jauno mūziķu meistarkursi

“Jaunas balsis! Jauna mūzika!”

XV Starptautiskie latviešu jauno mūziķu meistarkursi “Jaunas balsis! Jauna mūzika!” notiks 2023. gadā no 12. līdz 21. jūlijam Siguldas Mākslu skolā “Baltais Flīgelis” Siguldā, Latvijā. Lekcijās, meistarklasēs, kā arī meistarklasu vadītāju un dalībnieku bezmaksas koncertos tiks izpēti jaunākie virzieni un iedvesmas dzīvi Latvijā un pasaulē šodien.

Uz XV meistarkursiem varēs pieteikties 100 Latvijas un diasporas jaunie latviešu mūziķi (no 16 gadiem) – vokālisti, instrumentālisti, koŗa diriģenti, komponisti un skolotāji no mūzikas vidusskolām, mūzikas skolām, Jāzepa Vītola Latvijas mūzikas akadēmijas un citām mūzikas mācību iestādēm pasaulē. Meistarkursos dalībniekiem būs iespēja dziedāt, mūzicēt un sadraudzēties ar latviešu jauniem mūziķiem no Latvijas un visas pasaules.

Jaunie koristi, kuri piedalīsies 27. Vispārējos Dziesmu svētkos Latvijā, ir arī aicināti pieteikties un papildināt savas dziedāšanas prasmes Meistarkursu korī, Diasporas koŗu virsdiriģenta Ivara Cinkusa vadībā, kā arī piedalīties koŗa diriģēšanas meistarklasēs ar I. Cinkusu un vokālajās meistarklasēs, ko vadīs Pauls Berkolds (ASV), Antra Jankava (Latvija), Arta Jēkabsons, džezs/improvizācija (ASV) un Inga Šļubovska (Latvija).

XV Starptautiskie latviešu jauno mūziķu meistarkursi veicinās Latvijas un citu valstu jauno mūziķu profesionālās meistarības iegūšanu, piedāvājot augstas kvalitātes mācību programmu gandrīz visās mūzikas disciplīnās radošā un aizrautīgā vidē. Katrs meistarkursu dalībnieks saņems Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas aplieciņu par dalību meistarkursos.

Meistarklases vadīs izcili atskaņotājmākslinieki, komponisti un pedagogi no astoņām valstīm – Latvijas, ASV, Anglijas, Austrālijas, Grieķijas, Kanadas, Šveices un Vācijas:

klavieres – Sandra Mogensena

(Kanada), Andrejs Osokins, Lauma Skride (Anglija), Juris Žvikovs, Reinis Zariņš; vijole – Gunārs Larsens (Šveice), Sofija Kirsanova (Austrālija), Paula Šūmane; alta vijole – Andra

manis, Jānis Šipkēvics (Shipsea), Gundega Šmite, Paula Šūmane, Pēteris Vasks, Diāna Zandberga, Latvijas *Radio 3 Klasika* programmu vadītājs. **Lektori, mūziķi un nodarbību vadītāji** (pe-

sones, Aivara Kalēja, Tāivalda Ņeniņa, Andreja Osokina, Rutas Paidares, Pētera Plakida, Anitras Tumševicas, Pētera Vaska un citu komponistu vokālie un instrumentālie skaņdarbi.

Latvijas Mūzikas akadēmijas, Siguldas Mākslu skolas “Baltais Flīgelis”, Latvijas Komponistu savienības un ASV Darba grupa: Dace Aperāne (mākslinieciskā vadītāja), Ventis Zilberts (direk-

Inga Šļubovska Siguldā, 2018. gadā

Dārziņa (Vācija), čells – Ēriks Kiršfelds, Jānis Laurs (Austrālija); **flauta** – Ilona Meija, Ieva Pudāne; **saksofons** – Aigars Raumanis; **sitaminstrumenti** – Guntars Freibergs; **kokle** – Anna Eglīte; **kameransambli** – Andra Dārziņa (Vācija), Agnese Egliņa, Arta Jēkabsons (džeza ansambli/improvizācija, ASV), Herta Hansena, Ventis Zilberts; **kompozīcija** – Gundega Šmite (vadītāja, Grieķija) un Dimitris Maronidis (elektronika, Grieķija), **konsultācijas/lekcijas** – Ēriks Ešenvalds, Pēteris Vasks; **koris un koŗa diriģēšana** – Ivars Cinkuss; **koncertmeistares** – Elīna Bambāne, Lauma Prūse, Ieva Šmite, Jevģēnija Trukša (ASV) un Natālija Zandmane.

Lektori **mūzikas teorijā, kompozīcijā**: Boriss Avramecs, Pauls Berkolds, Ivars Cinkuss, Dāvis Enģelis, Ēriks Ešenvalds, Arta Jēkabsons, Sofija Kirsanova, Lauma Malnace, Aigars Rau-

dagoģijā, džezā kameransambliem/improvizācijā, koncertlekcijās): Dace Aperāne, Mārīte Junita Apsīte, Elīna Brese, Baiba Kokina, Matīss Čudars, Ilze Kirsanova, Sofija Kirsanova, Sandra Mogensena, Andrejs Osokins, Sigita Razminoviča, Gundega Šmite, Diāna Zandberga.

Kā visos iepriekšējos Starptautiskos latviešu jauno mūziķu meistarkursos, XV Meistarkursu lekcijās, meistarklasēs, koncertos un koncertlekcijās tiks atskaņota latviešu komponista kormūzika, vokālā un instrumentālā kameramūzika. Meistarklasu vadītāju koncertos tiks pirmatskaņotas Platona Buravicka, Gundegas Šmites un jauno komponistu/dalībnieku kompozīcijas un atskaņoti šī gada jubilāru – kā piem. Andŗa Dzenīša, Selgas Mencēs, Helmerā Pavaŗa opusi, kā arī Matīsa Čudara, Andas Eglītes, Maijas Einfeldes, Ērika Ešenvalda, Artas Jēkab-

Starptautiskie meistarkursi ir ieņēmuši nozīmīgu vietu latviešu mūzikas dzīvē Latvijā: tie ir sekmējuŗi sadarbību vispasaules latvieŗu profesionālo un topoŗo jauno mūziķu starpā, kā arī viņu zināŗanas par latvieŗu mūziku un māksliniekiem. Kopŗ 1994. gada, kad notika pirmā mūzikas nometne Jaungulbenē, vairāķ nekā 1800 jaunie mūziķi un izcili latvieŗu mākslinieki/mācībspēķi ir piedalījuŗies mūzikas nometnēs/meistarkursos. Starptautiskie latvieŗu jauno mūziķu meistarkursi (IX-XIV) līdz ſim notikuŗi Siguldā jau seŗas reizes – klatienē 2010., 2012., 2014., 2016. un 2018. gadā un 2021. gadā attālināti digitālā formātā. Kopŗ pirmajiem meistarkursiem/mūzikas nometnes 1985. gadā Mountorforda (*Mount Orford*) Kanadā ir pagājuŗi 38 gadi.

XV Meistarkursu organizētāji ir darbinieķi no Jāzepa Vītola

tors, atskaņotājmāksla), Agnese Egliņa (atskaņotājmāksla), Gundega Šmite (kompozīcija), Dace Aperāne (mūzikas pedagoģija), Jolanta Bimbere (administratore), Elīna Gruzniņa un Kristaps Kirŗsteins (koordinatori).

Sīķāķa informāķija par XV Meistarkursiem, kā arī par pieteikŗanos (kas būs atvērta no 28. februāŗa) un dalības maksu (kas ieskaitīs visas nodarbības, dzīvoŗanu un ēdināŗanu pa meistarkursu laiku) atrodama: www.baltaisfligelis.lv/muzika/meistarkursi un <https://www.facebook.com/Starptautiskie-meistarkursi>. Tautieŗi, kuŗi plāno jūlijā būt Latvijā, sirsnīgi aicināti apmeklēt XV Meistarkursu koncertus, tie notiks Siguldas Mākslu skolas “Baltais Flīgelis” skaistajā koncertzālē. Uz tikŗanos XV Meistarkursos! Lai skan!

XV Starptautisko latvieŗu jauno mūziķu meistarkursu darba grupa

Laika māksliniecei Zanei Neimanei nāk klajā grāmata

Aizvadītajā gadā savu kolēģi sveicām sakarā ar otrā maģistra grada saņemŗanu – Zane ir divķārŗa mākslu maģistre (*Mag.art.*) – viens no tiem glezniecībā, otrs – kultūras menedŗmentā. No sirds sveicam Zani par ķārtējo radoŗo sasniegumu!

Ja vēlaties iegādāties grāmatu “Jaunā mākslinieķa karjēŗas attīstības stratēģijas un biznesa modeļi”, sazinieties ar redakciju!

No kreisās: Latvijas Kultūŗas akadēmijas studiju programmas RIIM vadītāja Ieva Zemīte, Zane Neimane, Latvijas Mākslas akadēmijas prorektore Antra Priede un prorektors, gleznotājs Andris Vitolīņŗ.

// Foto no grāmatas prezentāķijas Latvijas Kultūŗas akadēmijas teāŗra mājā “Zirgu pasts”

Latvijas Medicīnas Fonda (LMF) Studentu stipendija 2023/24

Latvijas Medicīnas Fonda (LMF) ir izveidojis īpašu stipendiju – *Studentu stipendija*, lai dotu iespēju jauniešiem, kas dzīvo un mācās ārpus Latvijas universitātēs, kolledžās vai medicīnas skolās, iespēju gūt praktisku pieredzi Latvijā, P. Stradiņa Kliniskajā universitātes slimnīcā vai kādā citā ārstniecības iestādē un papildināt zināšanas un praktiskās iemaņas medicīnā. *Studentu stipendija* pastāv jau septiņus gadus, un tā ir bijusi piešķirta deviņas reizes septiņiem jauniešiem.

STIPENDIJAS NOLŪKS

Rietumu latviešiem iepazīt Latviju, iepazīt Latvijas medicīnu un palīdzēt izvēlēties savu profesionālo dzīves ceļu medicīnā, dodot praktisku pieredzi iecerētā medicīniskajā nozarē.

KVALIFIKĀCIJA

Rietumu latviešu medicīnas

studenti un jaunieši, kas ir ieinteresēti studēt medicīnu un kuņģi tekoši runā un raksta latviski.

PIEREDZE

Students gūs pieredzi P. Stra-

diņa Kliniskajā universitātes slimnīcā vai kādā citā Latvijas ārstniecības iestādē, piedalīsies klīniskajā darbā, viņam būs iespēja palīdzēt pētniecības darbā

un publikāciju sagatavošanā, papildināt savas medicīniskās, kā arī latviešu valodas zināšanas.

PRAKSES LAIKS

Prakses laiks ir vismaz astoņas nedēļas.

STIPENDIJA

Stipendija ir \$ 2500. \$1500 tiks izmaksāti prakses sākumā, bet \$1000 – pēc prakses pabeigšanas, atskaites un apraksta iesniegšanas LMF.

KĀ PIETEIKTIES?

Pretendentam jāiesniedz:

- lappusi gaŗu aprakstu par savu kvalifikāciju un savu interesi iegūt pieredzi veselības aprūpes vai medicīnas zinātnes jomā, norādot ārstniecības iestādi, kuŗa būs prakses vieta. (Apraksts latviešu valodā);
- CV un divas rekomendācijas vēstules (latviešu vai angļu valodā).

- fotogrāfija.

Pieteikums elektroniski jāšūta alekskalnins@gmail.com Aleksandram Kalniņam, MD/MBA līdz 2023. gada 15. martam, ja prakse ir 2023. gadā, un līdz 2024. gada 15. martam, ja prakse 2024. gadā.

Plašāka informācija par *Latvijas Medicīnas fondu* (LMF) un tā stipendijām <http://latvian-medicalfoundation.org/>

Latvijas Medicīnas fonds ir dibināts 1990. gadā kā privāta bezpeļņas organizācija ar mērķi atbalstīt veselības aprūpi Latvijā.

Aleksandrs Kalniņš,
LMF valdes loceklis

MD/MBA
alekskalnins@gmail.com

**KAMENA
KAIDAKA,**
LĀZA biroja vadītāja

Latviešu ārstu un zobārstu apvienība (LĀZA) šogad atzīmē savu 75 gadu pastāvēšanu. Šai organizācijai ir nozīmīga loma Latvijas brīvvalsts medicīnas izaugsmē. Daudzi no šobrīd Latvijā atzītiem un izciliem speciālistiem reiz ir saņēmuši LĀZA biedru profesionālu atbalstu. Bet šoreiz ne tik daudz par šodien, bet gan par LĀZA pirmsākumiem – kā un kas

latvieši 1945. gadā, pēc UNRRA datiem), kuŗā bija arī liels skaits kultūras un izglītības darbinieku un ārstu. Tāpēc arī pirmais latviešu ārstu kongress notika 1947. gada 6. un 7. decembrī Eslingenas ģimnazijā. Tajā piedalījās 200 ārsti no visām trim Rietumu okupācijas joslām Vācijā.

LU Medicīnas fakultātes Mikrobioloģijas katedras un institūta

un V. Jaunzemu no Eslingenas, zobārsti V. Aizkraukli no Eslingenas, O. Rozi un A. Štauri-Boni no Hanavas, Egerti no Detmondas, doc. Raimoni no Pinebergas un M. Saltupi, dz. Zilīte no franču zonas. Organizācijas centrs atradās Eslingenā.

Pagaidu valde pieņēma statūtus un par organizācijas priekšsēdi ievēlēja oftalmologu, rent-

1949. gadā sākās ārstu izceļošana no Vācijas uz jaunajām mītnes vietām. Saziņa kļuva arvien grūtāka, bet saglabājās, pateicoties *Apkārtrakstam* un K. Apiņa neatlaidībai. Pēc K. Apiņa pārceļšanās uz ASV, 1956. gada 18. oktobrī, LĀAT pēc tās vadības lēmuma tiek inkorporēta kā juridiska persona Minesotas štātā ar nosaukumu: *Latvian Medical*

līdz 1967. gadam.

Arveds Alksnis, M.D. – LĀZA priekšsēdis no 1968. līdz 1976. gadam.

Ferdinands Valdmanis, M.D. – LĀZA priekšsēdis no 1976. līdz 1978. gadam.

Andris Rubenis, M.D. – LĀZA priekšsēdis no 1979. līdz 1986. gadam.

Pauls Roberts Grūbe, M.D. – LĀZA priekšsēdis no 1986. līdz 1991. gadam.

Bertrams Zariņš, M.D. – LĀZA priekšsēdis no 1991. līdz 1993. gadam.

Kaspars Tūters, M.D. – LĀZA priekšsēdis no 1993. līdz 1997. gadam.

Jānis Jāzeps Dimants Jr., M.D. – LĀZA valdes priekšsēdis no 1998. līdz 2015. gadam.

Uģis Gruntmanis, M.D. – LĀZA priekšsēdis no 2015. gada.

Šo negaŗo ieskatu senākās, bet šobrīd vēl aktīvi strādājošās latviešu organizācijas vēsturē gribu noslēgt ar ārstu, LĀZA draugu un atbalstītāju Ilmāra Lazovska atziņu: “Ārsta vispārējā māka jeb kompetence balstās uz zināšanām, spējām, pieredzi un prasmī izturēties. Ārsta izturēšanās ir māksla, ko var iemācīties. Tā ir trausla, viegli sagraujama un grūti pārveidojama, bet bieži vien nepietiekami novērtēta.”

Šo izturēšanās mākslu LĀZA dibinātāji bija apguvuši no saviem skolotājiem, to nodevuši saviem skolniekiem un, cerams, ka to spēsim nosargāt arī jaunajos laikos.

Par LĀZA 75 gadiem un šodien stāsta arī 20 minūšu filma, kuŗas pirmizrāde bija šogad Rīgā 9. Latvijas ārstu kongresā, bet tagad to var skatīties LĀZA YouTube kanalā, kas tapis arī tikai šogad – tāda simboliska dāvana pašiem sev.

laza@lazariga.lv
www.lazariga.lv

LĀZA 75 gadu vēsture – saknes, kas baro

Latviešu Ārstu un Zobārstu Apvienība

The Latvian Medical and Dental Association

Visiem spēkiem veicināt veselības aprūpi un zinātnē iesaistīto studentu, rezidentu, ārstu un zobārstu izglītību un sadarbību.

LĀZA dibināšanas kongress Eslingenā 1947. gada 6. un 7. decembrī // FOTO: LĀZA arhīvs

vadītāja profesora Egonā Dārziņa vārdi, kongresu atklājot, bija – “Vienīgās vērtības, kas mums palikušas, ir zināšanas un darbs.”

Kongresā nodibināja Latvijas ārstu apvienību trimdā (LĀAT). Tās pagaidu valdē ievēlēja: prof. H. Buduli no Vircburgas, prof. J. Šulcu no Pinebergas, prof. J. Prīmani no Lādes, doc. K. Apini no Augsburgas, doc. T. Vitolu no Tībingenas ar tiesībām izvēlēties pārējos locekļus savā zonā un pārstāvi no Austrijas, ārstu J. Reinhardu un doc. A. Pakalnu no Libekas, A. Karpu no Blombergas, K. Mālmani no Manheimas, A. Dargēvicu no Minhenes, P. Purviņu, P. Lapsu, Fr. Lēmani

genologu, agrāko Latvijas Ārstu biedrības sekretāru, priv.doc. Kārli Apini, par biedrzīni – Dr. Pēteri Lapsu. Pirmais LĀAT uzdevums bija apzināt svešumā izkaisītos latviešu ārstus un kopēja ciņa par profesionālo atzišanu, kas visur pasaulē saskārās ar lielu pretestību. Pastāvēšanas pirmajos gados Apvienībai pievienojās 519 ārsti un 218 zobārsti.

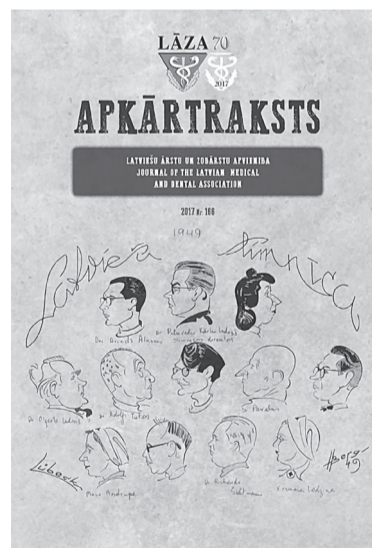
Par pirmajiem goda biedriem LĀAT otrajā kongresā 1948. gada vasarā ievēlēja LU Fakultātes ķirurģijas klīnikas vadītāju (līdz 1940. gadam) prof. Jēkabu Alksni un psihiatru, kādreizējo LU Medicīnas fakultātes dekānu prof. Hermani Buduli.

and Dental Association. Latviešu ārstu un zobārstu apvienība (LĀZA).

Ar šo nosaukumu organizācija ir zināma arī šodien, vienojot ārpus Latvijas un Latvijā esošos nozares speciālistus, sniedzot savu palīdzību Latvijas jauniešiem ārstiem un studentiem. 21. gadsimtā LĀZA vairs nav tikai trimdas organizācija – tās biedri ir arī Latvijas kolēģi.

LĀZA vadībā ir bijuši harizmātiski un uzņēmīgi ārsti, kuŗus jubilejas reizē nevar nepieminēt, jo viņu kā vadītāju loma ir būtiski noteikusi organizācijas darbību.

Kārlis Aleksandrs Apinis, M.D. – LĀZA pirmais priekšsēdis un *Apkārtraksta* redaktors no 1947.

LĀZA *Apkārtraksts* Nr. 166 – 2017 gads. Vāka dizainam izmantots pazīstamā karikatūrista Harija Berga zīmējums *Latviešu slimnīca 1949*, kuŗā redzami Libekas Latviešu slimnīcas galvenie vadītāji. Zīmējums no prof. Kaspara Tūtera ģimenes arhīva. Dr. Ādolfs Tūters arī redzams zīmējumā

izveidoja kopību, kuŗa palīdzēja saglabāt latvietību, savu aroda skolu un savus ideālus trimdas latviešu ārstiem. 6. un 7. decembris bija LĀZA dibināšanas dienas.

Otrā pasaules kara laikā bēgļu gaitās devās vairāk nekā 200 000 Latvijas iedzīvotāju. Trimdā devas gandrīz 2/3 Latvijas ārstu un zobārstu. Eslingenā bija viena no lielākajām bēgļu nometnēm (5200

Atmiņas par Aina Galēju Dravnieci

2016. GADA "LĀZA Apkārtraksta" nr. 165 dr. Juris Lazovskis (Kanada) rakstīja:

"No Ainas Galējas Mineapolē pirmo vēstuli saņēmu 1993. gadā. Viņa atsaucās manam lūgumam – palīdzēt Latvijas ārstiem tikt pie tālākas izglītības Amerikas slimnīcās. Biju nesen atgriezies no sava pirmā Amerikas brauciena. Kopā ar ārstu Gunti Ķilkutu mums toreiz tika dota iespēja trīs mēnešus pavadīt Dalasas Metodistu slimnīcā kā novērotājiem kopā ar iekšķīgo slimību rezidentiem. Vērojot dažādu valstu jaunos ārstus, apgūstam ASV medicīnas pēcdiploma izglītību un praktiskās iemaņas, un gluži dabiski radās sapnis par to, ka Latvijas ārsti varētu iegūt šo pieredzi. Vien divus gadus pēc Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas joprojām dzīvojot ar savu PSRS laika medicīnas pieredzi, kontrasts šķita tik liels un iespēja – teorētiski reāla. Uz vēstuli Latviešu Fonda Apkārtrakstā ar lūgumu palīdzēt apmaksāt ASV ārsta eksāmenus atsaucās Aina Galēja. A. Galēja apņēmās segt eksāmena maksu – ap 1000 dolaru, kas Latvijas iedzīvotājam 1993. gadā bija neiespējama summa. Ar A. Galējas finansējumu tika sagādātas arī grāmatas, kas palīdzēja sagatavoties USMLE eksāmeņiem. Nākamo pāris gadu gaitā Latvijas ārstiem šādā veidā tika dots pamudinājums turpināt mācīties tālāk. Aptuveni desmit ārstu šo pamudinājumu izmantoja, un četri no mums arī veiksmīgi nokārtojām eksāmenus un iekļuvām rezidentūrā: Atis Bārzdiņš un Uģis Gruntmanis – iekšķīgās slimībās, attiecīgi Ņujorkā un Konektikutā, Gundars Katlaps – ķirurģijas rezidentūrā Kalifornijā. Es 1997. gadā nokļuvu Minesotā, iekšķīgo slimību rezidentūrā AbbottNorthwestern slimnīcā. Aina atvēra savas mājas durvis, kad ieradāties Mineapolē. Ar ārsti Aina Galēju un viņas vīru Frici Dravnieku izveidojās cieša draudzība. Varu teikt, ka daudzo gadu gaitā mums bija privilēģija veldzēties Ainas labestībā, sirsnībā un vienkāršībā, Ainas smalkjūtības pilnā tiešumā un gudrībā. 1941. gada izsūtīšanā zaudējusi savu tēvu, Latvijas Universitātes stomatoloģijas docentu.

Ar māti bēgļu gaitās 1944. gadā nokļuva Vācijā un 1951. gadā – Mineapolē, Minesotas štatā ASV. Bēgļu gaitās piedzīvotais un personiski pārdzīvotā netaisnība – dzimtenes okupācija A. Galējai, tāpat kā daudziem Rietumu latviešiem, lika saliedēties un ieguldīt savu enerģiju un darbu Latvijas nākotnē, neizmirstot pagātni. A. Galēja palīdzējusi Latvijas Okupācijas muzejam, Latviešu Fondam un citām organizācijām. Viņa bija žurnāla *Akadēmiskā Dzīve* redkolēģijas locekle.

Aina Latvijas nākotni saredzēja izglītībā. Tur arī viņa ieguldīja savus līdzekļus – veiksmīgi strādājot vietējā universitātē un vēlākos gados – par

praktizējošu patoloģi īslaicīgos darbos (*locum*) ārpus Minesotas štata, nereti pārņakšņojot vietējo patoloģu mājā, kuņus

viņa aizvietoja. Izdevumu samazināšanas un vietējā kolorīta iepazīšanas nolūkā Aina ar Frici nakšņoja teltis vai uz *pick-*

up mašīnas aizmugurē ielikta matrača. Apvienojot darbu ar ceļošanu, viņi iespēja apskatīt teju visus ASV štatus. Veiksmīgi

ietaupījumi un ieguldījumi ļāva A. Galējai jau aizv. gs. 90. gadu sākumā sākt atbalstīt Latvijas studentu apmācības ASV.

Aina labdarību neuzskatīja par kaut ko īpašu. Tas viņai šķita tik pašsaprotami un fundamentāli. Ainas pamatīgumā bija kaut kas no klasiskās pirmskaņa skandināviski baltiskās mentalitātes. Interesantā veidā tā labi saskanēja ar minesotiešu skandināviskām saknēm. Visapkārt bija vai nu zviedru, norvēģu, vai somu pēcteči. A. Galēja un baltieši šajā vidē iederējās gluži organiski – atbilstot grūti tulkojamam somiskajam vārdam *sisu*, kas apzīmē stipru apņēmību, neatlaidību, nevis īslaicīgu, bet ilgstošu drosmi. Ne tikai tādumā no dzimtenes, bet arī Minesotas aukstumā un svešumā šīs īpašības noderēja gan pēckaņa latviešu bēgļiem, gan skandināvu iecelotājiem iepriekšējos simt gados. Ainas izteiciens „man jau ir bieža āda”, kad viņa skaidroja savu spēju nesatraukties par kādām neveiksmēm vai dzīves nebūtiskiem niekiem, arī demonstrēja viņas būtiskā redzējumu.

Būtiskums atspoguļojās Ainas apkārtņē – gan tiešā, gan pārnēstā nozīmē. Ainas māja Mineapolē, kur nereti ciemo-

2008. gada 15. jūlijā, Rīgā, Blaumanu ielā, Rudītes Emīras dzīvoklī. Sēž: Ingrida Gehe ar tēvu, Ilze Stepina-Gehe, Irēne Lazda, Dr. Aina Galēja, Paulis Lazda, Māra Zālīte, Kristīne Sprice. Stāv: Baiba Jakubovska, Elina Čamane, Laura Dean*, Ilze Garoza, Māra Rozenberga, Gundega Vaska, Mārtiņš Mūrnieks, Didzis Kļaviņš, Signe Rirdance, Inese Grumolte
*UW-Eau Claire studente, kuņa piedalījās Latvijas semestra programmā un mainīja savu studiju virzienu uz Austrumeiropas vēsturi, ir profesore, iemācījās latviešu valodu un ir aktīva AABS (American Association of Baltic Studies)

Ruta Fridrichsone, Līva Gudule-Ornicāne, Aina, Mārtiņš Hiršs 2011. gada 18. novembrī

Liene Indrāne, Eva Ikstena-Johansone, Aina, Dace Jaundārdare-Dātave 2008. gada septembrī

Kāzu mielasta atveidošana Oklēras Universitātes Tautību festivāla Baltijas kluba izstādē. No kreisās: studente no Minesotas, Liene Indrāne, Eva Ikstena-Johansone, Dace Jaundārdare-Dātave 2009. gada oktobrī. (Aizmugurē P. Lazda ceļ kausu)

jāmies, bija latviska un vienkārša. Šķita neparasti aizv. gs. 90. gadu beigās ieraudzīt ASV praktizējošu ārsta mājā 50. un 60. gadu virtuves iekārtas. Tās, saprātīgi koptas, turpināja pildīt savu funkciju un nesagādāja neērtības, par spīti modes pārmaiņām. Neskaitāmās grāmatas, kārtīgi savirknētas, joprojām atradās vienkāršajos un praktiskajos Frici roku darinātajos plauktos, kas tapuši, tikko iebraucot ASV 1951. gadā, un daļa pat vēl no Vācijas DP nometnēm. Kad tie iztukšoti un sastatīti viens uz otra, tie vairāk līdzinājās gaļiem trušu būriem bez restēm, ne grāmatplauktiem. Ainas uzverē ārējais veidols bija nebūtisks. A. Galējas dzīvē būtiskais ir bijis tālredzīgi palīdzēt. Palīdzēt pacelties pāri.

(Turpināts 7.lpp.)

"I think overall The Baltic States are doing well"

Diplomāts *Richard L. Morningstar* intervijā *Ligitai Kovtunai* *

I was our ambassador to Azerbaijan between 2012 and 2014. And prior to that, during the Clinton Administration, I'd been the ambassador to the European Union, and I did a bunch of other things, as well, with respect to the former Soviet Union. Then, in the Obama Administration, prior to going to Azerbaijan, I'd been Hillary Clinton's energy envoy, and so I had a lot to do during that period of time with the Baltic States. In Azerbaijan, as our ambassador, I dealt with all kinds of issues, including energy and, at that time, the southern gas corridor. But they're also, you know, very strategically located. A two-hour drive to the Iranian border, two hours north to Dagestan and then Chechnya. So it was a very important strategic place. We had a lot of security issues, we had to deal with lot of democracy and human rights issues there. So it was an interesting period. I did a lot with Baltic energy before when I was working with Hillary. After I got out of the government, I stated up a global energy centre at the Atlantic Council, which is an international think tank in Washington. I'm still the founding chairman, so I'm doing a lot on European energy security, a lot on Ukraine, and in that connection still a lot with the Baltics. I actually had a fireside chat at the UN General Assembly with President Nauseda of Lithuania. So I'm involved with the Baltic States.

Who was president in Azerbaijan?

President Ilham Aliyev.

And your opinion about him?

He is very smart, a very bright guy. He's a language genius. I mean, it's unbelievable how many languages he speaks. He speaks fluent English. He works in a difficult strategic area, because of having to deal with Russia on the North and Iran on the South, and then the conflict with Armenia over Nagorno-Karabakh. So when I was there, he was constantly weighing all of these issues, how to deal with the United States with respect to all of that. When I was there, I dealt a lot with energy issues. That's when we really started to work hard on gas going from the Caspian to Europe. Oil was already. I'd worked on the Baku-Tbilisi-Ceyhan pipeline back in the 90s. Gas was the big issues when I was actually our ambassador there. Worked a lot on security issues. We had a lot of co-operation there. The Obama Administration did have some democracy and human rights issue, which we also had to work on, which was a challenge, you know. Azerbaijan wasn't interested in hearing much about it, but we kept these issues in compartments almost. We worked very closely on energy issues, very closely on security issues, and then on these other issues, we worked a lot on them, and we agreed to disagree on those quite often.

Was it an authoritarian regime?

Well, I mean, it was ... let's put it this way. It depends on how you want to define it. I'm not sure I want to be quoted ...

Well, that was certainly a major issue when I was there. Still obviously an issue today. When I was there it was – basically, just briefly on the history of the dispute. You may remember, there was a war over

What is Azerbaijan's position in this war? It's a very silent position.

Yeah, I think that you're exactly right. To be as silent as possible. I think that Azerbaijan is very sympathetic toward Ukraine and Ukraine maintaining its sovereignty. Azerbaijan is another former Soviet state, like Latvia and the other Baltic States, and feels very strongly about main-

Richard L. Morningstar: "Putin has had such a terrible miscalculation (...) countries of the former Soviet Union, particularly in the Caucasus and Central Asia feel that they have a wider latitude of action."

Nagorno-Karabakh back at the time of the breakup of the Soviet Union, and then there was an armistice in which Armenia basically occupied ... Armenia doesn't like the word "occupied" but they occupied Nagorno-Karabakh, and about 20% of Azerbaijan. There was a group called the Misk group, which was the United States, France and Russia which tried to work to resolve the issue with little success. Maybe its major goals during the 20 years, the early 90s to when I was there, even though there were skirmishes, there wasn't any large-scale fighting. My feeling when I was there? I felt two things. One that it was unresolvable. Neither side had the political will to reach a settlement, and either side would feel that they'd lost as part of the settlement. Which would make it difficult politically in their countries. For example, if Armenia gave back the occupied territories as part of the settlement that would be difficult politically in Armenia. And likewise if President Aliyev compromised – Nagorno-Karabakh was a unifying issue in Azerbaijan. The government, opposition, whoever, all felt strongly about Nagorno-Karabakh. There were so many displaced Azerbaijanis, several hundred thousands who had to leave those territories in the early 90s and were basically displaced refugees in the rest of Azerbaijan.

taining its sovereignty, as well. I do think that Putin has had such a terrible miscalculation Putin is having such a terrible experience with respect to this war, and is so distracted and occupied by it that other countries of the former Soviet Union, particularly in the Caucasus and Central Asia feel that they have a wider latitude of action without Russian interference. Russia is so distracted, I think that's why Azerbaijan ... and I'm not justifying it on Azerbaijan's part, but I think that's why they've continued. There was a major attack just a month or two ago that Azerbaijan conducted on Armenia. They felt that they could get away with it. Kazakhstan is acting very independently now, a lot of that has to do with the role of China in the region. I think that ironically, Azerbaijan and other countries, rather than feeling more threatened by Russia at this point, given Russia's terrible performance, that they actually feel that they have greater freedom of action. Does that all make sense?

You worked in the diplomatic corps, the Russians were there, Ukrainian diplomats. Your impression was there was anything signalling the conflict between Ukraine and Russia before the war started? Did you feel something, some indication...

Well, I know that American intelligence, which was disclosed publicly, believed that Russia

was preparing for war. A lot of people, to some extent me, thought that ... did not think that Russia would try to attempt a full-fledged invasion of Ukraine, which they tried to do at the beginning by marching on Kyiv. They failed miserably. I thought that if there were a war, that it would be to gain control over Donbas and Luhansk, which they seems to be what their goal is right now. I thought that that was possible. I also thought that Russia using energy as a weapon. Was trying its best to destroy unity among European and NATO countries and the United States, and, of course, although they're creating a lot of problems, they've failed miserably as far as destroying the unity. All that they ended up doing was having Sweden and Finland join NATO and create more military force in the Baltics and Central and Eastern Europe. They are in a much worse position today than they were before February 24, and the danger being – will Putin do something really crazy like use tactical nuclear weapons or whatever. I'd like to think not, but we'll see.

Latvia's suffering because of dependence on Russian gas. How could Latvia achieve some kind of independence from Russian fuel?

Well, a couple of things. Latvia has been dependent on Russian gas. I think that's changing, and I think it will continue to change. There is now LNT and LNG terminal in Lithuania, Klaipeda, which I believe can get gas into Latvia. There's a new pipeline that just has opened up the Norway-Baltic pipeline, which I believe can help Latvia. So I think actually the Baltic States are in better shape than a lot of the rest of Europe, including Germany, for example, and I think the Baltic States have recognised early, several years ago, that they should not depend on Russian gas, and they've taken steps to ease the situation. Not perfect now, but it is getting better, and I think that there will be more alternative gas available in the relatively short future.

There's an American Latvian called Peter Ragaus. He's an American representative to build an LNG terminal offshore in Latvia by Skulte. But the greens are against it, and the American investor is asking for guarantees. There is a change in the government, and there are worries that this project is not going to continue.

Yeah, you know, I'm not aware of that particular project, but I would say this. There needs to be a recognition that gas is going to continue to be important and that it's important for energy security and that gas and green energy and the green transition is not an either-or proposition. You can have both. Gas is going to be important for the short and middle term. Efforts are being made to further decarbonize gas through cutting methane emissions, carbon capture various

methods. I think the government should, to ensure a gas supply for Latvia, look very carefully at giving some kind of guarantee to the project if it thinks it's a good project. I don't know the project, but I think that it would be good to have an LNG terminal in Latvia. It could be a floating terminal, and it's important to guarantee the gas supply. I think the government needs to do what it can do to guarantee the supply. They may feel pretty secure right now, I don't know, but if there's still an issue in Latvia. They should make sure that that LNG terminal takes place.

Is it often that the environmentalists conflict with such projects?

Well, that's a political issue, it's been the case in a lot of places, including the United States, and I think that the argument that the government has to make is that again, it's not either-or. You can have gas, which is much better for the environment than oil. You can make arguments and requirements that gas be further decarbonized, but at the same time do everything possible to convert to green energy. It can't be green energy alone in the short and mid-term. It's not going to be just wind and solar, even though Latvia should be able to do a lot of wind energy off the Baltic.

You are a big friend of Latvia. Had a lot of interest in Latvia. What is your view about the current Latvian government and the future?

I honestly don't know enough about the present government, because I haven't dealt with the present government, so I don't think I'm really a good person to give an opinion on that. I knew a lot of people in the Latvian government going back seven, eight, 10 years. I knew Dombrovskis very well when he was president, he's now vice-president of the Commission. I'm trying to think of the name of the energy minister who I thought was very good who I knew very well back then, but I don't know enough right now to make a good comment on the present government.

I think overall the Baltic States are doing well. I think regional cooperation is going to be very important for Estonia, Latvia and Lithuania to cooperate. Electricity is also a huge issue, and Latvia and Lithuania I think have to work very, very closely now to desynchronise as quickly as possible from the Russian grid. I know that progress is being made, but that needs to be, I think, a top priority.

* **Richard L. Morningstar** (born 1945) is the former **United States Ambassador to Azerbaijan**. He was formerly Special Envoy of the United States Secretary of State for Eurasian Energy. Currently, Ambassador Morningstar is the founding director and chairman of the **Global Energy Center at the Atlantic Council**. He also serves as a senior advisor at Albright Stonebridge Group, a global business strategy firm.

DACE
APERĀNE

Pagājušais gads, kas mūzikāli ļoti apdvinātajai dziedātājai Annijai Dziesmai Teterai bija daudz spilgtu mūzikālo notikumu un panākumu bagāts, skaisti vainagojās ar plašu, solo dziesmu koncertu Linkolna centra *Samuel B. & David Rose* celtnes telpās, tieši Latvijas Valsts svētku vakarā. Koncertam bija īpaša nozīme Annijai Dziesmai, kuŗai, kā korporācijas Daugavietei! meitenei, 173.c., tas atvietoja korporācijas krāsu iegūšanas referātu, pateicoties viņas latviešu solo dziesmu izlases un programmā iekļauto dziesmu aprakstu dēļ. Solisti pie klavierēm ar dziļu smalkjūtību pavadīja koncertmeistare Jevgēnija Trukša.

Koncerta nosaukums “No ausmas līdz rietam” precīzi atspoguļoja Annijas Dziesmas Teteres atskaņotās 15 solo dziesmu vispārējās noskaņas un tēlainos tekstus. Programmā bija iekļautas galvenokārt latviešu, bet arī cittautiešu komponistu romantiskā un laikmetīgā vokālā mūzika, ko jaunā māksliniece nodziedāja latviešu, angļu, franču, italiešu un vācu valodās.

Koncerta sākumā dzirdējām divas Emīla Dārziņa solo dziesmu “pērles” – “Vēl tu rozēs plūc” un “Kā zagšus, tik lēnām”, ar R. Blaumaņa dzejas vārdiem. Par E. Dārziņa solo dziesmām (grāmatā “Raksti”, 1960), komponists un mūzikas kritiķis Jānis Zālītis raksta, ka tām piemīt “meldiju absolūts skaistums un apgarotība” – īpašības, kuŗas izcēlās Annijas Dziesmas Teteres liriskos un ļoti mūzikālos dziedājumos. Pa vidu abiem Dārziņa

skaņdarbiem izskanēja Andreja Jansona 1961. gadā sacerētā dziesma “Mēnessmeitiņa” ar Raiņa vārdiem, ko soliste liriski nodziedāja ar tēlainām dinamikas niansēm. Pēc sava izjustā dzie-

skolā, kur viņa tagad ir trešā kursa studente un ar ļoti labiem panākumiem mācās pie ievērojamās operdziedātnes un bals skolotājas Katrīnas Malfitano.

Programmas vidusdaļā, Annija

toni virs augstā “do”. Īpaši samtaini un vijīgi, ar teicamu dikciju, izskanēja jaunās dziedones nodziedātā franču komponista A. Bachelet romantiskā “Mīļā nakts” (*Chère nuit*).

pirmuzvedums noticis Latvijas Nacionālajā operā, 1927. gada 18. novembrī, tieši pirms 95 gadiem. Ingmāra Zemzara laikmetīgajā ciklā “Trīs Ziemassvētku dziesmas” Annija Dziesma Tetera un pianiste Jevgēnija Trukša brīnišķīgi atklāja katras dziesmas īpašo noskaņu un mūzikālās nianšes. Gaišu un degsmīgu pirmatskaņojumu piedzīvoja šī raksta autore veltījums daudzsoļšai jaunai dziedātājai – solo dziesma “Sauls lēkts” ar Zinaīdas Lazdas vārdiem.

Kā pēdējo dziesmu Annija Dziesma aizkustinoši nodziedāja Bruno Skultes “Aija” (origināli rakstīta vīru korim) savā izteiksmīgajā aranžējumā. Viņa aicināja klausītājus ieklausīties dziesmas mūzikā un tajā “sajust ilgas pēc mūsu skaistās Latvijas un tās zilajiem mežiem.” Koncerta noslēgumā klausītāji, kuŗu vidū bija korporācijas Daugavietei! biedrenes, Latvijas pārstāvniecības ANO vēstnieks Andrejs Pildegovičs ar kundze, operdziedātāja Katrīna Malfitano, Ņujorkas sabiedrības pārstāvji un citi viesi sumināja Anniju Dziesmu Teteri un Jevgēniju Trukšu ar daudz siltiem un skanīgiem aplausiem. Savukārt Annija Dziesma sirsnīgi pateicās saviem vecākiem Dziesmai un Ērikam Teteriem par viņu lielo atbalstu, kā arī korporācijas Daugavietei locekļiem, fil! Lailai Robiņai, kā arī Jevgēnijai Trukšai, Katrīnai Malfitano un visiem koncerta apmeklētājiem par atbalstu un klātbūtni viņas solo koncerta vakarā.

Dziesma Tetera un daugavietes

dājuma Annija Dziesma pieminēja, ka Andrejs Jansons savulaik viņai atsūtījis savu dziesmu ar aicinājumu to atskaņot kādā koncertā. A. Jansons bija arī Annijai Dziesmai ieteicis apsvērt iespēju studēt dziedāšanu un mūziku Manhatanas Mūzikas

Dziesma nodemonstrēja savu dabisko tēlošanas talantu, daiļskanīgo augšējo reģistru un tehnisko virtuozitāti Dž. Rosīni “*La Fioria Fiorentina*”, V. Belīni “*Il Fervido Desiderio*” un J. Štrausa II “*Csardas-Die Fleidermaus*”, pēdējā aizraujoši sasniegdama

Koncerta trešo posmu ievadīja Jāzepa Mediņa “Mirdzas dziesma” no operas “Vaidelote, ko Annija Dziesma Tetera apburoši un pilniskanīgi nodziedāja ar emocionālu kāpinājumu dziesmas beigās. Viņa priecājās stāstīt klausītājiem, ka operas “Vaidelote”

Atmiņas par Ainu Galēju Dravnieci

2016. gada “LĀZA Apkārtraksta” nr. 165 dr. Juris Lazovskis (Kanada) rakstīja:

(Turpināts no 5. lpp.)

Pāri pierastajam un par normu uzskatītajam. Ļaut sasniegt jaunus apvārsņus Latvijas studēt gribētājiem. A. Galējas stipendiju programma Latvijas jauniešiem ārstiem un pētniekiem turpinājās vēl vairākus gadus, finansiāli atbalstot studijas un tālākizglītību dažādās Eiropas un ASV klīnikās. 2005. gadā ar A. Galējas finansiālu atbalstu tika izveidota stipendiju programma Latvijas patoloģijas rezidentiem. Kopš 1992. gada pastāv stipendiju programma divu semestru studijām Oklēras universitātē Viskonsīnas štatā, pateicoties tai, jau vairāk nekā 50 Latvijas studentu guvuši ASV studiju pieredzi. Aina savā ricībā, tostarp atbalstot jaunus Latvijas censonus, bijusi allaž konsekventa – ar pamatīgumu un noturību. Kandidāti stipendijām vienmēr tika nopietni izvērtēti. Lai arī Ainas vērigais acu skats ļāva ar atzīstamu precizitāti noteikt pretendenta spējas īsas sarunas laikā, visi kandidāti tika nopietni vērtēti.

Profesoram Paulam Lazdam tika uzticēts lemt par Latvijas studentu mācībām Oklēras universitātē. Atmiņā palikuši Ainas reizēm lietotie neizvairīgi

Kristina Miluna, Dāvis Siksnāns, Elīna Jaunarāja-Janvāre 2010. gada 5. novembrī

tiešie raksturojumi pretendentiem – „vanckars” un „lietaskoks”. Tie lika padomāt, kādai kategorijai katrs sevi var piešķirt. A. Galēja allaž ar nevilnotu cieņu pieminēja atbalstītos Latvijas ārstus un citus savus stipendiātus, kas veiksmīgi beiguši studijas un atgriezušies Latvijā. Lepnums un gandarījums tad iemirdzējās Ainas acīs. Mineapolietis Jānis Dimants

savulaik trāpīgi raksturoja Ainu kā „mecenāti ar mātes sirdi”.

Aina Galēja ir tikai viena no liela skaita labdaru, kas ar savu pienesumu no trimdas palīdzējusi Latvijas izglītībai, medicīniskai izglītībai un zinātnei. Ir zināmi arī daudzi citi, taču daļa ir arī vēl neapzināta. Ar šo rakstu uzaicinu arī citus LĀZA biedrus pastāstīt par savu ceļu uz medicīnisko izglītību, par

nozīmīgām personām, kas šai ceļā palīdzējuši. Varbūt palīdzētāji esat jūs paši. Rakstiet!”

Šogad apīrit 30 gadu kopš minētās Oklēras jeb *University of Wisconsin – Eau Claire* stipendijas, ko visus šos gadus pārraudzījuši Irēne un Pauls Lazdas.

Stāsta Irēne Lazda:

UW-Eau Claire stipendija vienam gadam bija USD 28,000 (X 72!) par katru studentu.

Stipendija sedza visus izdevumus, ieskaitot metrikulāciju, istabu, ēdienu, veselības apdrošināšanu, grāmatas, atsevišķas citas izmaksas, tikai ceļa izdevumi, bija jāsedz pašam. Lai nopelnītu kabatas naudu, studenti strādāja visdažādākos darbiņus universitātē.

Stipendija bija atvērta visām fakultātēm, – pāris no tām saistījās ar medicīnu. Tās saņēma farmaceite Agnese Irkle, laboratorijas administrācijā Marta Priedīte un Elizabete Reibane. Mēs sevišķi lepojamies ar mūsu stipendiātu Dāvi Siksnānu, kuŗš izveidoja un attīstīja uzņēmumu PRINTFUL, kas saņēmis atzīnību kā pirmais Latvijas „Vienradzis,” ar Evu Ikstenu Johansonu, kuŗa strādā kultūras jomā Latvijas televīzijā, Māra Rozenberga – Latvijas Radio, Dace Jaundārdare Dātave nodibināja priekšzīmīgu skolu, Liene Indrāne vada vairākus labdarības pasākumus, Inese Grumote-Lerhe ir Saeimas Analītiskā dienesta vadītāja. Gundā Viloka, savukārt Oklērā iepazinās ar igauņu diplomātu *Tomas Tiirs*, kuŗš šobrīd ir vēstnieks Kazachstanā.

INTA LĀČPLĒSE,
INDRA HALVORSONE

Jaunā paaudze ieliksno Mineapolē

Dievkalpojums Mineapoles – St. Paulas latviešu evaņģēliski luteriskajā baznīcā ar Mineapoles – St. Paulas latviešu skolas audzēkņu uzvestu Ziemsvētku ludziņu ieliksnoja klātesošos aizvadītā gada nogalē, ceturtajā Adventā.

Jau stundu iepriekš draudzes nama lejas stāvā rosās vecāki, skolotāji un bērni. Ilgi nav jāgaida, kad telpa pildās ar jēriņiem, eņģeļiem, saimnieku, saimniecei, Jāzepu un Mariju, trīs kēniņiem, ganiņiem-teicējiem, lai dievkalpojuma laikā varētu izstāstīt senseno Jēzus dzimšanas stāstu.

Pirms ludziņas mācītāja Ilze Larsen aicina skolas pārzini aizdedzināt ceturto sveci Adventa vainagā. Tā simbolizē mieru – uz ko visi ceram mūsu sirdīs visā pasaulē.

Lugas gaitā draudze dzied "Jūs, bērniņi, nāciet," un tā skan īpaši mīli un sirsniņi.

Ziemassvētu priekšvakarā nozīmīgs ir jautājums: "Ko dosim mēs, bērni, ko dāvēsim Tev?" Un

Skolas saime kopā ar draudzi dzied Eņģeļus mēs dzirdējām lugas noslēgumā

moties dubultu slodzi.

Un tad jau laiks vecitīm doties tālāk, bet sanākušie dodas uz lejas telpām, lai baudītu gardo maltīti (paldies Mertz ģimenei ar palīgiem!) un citus gardumus: dažādas salātus (rasolu ieskaitot), pašu ceptu rupjmaizi, zemenes šokolādē, kraukšķīgās rozetes u.c. un tiktos ar sen neredzētiem draugiem, skolas biedriem! Liels paldies visiem, kuŗi baudīja pusdienas skolas atbalstam!

Skolas saime visiem vēl veselīgu, priecīgu, darbīgu Jauno – 2023. gadu!

No redakcijas. Laika š. g. nr.1 ieviesusies kļūda – Mineapoles piparkūku cepšanas talkas attēlā redzama Baiba Rudzīte nevis Kira Birmane, kā rakstīts. Atvainojamies abām čaklajām kundzēm un lasītājiem! Vienlaikus lūdzam iesūtītājās fotogrāfijās precīzi norādīt, kas tajās redzams. Paldies, un gaidām jūsu rakstus ar foto!

Paši mazākie, arī trīsgadīgie, nemaz nebija bailīgi un norunāja dzejoli

Vecākās klases skolēni lika visiem pasmaidīt, ceļot priekšā dzejoli par to, kā sajauka paklanišanās

dzirdam arī atbildi: "Ak, saņem mūs pašus kā dāvanu sev! Tu negribi mantas, ko pasaulē rod, tik sirdi it šķīstu..."

Arī skolas bērnu ludziņa un darbs, kas ielikts, to gatavojot, ir kā atbilde dziesmā uzdotajam jautājumam. Mācītāja Ilze saka skolas saimei lielu paldies par to!

Pēc dievkalpojuma pārzine Indra Halvorsonē pulcina visus klātesošos blakus zālē cerībā, ka arī šogad Ziemassvētku vecītis nepabrauks garām.

Atskan skaļi soļi, un te jau viņš nāk... pelēkā mētelī ar garu bārdu, maisu pār plecu un žagaru bunti. Pārzine vaicā publikai, vai tiešām skolas bērni pelnījuši žagarus, jo taču čakli gatavojušies dziesmu svētkiem un galvenais – mācījušies un runājuši latviešu valodā! Izrādās, ka žagari domāti... vecākiem!

Vecais vīrs šogad īpaši runātīgs un asprātīgs un labprāt ar pārzini pārrunā Ziemassvētku vecīša darba ikdienu un atbild uz jautājumiem. Nē, vēl nav pienācis laiks pāriet uz elektriskajām ragavām. Nē, dāvanu maiss nav tāds patukšs inflācijas dēļ, bet gan tādēļ, ka visas dāvanas jau iepriekš nosūtītas uz visiem dāvanu saņemšanas/ izdales punktiem. Jā, vecītis nemaz nav visu vasaru gulējis, bet labprāt Facebook lapā noskatīties Minesotas dziesmu svētku koncertu

ierakstus, un viņam ļoti patīcis, cik labi latviešu skolas bērni dejuši, dziedājuši, koklējuši svētkos.

Raksta autore ievēroja, ka pats vecītis arī kļuvis viduklī tāds plānāks un kājās viņam tādi gaŗi ādas zābaki, it kā pats arī būtu lēcis pa kādam dancim dziesmu svētku laikā.

Un tad jau vecītis sēž savā varenajā krēslā uz skatuves, noklausās skolēnu sagatavotos priekšnesumus un ar prieku sniedz katram pa saldumu maisiņam, kuŗus viņam pasniedz čaklie rūķi – vecāku padomes darbinieki.

Paši mazākie dabū noskatīt savu pantiņu par kukuliša cepšanu pat divas reizes, lai uz skatuves pirmo reizi mūžā var kāpt viena no jaunākās klasītes skolniecēm, kuŗa nevarēja būt klāt eglītes sākumā! Otrā reizi skan vēl drošāk! Visiem smieklī arī par vecākās klases priekšnesumu – par sajaukto kniksi un paklanišanos.

Dāvanas no vecīša saņem arī mazāki un lielāki ciemiņi, ieskaitot absolventus (Pelēču ģimene pat trīs absolventu sastāvā!), skolotāji, mūsu rūpīgā Baiba Rudzīte, kas pēc aktīvas skolas dienas katru sestdienu saved baznīcas telpas kārtībā – liels paldies par to! Pārzine saka paldies arī visiem vecāku padomes locekļiem, no kuŗiem daudzi ir arī skolotāji – uzņe-

Bija jauki draugu un paziņu lokā baudīt skolas vecāku sagatavotās pusdienas

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Rinkēvičs: Aktivāk jāatbalsta uzņēmīgie cilvēki diasporā, kas var dot reālu pienesumu Latvijas tautsaimniecības attīstībai

Līdzās valodai, kultūrai un tradīcijām, aktivāk jāatbalsta uzņēmīgie cilvēki diasporā, kas var dot reālu pienesumu Latvijas tautsaimniecības attīstībai, 26. janvārī, ikgadējās ārlietu debatēs Saeimas sēdē sacīja ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs.

Rinkēvičs uzsvēra, ka mums ir plaša un sazarota diaspora, kam ir liels potenciāls. Latvijas diasporā jau šobrīd ir apzināti augstas raudzības uzņēmumos strādājošie profesionāļi. Viņi ir izteikuši nepāprotamu gatavību ar savām zināšanām un pieredzi piedalīties valsts attīstībā. Tuvākajā nākotnē ir jārada visi priekšnoteikumi, lai veidotu ciešu valsts un šo profesionāļu sadarbību, nodrošināt talantu piesaisti un zināšanu pārnesi, sacīja ārlietu ministrs.

Raugoties nākotnē, jāapzinās, ka diasporas saiknes saglabāšanai ar Latviju arvien lielāka loma ir jaunatnei. Mūsdienu globalizācijas apstākļos tā diemžēl visvairāk pakļauta asimilācijai. Tādēļ 2023. gadā darbu ar jaunatni, atbalstu tās projektiem un jaunatnes pašorganizēšanās veicināšanu mēs izvirzām kā vienu no galvenajām politikas prioritātēm, pauza Rinkēvičs.

Latvijas Republikas starptautiskās atzišanas 102. *de jure* gadskārtā Rinkēvičs pateicās Latvijas diplomātiem un diplomātiskā dienesta darbiniekiem, Saeimas deputātiem, kolēģiem Ministru kabinetā un ārvalstu draugiem par līdzšinējo sadarbību.

Maskava pieprasa Riekstiņam Krieviju atstāt divu nedēļu laikā

Maskava 27. janvārī paziņoja, ka devusi Latvijas vēstniekam divas nedēļas, lai atstātu Krieviju, apsūdzot Rīgu "absolūtā rusofobijā".

Kā ziņots, Latvija jau 23. janvārī nolēma pazemināt diplomātiskās pārstāvniecības līmeni Krievijā un no 24. februāra atsauca savu vēstnieku Maskavā Māri Riekstiņu. Latvijas Ārlietu ministrija uzdevusi arī Krievijas vēstniekam Rīgā Michailam Vaņinam līdz 24. februārim atstāt Latviju.

Valsts prezidenta amata kandidātus virzīs vairākas partijas

Latvijas Televīzija ziņo, ka Valsts prezidenta amata kandidātus virzīs vairākas partijas. Kā zināms, pēc dažiem mēnešiem gaidāmas

Latvijas Valsts prezidenta vēlēšanas, taču partijas nav vēl nosaukušas nevienu amata kandidātu. Arī līdzšinējais valsts galva Egils Levits nav paudis skaidru viedokli par to, vai atkārtoti kandidēs.

Likumā nav noteikts datums, kurā rīkojamas Valsts prezidenta vēlēšanas. Līdz šim visbiežāk tās bijušas maija beigās vai jūnijā, Saeimas prezidijam un frakciju padomei vienojoties par konkrētu datumu. Pirms nepilniem četriem gadiem Levita kandidāturu izvirzīja tā brīža koalīcijas partiju deputāti. Vai tā notiks arī šoreiz, vēl nav skaidrības.

"Levits publiskajā telpā nav pārliecinoši teicis, vai ir gatavs tam. No Nacionālās apvienības puses nav bijis kopīgs lēmums. Ja mēs vērtējam Levita politisko darbību, tad mūsu lēmums ir pozitīvs. Tas nenozīmē, ka saskan visi viedokļi 100%, bet neateramiem citu prezidentu, kuŗam būtu tik līdzīgi viedokļi," teica Nacionālās apvienības vadītājs Raivis Dzintars.

Partija "Vienotība" neplāno virzīt savu prezidenta amata kandidātu, jo nevēlas izjaukt partiju balansu augstākajos amatos valstī. Par Levita kandidāturu partija vēl neesot lemts.

"Ja mēs runājam par Levita nostāju drošības jautājumos, īpaši pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā, tie ir novērtēšanas vērti. Drošības jautājumos Levits ir bijis stiprais Latvijas balsts," sacīja "Jaunās Vienotības" Saeimas frakcijas priekšsēdētājs Ainārs Latkovskis.

Savu kandidātu virzīs Apvienotā saraksta (AS) pārstāvji, un tas nebūšot līdzšinējais Valsts prezidents. Kuŗš tas būs, partija vēl neatklāja. "Tas būtu nekorrekti, pirms neesam pieņēmuši gala lēmumu, stāstīt kādas nianses un pirms tas cilvēks ir devis 100% piekrišanu," skaidroja AS Saeimas frakcijas priekšsēdētājs Edgars Tavors.

Savu prezidenta amata kandidātu sola virzīt opozīcijā esošās partijas – Zaļo un zemnieku savienība (ZZS), kā arī "Progresīvie". ZZS savu kandidātu sola nosaukt partijas kongresā aprīlī.

Saeima drīzumā varētu lemt par atļauju Šlesera tiesāšanas turpināšanai

Tiesībaizsardzības iestādes vērsušās Saeimā, prasot atļauju Šlesera tiesāšanai. Tā devētā otrā digitālās televīzijas krimināllietā jau atrodas Rīgas apgabaltiesā, taču pēc Šlesera ievēlēšanas par Saeimas deputātu radās jautājums par to, vai viņu var turpināt tiesāt bez Saeimas piekrišanas. Šobrīd Saeimā saņemts lūgums dot atļauju, un Mandātu komisija par atļaujas došanu lems tuvāko nedēļu laikā.

Šlesers ar savas preses pārstāves starpniecību informēja Latvi-

jas Televīziju, ka neliks nekādas šķēršļus lietas izskatīšanai un aicinās citus deputātus balsojumā dot atļauju krimināllietas iztiesāšanas turpināšanai. Vienlaikus politiķis noliedza vainu sev izvirzītajās apsūdzībās.

Jau ziņots, ka lietā apsūdzēts Šlesers, bijušais premjers Andris Šķēle, bijušais telekomunikāciju uzņēmuma "Tet" (tolaik "Lattelecom") valdes priekšsēdētājs Juris Gulbis, bijušais Satiksmes ministrijas (SM) valsts sekretārs Nils Freivalds, bijušais Latvijas Valsts radio un televīzijas centra (LVRTC) valdes priekšsēdētājs Lauris Dripe, bijušais uzņēmuma SIA "Hannu Digital" valdes loceklis Gintars Kavacis, toreizējais "Tet" komercdirektors Jānis Ligers, Biznesa daļas vadītājs Toms Abele un Biznesa atbalsta daļas vadītājs Toms Meisītis.

Lietā apsūdzības celtas par darbībām saistībā ar 2008. gadā SM rīkoto konkursu TV programmu zemes apraides nodrošināšanai ciparformātā un uz tā pamata starp "Tet", "Hannu Digital" un LVRTC noslēgtajiem līgumiem.

Apsūdzēto personu darbības, prokuratūras ieskatā, bija vērstas uz to, lai šajā projektā un līgumattiecībās prettiesiski un nepamatoti iesaistītu "Hannu Digital", kā rezultātā uzņēmums ieguva "Tet" finanšu līdzekļus vairāku miljonu eiro apmērā, tādējādi nepamatoti arī sadārdzinot šo valsts mēroga projektu. Apsūdzības ieskatā iespējami noziedzīgi iegūta summa ir aptuveni trīs miljoni eiro.

"Saskaņai" – jauna vadība

Pēc neveiksmes Saeimas vēlēšanās partijas "Saskaņa" vadība tiks uzticēta trīs līdzpriekšsēdētājiem, šajos amatos sestdien kongresā ievēlot ilggadējo partijas līderi, Eiropas Parlamenta deputātu Nilu Ušakovu, bijušo Saeimas deputāti Reginu Ločmeli un Rīgas domnieku Andri Morozovu.

Partijas Rīgas nodaļa sākotnēji šajā komandā Morozova vietā piedāvāja ilggadējo "Saskaņas" līderi Jāni Urbanoviču, taču viņš pameta partijas vadību, uzņemties atbildību par zaudējumu pēdējās vēlēšanās, kuŗas "Saskaņa" palika bez vietām parlamentā. Urbanovičs norādīja, ka viņš ir "sists" arī par to, ka pēc 24.februāra "agresoru nosauca par agresoru un cietēju par cietēju". Lai gan "Saskaņas" līderis esot zinājis, ka partijas valdē ir dažādi viedokļi un ka ir cilvēki, kuŗi

uzskatījuši, ka esot vajadzējis palusēt, tomēr Urbanovičs bijis pārliecināts, ka viņam jāveic "cilvēciskā funkcija", tāpēc viņš šajā lietā nevarējis kavēties. Tieši pēc "Saskaņas" līderu paustā nosodījuma Krievijas iebrukumam Ukrainā sākās izteiktāks partijas reitingu kritums, kas rezultējās ar neiekleššanu 14. Saeimā. Politikis uzsvēra, ka partijai ir jāturpina aizstāvēt krievu intereses, lai viņi meklētu risinājumus Rīgā, ne Maskavā. Viņš arī aicināja izrādīt vairāk cieņas Latvijai, latvietībai un demonstrēt cieņu caur latviešu valodas zināšanām.

Ločmele uzsvēra, ka viņa kopā ar Ušakovu un Morozovu ir ievēlēti kā partijas krīzes laika vadība maksimāli uz vienu gadu.

"Saskaņas" kongresā izskanēja atšķirīgi viedokļi par iespējamo sadarbību ar partijas "Latvija pirmajā vietā" līderi Aināru Šleseru. Bijušais Saeimas deputāts Boriss Čilevičs ir skeptisks, ka "Saskaņai" kā sociāldemokrātiskas ievirzes partijai būtu jāsadarbojas ar partiju, kura saistīta ar antivakseru pieeju un homofobiju.

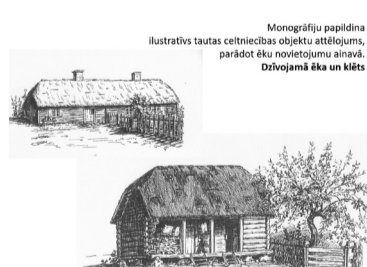
Pirms kongresa pretenzijas uz partijas vadīšanu bija pieteicis arī Rēzeknes mērs Aleksandrs Bartaševičs, taču saņēma nopelumu par savu politiskā redzējuma izklāstu, kā rezultātā reģionālais politiķis paziņoja, ka uz kongresu nedosies un aicināja arī citus partijas biedrus to boikotēt. Viņš gan solīja turpināt aktīvu darbību partijā.

Savukārt Daugavpils mērs Andrejs Elksniņš pāris dienas pirms kongresa paziņoja, ka izstājas no "Saskaņas" un dibināšot jaunu reģionālo politisko spēku.

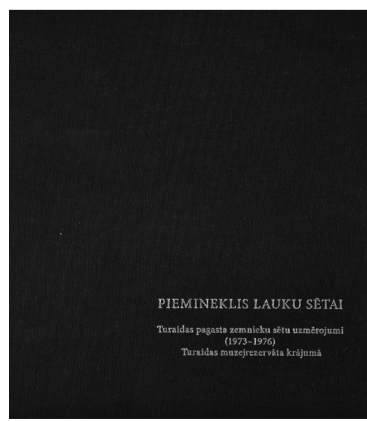
KULTŪRAS ZIŅAS

Turaidas mūzejrezervātā – diskusija "Lauku sēta – pieminekļi latviskajam dzīves veidam vai dzīvs organisms"

26. janvārī Turaidas muižas pārdarbnieka jaunajā dzīvojamā mājā notika diskusija "Lauku sēta – pieminekļi latviskajam dzīvesveidam vai dzīvs organisms" un kataloga "Pieminekļi lauku sētai. Turaidas pagasta zemnieku sētu uzmērojumi (1973-1976) Turai-

Monogrāfiju papildina ilustratīvas tautas celtniecības objektu attēlojums, parādot ēku novietojumu ainavā. Dzīvojamā ēka un klotis.

PIEMINEKLIS LAUKU SĒTAI
Turaidas pagasta zemnieku sētu uzmērojumi (1973-1976)
Turaidas mūzejrezervāta krājumā

das mūzejrezervāta krājumā" atvērsana, informēja komunikācijas speciāliste Maira Dudareva.

Arhitektūras mantojums ir sadarbības materiālās kultūras mantojuma redzamākā daļa, jo cilvēku veidotās celtnes kopā ar apkārtni veido mūsu apdzīvoto vietu unikālo tēlu un seju. Diskusijā runāja par tautas celtniecības pieminekļiem lauku vidē, to saglabāšanu un vienlaicīgi arī izmantošanu ikdienas dzīvē atbilstoši mūsdienām prasībām.

Līdz mūsdienām daudzas no tradicionālajām lauku saimniecībām nav saglabājušas vai ir ievērojami pārbūvētas. Turaidas mūzejrezervāta krājumā glabājas 139 uzmērojumu zīmējumi un skices par 17 Turaidas pagasta lauku sētām.

Liepājas Starptautiskajā zvaigžņu festivālā uzstāsies pazīstami pūšaminstrumentu mūziķi

Liepājas Simfoniskais orķestris no 25. februāra līdz 11. martam rīkos Liepājas Starptautisko zvaigžņu festivālu. Sestdien, 4. martā, uz festivāla skatuves kāps divi mūsdienu pūšaminstrumentu mūzikas dižgari – trompetists Sergejs Nakarjakovs un trombonists Kristians Lindbergs, kuŗš ir izcils trombonists, vitāls diriģents un arī komponists.

Zvaigžņu festivālā viņš spēlēs solo pats savā trombonkoncertā "Black Hawk Eagle" un diriģēs divus citus darbus, proti, Mečislava Veinberga "Trompetes koncertu" un Žana Sibēliusa populāro Otro simfoniju – Somijas neatkarības manifestu.

Nebaidoties sāncensības, Veinberga koncertā uz skatuves kāps vēl viens plaši atzīts pūšaminstrumentu virtuozs – trompetists Nakarjakovs.

Par trompetes Paganīni sauktais izraēliešu izcelsmes mūziķis Nakarjakovs ir viens no pasaulē pieprasītākajiem trompetistiem.

Bez šī koncerta 31. Liepājas Starptautiskais zvaigžņu festivāls piedāvā arī aizraujošus kamer-mūzikas koncertus, kā arī simfoniskās un džeza mūzikas vakarus.

25. februārī Liepājas Starptautisko zvaigžņu festivālu pirmo reizi atklās Latvijas Jauno atskatnotājmākslinieku konkursa laureātu koncerts, ko vainagos pasaulē pieprasītās latviešu vijolnieces Kristīnes Balanas uzstāšanās. Kopā ar Liepājas Simfonisko orķestri tā galvenā diriģenta Gunta Kuzmas vadībā viņa atskaņos Antonīna Dvoržāka "Vijolkoncertu".

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Ceturtdien, 2. martā, Rīgas kamerkoris "Ave Sol" jaunās kordināntu paaudzes pārstāvja un Dziesmusvētku virsdiriģenta Jurģa Čabuļa vadībā atskaņos latviešu kormūzikas meistarū dziesmas. Kopā ar kamerkoru mūzicēs arī Liepājas Simfoniskā orķestra mūziķi un Aleksandra Špicberga.

Piektdien, 10. martā, Zvaigžņu festivāls klausītāju baudījumam piedāvās starptautiski atzītā latviešu pianista Vestarda Šimkus solokonzertu, kurā skanēs gan Aleksandra Skrjabinā fantastisko galaktiku raksti, gan mazāk pazīstamā Fēliksa Blūmenfelda intriģējošā daiļrade.

Festivāla noslēguma koncerts 11. martā būs svētki simfodžeza mīļotājiem. Tā būs unikāla iespēja dzirdēt Londonā dzimušā un Niģerijā skolotā pasaulslavenā džeza dziedātāja Ōla Onabules samtaino balsi.

Savukārt pirmatskaņojumu šajā vakarā piedzīvos Latvijas Radio bigbenda mākslinieciskā vadītāja Kārļa Vanaga komponētais Trīskāršais koncerts "Trio Colossus" tenorsaksofonam, kontrabasam un sitaminstrumentiem.

Liepājas Starptautisko zvaigžņu festivālu savulaik kā Starptautisko Pianisma zvaigžņu festivālu 1993. gadā aizsāka Liepājas Simfoniskā orķestra bijušais mākslinieciskais vadītājs Imants Resnis. Festivālā mūzicējuši ap 200 pianistu no visas pasaules.

Talsu novada robežas ceļazīmes – lībiešu valodā

Talsu novada pašvaldība uzstādījusi pirmo ceļa zīmi, kurā līdztekus latviešu valodai redzams Talsu novada nosaukums lībiešu valodā, informēja pašvaldībā.

Jauno ceļazīmju oficiālā atklāšana iecerēta februārī, taču pirmā ceļazīme "Tālsa Mōgōn" jau ir uzlieta. Kopumā Talsu novadā tiks uzstādītas astoņas šāda veida ceļa zīmes, aizvietojot četras jau pašlaik esošās, bet četras tiks uzstādītas no jauna. Iniciatīva par ceļazīmēm divās valodās radusies, ņemot vērā, ka 2021. gadā

tika atbalstīta lībiešu valodas iekļaušana ceļazīmēs, šim vajadzībām apstiprinot arī jaunu ceļa zīmju standartu. Latvijas Universitātes Lībiešu institūts vērsās Talsu novada pašvaldībā, lai novada teritorijā ietilpstošajā lībiešu kultūrvēsturiskajā teritorijā – Lībiešu krastā, īstenotu šo ideju. Lībiešu institūts veicis visus zīmju maiņai un uzstādīšanai nepieciešamos priekšdarbus – apkopojis informāciju par Talsu novadu teritorijā nomaināmajām un uzstādāmajām ceļazīmēm, precizējis lībiskos un latviskos nosaukumus.

Pagājušā gada novembrī tika saņemts Valsts valodas centra atzinums par tulkojuma apstiprināšanu, balstoties uz Valsts valodas likumā un "Lībiešu-igauņu-latviešu vārdnīcā" noteikto. Ceļazīmju nomaina veikta, jo pēc administratīvi teritoriālās reformas Talsu novada robežas ir paplašinājušās, apvienojot bijušās Talsu, Dundagas, Mērsraga un Rojas novada teritorijas, un tika pieņemts lēmums izstrādāt jaunu novada ģerboni, kas balstīts kopīgās jaunā novada vērtībās.

Tapusi grāmata par latviešu teiktajām dziesmām

Latvijas Nacionālais kultūras centrs (LNKC) izdevis grāmatu "Teiktās dziesmas. Praktiska rokasgrāmata".

Izdevuma autore ir etnomuzikoloģe Ieva Vīvere, Zane Šmite un Ilze Cepurniece. 2021. gadā, pievēršoties latviešu tradicionālās mūzikas senākā slāņa bagātībām, LNKC sagatavoja metodisko materiālu elektroniskā formātā. 2022. gada nogalē metodiskais materiāls izdots drukātā un papildinātā formātā. Teiktās

dziesmas veido latviešu tradicionālās mūzikas seno slāni. Dziesmām raksturīgs cits dziedāšanas veids – tuvāks runāšanai, nevis melodiskai, plūstošai dziedāšanai.

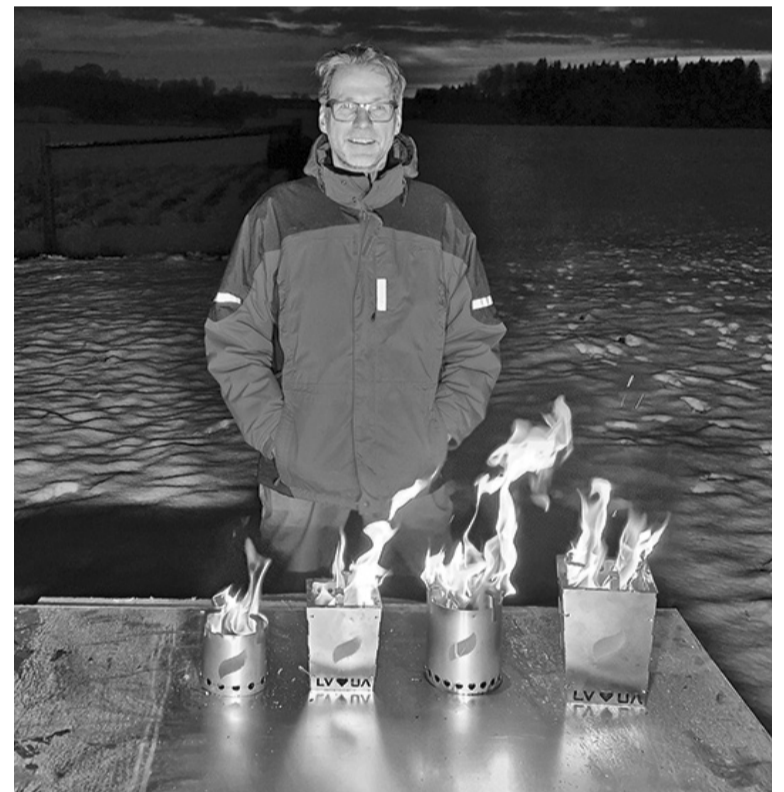
Grāmata ir paredzēta ikvienam tradicionālās mūzikas interesentam – folkloras kopu un etnogrāfisko ansambļu vadītājiem un dalībniekiem, pētniekiem un izziņātājiem. Līdzās teikto dziesmu stila un dziedāšanas tehnikas analīzei, rokasgrāmata ir sniegti ieteikumi šo dziesmu apguvē, izmantojot mūzikas piemērus no Latviešu Folkloras krātuves un Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas tradicionālās mūzikas digitālā arhīva. Visām materiālā izmantotajām melodijām sniegti arī nošu piemēri, ko transkribējusi Ilze Cepurniece.

Elektroniskais materiāls "Teiktās dziesmas. Praktiska rokasgrāmata" pieejams nemateriālā kultūras mantojuma digitālajā plat-

formā nematerialakultura.lv, kā arī LNKC tīmekļvietnē lnkc.gov.lv. Rokasgrāmatu drukātā formātā iespējams iegādāties LNKC, rakstot uz e-pasta adresi: izdevumi@lnkc.gov.lv.

Kārlis Cerbulis: "Ši ir arī mūsu ciņa!"

Finanšu speciālists Kārlis Cerbulis ir uzaudzis Amerikā, bet jau daudzus gadus dzīvo un strādā Latvijā.

Vairāki desmiti Kārļa Cerbuļa taisīto krāsniņu Freedom Flame ir nokļuvošas Ukrainā, un 50 no tām nogādātas Karpatiskij Sič bataljonam, kurā cīnās arī latvieši. Ja būs pieprasījums, Kārlis ir gatavs sarāžot vairākus tūkstošus // Foto no personīgā arhīva

freedomflame.eu

Aizvadītā gada nogalē viņš sāka projektu Freedom Flame jeb Brīvības liesma – kopā ar palīgiem savā lauku mājā Sējas pagastā taisa nelielas, ar koka skaliem un žagariem kurināmas krāsniņas ar dubultām korpusa sienām, kas nodrošina lielu karstumu un maz dūmu.

Nedēļrakstā IR (nr. 4, 26.01.-01.02.2023) Kārlis stāsta: "Kad nāca ziema, uzlidojumi Ukrainas pilsētām un infrastruktūras graušana, domāju – ko pats darītu tādā situācijā?" Un novembra beigās atskārtu – mazas krāsniņas taču var noderēt ne tikai kempingā vai pie dabas, bet arī frontē un sabombardētos ciematos! Ja nav kokmate-

riālu, tajās var ievietot arī ierakumu sveces un uzvārit ūdeni, pagatavot ēdienu vai sasildīt rokas. Uz Kārļa mazākās krāsniņas, kas paredzēta vienam vai diviem cilvēkiem, apmēram 800 mililitrus ūdens var uzsildīt desmit minūtēs.

Šāda veida krāsniņas var nopirkt arī veikalā, bet tad par vienu jāmaksā no 80 līdz 110 eiro. Tas nav lēti, un Kārlis izdomāja – lētāk ir sarāžot savām rokām. Aprēķinājis, ka vienas krāsniņas pašizmaksas ir 5 – 10 eiro atkarībā no izmēra.

Šobrīd vairāki desmiti krāsniņu ir nonākušas vai vēl dodas uz Ukrainu. Sadarbojoties ar Ukrainas vēstniecību, 27. janvārī Freedom Flame krāsniņas nogādāja astoņām armijas brigādēm. "Dodam līdzī skalus, lai var ātri izmēģināt." Viņš gaida konkrētu atbildi – vai krāsniņas noder. "Esmu gatavs ieguldīt vismaz 10 tūkstošus eiro, tātad sarāžot vismaz 1000 krāsniņu. Ir vēl citi ziedotāji, kas gatavi iesaistīties." Šim projektam Kārlis velta sešas stundas dienā septiņas dienas

nedēļā, kā arī algo divus pilna laika darbiniekus, bet vairāki cilvēki palīdz brīvprātīgi. Viņš aicina pievienoties metālapstrādes uzņēmumus, metāla lokšņu piegādātājus, skārdniekus, kā arī ikvienu, kurš var palīdzēt ar krāsniņu nogādāšanu frontē – informāciju par projektu var atrast mājaslapā freedomflame.eu.

"Tas vairs nav kaut kur simtiem kilometru tālu. Tie ir mums zināmi cilvēki – Juris Jurašs un medmāsa Sarmīte Cīrulle, kas tika ievainota, bet atgriezās frontē. Sajūta, ka nedrīkst darīt mazāk." Kārlis ir lepns par savu tautu un saka – tie latvieši, kas palīdz, to dara neticami daudz. "Zinu cilvēkus, kuņi ziedo savu pēdējo. Jo šī ir arī mūsu ciņa."

Ziņas apkopēja
Sallija Benfelde

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

JURIS
LORENCIS

Ātri un nemanīti aizskrējis pirmais jaunā gada mēnesis. Sa-
līdzinot ar brīžiem drudzaino
gada nogales rosīšanos, nebei-
dzamo un nepadarīto darbu sa-
steigšanu, ar Ziemassvētku dā-
vanu gādāšanu, tas ir īsts miera,
patiesībā arī pārdomu laiks. Ne
tik daudz par bijušo, bet pirmām
kārtām par to, kā dzīvot tālāk.

Janvārī man bija iespēja sa-
stapt vairāku draugu ģimenes,
bijušos kolēģus un studiju bied-
rus Latvijas Universitātes Fizikas
un matemātikas fakultātē. Sa-
protams, neiztiek bez laba ēdie-
na un glāzes vīna, tomēr pats
vērtīgākais šajās tikšanās reizēs
ir sarunas. Par ko tad šobrīd
runā cilvēki? Vispirms par laika
apstākļiem un neparasti silto zie-
mu. It īpaši šoreiz, kad auguši
gāzes, siltuma un elektrības rēķi-
ni, tā šķiet īsta debesu dāvana.
Pilnībā aizmirsts Covid-19 vī-
russ. Patiesībā tas “pazuda” die-
nā, kad Krievija iebruka Ukrai-
nā. Bet arī par kaŗu netiek ru-
nāts. Jo negatīvās informācijas
jau tāpat ir par daudz. Turklāt
katrs no mums kaut ko cenšas
darīt, lai palīdzētu Ukrainai. Zie-
do naudu un drēbes, māca skolā
ukraiņu bēgļu bērnus, izplata
informāciju sociālajos tīklos. To-
mēr gluži bez politikas neiztiek.
Par gada nogalē apstiprināto

Krišjāņa Kariņa valdību nav ne-
kādu īpašu illūziju. It īpaši apzi-
noties to, cik sarežģītos apstāk-
ļos tai nāksies strādāt. Varbūt tā
pat ir labāk.

Viena no tēmām, par ko izsa-
kās visi un kas izraisa neizpratni –
algu palielināšana augstākajām
amatpersonām, ko izdarīja ie-
priekšējā Saeima. Mani sarunu
biedri nav skauģi. Nevienš neie-
bilst tam, ka valsts sektorā no-
darbinātājiem – skolotājiem, ties-
nešiem, karavīriem, policistiem,
deputātiem, ministriem – jāsa-
ņem cienījamās algas, kas ik pa
laikam jāpalielina. Tomēr nepavi-
sam nav saprotams, pēc kādiem
kritērijiem vadoties, tika pieņemts
lēmums palielināt Valsts presi-
denta algu par 27%, premjera –
par 53%, bet Saeimas priekšēdē-
tāja – par 73%. Nav aizmirsti arī
deputāti (plus 34%) un ministri
(plus 42%). Vai tiešām jaunais
Saeimas priekšēdētājs Edvards
Smiltēns strādās par 73% labāk
nekā Ināra Mūrniece, kas šo ama-
tu ieņēma divus iepriekšējos sa-
saukumus un patlaba vada Aiz-
sardzības ministriju?

Turklāt mediji ziņo, ka pama-
tīgu algu pielikumu sev plāno
arī Rīgas domnieki. Mēram alga
pieaugšot par 70%, vietniekiem –
par 60%. Manu draugu vidū ir
cilvēki, kuŗi gan Rīgas Domes,

gan pēdējās Saeimas vēlēšanās
balsoja par Jauno konservatīvo
partiju. Tāpēc viņiem vilšanos
sagādājis triju Rīgas Domes
deputātu no Jaunās Konservā-
tīvās partijas – Lindas Ozolas,
Jāņa Ozola un Dāvja Stalta nese-
nais lēmums pamest partiju un
veidot jaunu politisku spēku.
Paši aizbēdzēji taisnojas, vienlai-
kus piesaucot augstus ideālus.
Rīgas mēra vietniece Linda
Ozola *Twitter* raksta: “Konservā-
tīvām vērtībām būs būt! Dibinā-
m jaunu platformu un jaunu
bloku Rīgas domē – KODSRĪGAI.
Tā būs vieta domu apmaiņai un
spēku apvienošanai ar virsmērķi
– atjaunot sabiedrības uzticību
Latvijas valstij”. Diemžēl šis triju
deputātu lēmums nevis atjauno,
bet tieši grauj ticību valstij. Iz-
skatās, ka šiem izmanīgajiem
cilvēkiem vairs nav vajadzīga
partija, kas nespēja iekļūt 14. Sa-
eimā, tā kļuvusi par lieku ba-
lastu. Tas, kas gan ir vajadzīgs –
deputāta vieta Rīgas Domē un
tur saņemtā alga, kas mēra viet-
niekiem varētu sasniegt pat
5346 eiro mēnesī.

Vēl viens diskusiju temats
manu draugu (no kuŗiem vairā-
ki ir skolotāji) lokā – mākslīgā
intelekta robota *ChatGPT* parā-
dīšanās, ko radījusi Sanfrancisko
bazētā kompānija “OpenAI”.

Šis robots, kas par velti pieejams
internetā kopš pagājušā gada
novembra, jau kļuvis par milzi-
gu izaicinājumu skolotājiem un
augstskolu pasniedzējiem. Jo tas
spēj dažu sekunžu laikā sacerēt,
piemēram, eseju par Senās Ro-
mas vēsturi vai atomfiziku, uz-
rakstīt datorprogrammu, pat at-
risināt matemātikas uzdevumu.
Pagaidām robotam vislabāk pa-
dodas tekstu sacerēšana angļu
valodā, taču tā latviešu valodas
zināšanas nemitīgi uzlabojas.
Problēma esot tā, ka skolotāji un
pasniedzēji vairs nesaprotot, kā-
dus mājasdarbus uzdot skolnie-
kiem un studentiem. Vēl vairāk –
nepavisam nav skaidrs, kādas
profesijas būs vajadzīgas nākot-
nē. Vēl nesen valdīja uzskats, ka
roboti apdraud vienkāršo darbu
darītājus. Tagad redzam, ka tie
spēj aizstāt arī grāmatvežus, ju-
ristus, tulkus, reklāmas tekstu
sacerētājus, pat māksliniekus un
žurnālistus. Tāpēc ir vērts pie-
minēt vēl kādu notikumu, kas
mani draugiem nav paslīdē-
jis garām. Proti, daudzu kultū-
ras darbinieku parakstītās atklā-
tās vēstules kultūras ministram
Naurim Puntulim. Ar tām viņi
centās iespaidot balsojumu Sa-
eimas Mandātu, ētikas un ie-
sniegumu komisijā, kur tika ap-
spriesta 23 000 Latvijas pilsoņu

atbalstītā iniciatīva “Par visu ģi-
meņu tiesisko aizsardzību”. Ar
“visām ģimenēm” domātas vien-
dzimuma attiecības. Komisija šo
iniciatīvu noraidīja. Patiesībā
manus draugus nebija interesējis
ne šo vēstulju saturs, ne Puntuļa
uzskati, bet gan parakstītāju vār-
di. Jo tie ir nezināmi. Arī es pār-
skrēju pāri 524 uzvārdiem un
sapratu, ka zinu vien dažus.
Sarakstā ņirb tādas profesijas kā
kultūras producete, projektu
vadītāja, projektu koordinatore,
kuratore, mākslas mediatore, kas-
tinga režisore, teātra veidotājs,
kultūras menedžeris, radošais
aktīvists utt. Nācām pie atziņas,
ka mūsu neziņai ir divi skaidro-
jumi. Pirmais – kultūra pārvēr-
tusies par masu industriju un
attiecīgi par masu profesiju. Ja
tā, tad mākslīgais intelekts agrāk
vai vēlāk šos “radošos aktivistus”
aizstās, līdzīgi kā pašbraucējas
automašīnas padarīs par bez-
darbniekiem tālbraucējus šofe-
rus. Kultūrā paliks vien Rūdolfs
Blaumaņi, Jāzepi Vītoli, Andreji
Egļiši, Vizmas Belševicas, Rai-
mondi Pauli un viņiem līdzīgie.

Otrais skaidrojums ir ne visai
glaimojošs – mēs nezinām šos
cilvēkus tāpēc, ka vienkārši kļū-
tam vecāki. Vismaz labi, ka par
šo atziņu joprojām spējam pa-
smieties.

KĀRLIS
STREIPS

Sestdien, 28. janvārī, politis-
kajai partijai “Saskaņa sociāldem-
okratiskā partija” bija gads-
kārtējais kongress. Pirmais kopš
agrīnā atjaunotās Latvijas Repu-
blikas perioda, kuŗā partija
tās dažādajos veidos nebija pār-
stāvēta atjaunotās Latvijas Repu-
blikas likumdevējā. Kā zināms,
pērn oktobrī 14. Saeimas vēlē-
šanās “Saskaņa” saņēma 4,81%
balsu un līdz ar to zaudēja visus
mandātus parlamentā. Savā kong-
resā partija nolēma, ka turp-
māk viena priekšēdētāja vietā
būs trīs. Solīja būt aktīva arī ār-
pus parlamenta, ko kāda aktī-
viste izteica šādi: “Es teikšu tā –
es uzskatu, ka Latvija līdzināsies
Eiropas valstīm, ja tik tiešām ik
nedēļu mums būs redzami mī-
tiņi, piketi, kaut kas tāds, kas
liecina, ka sabiedriskajam vie-
doklim ir nepārprotama nostāja
konkrētā jautājumā.”

Te nu jākonstatē, ka iespējams,
tieši “Saskaņas” “nepārprotamā
nostāja” bija tas, kas pērn oktobrī
nodrošināja elektorālo kata-
strofu. “Saskaņas sociāldemo-
kratiskās partijas” kongresā de-
legāti secināja, ka redzamākais
iemesls zaudējumam, kā nesen
ziņoja sabiedrisko mediju por-
tāls *lsm.lv*, esot bijis fakts, ka “Sa-
skaņas” līderi nekavējoties no-
sodīja Krievijas iebrukumu Uk-
rainā un nosauca Krieviju par
agresorvalsti.

Ak, tā gan! Latvijā reģistrēta
politiska partija uzskata, ka tās

vēlētāju baze sastāv no ... nu, kā
mums to saprast? No cilvēkiem,
kuŗi uzskata, ka tieši nevajadzēja
nosodīt Kremļa fašista uzbru-
kumu Ukrainā un viņa režīmu
nosaukt par agresorvalsti? Kā
teica “Saskaņas” līdzšinējais li-
deris: “Par Krieviju vai nu labu,
vai neko!”

Ir tiesa, ka tajā pašā dienā, kad
Kremļa fašists uzsāka savu “spe-
ciālo militāro operāciju” kai-
miņvalstī, Saeimā bija ārkārtas
sēde, kuŗā pieņemts “Paziņo-
jums par Ukrainas suverenitāti
un teritoriālo integritāti.” “Saska-
ņas” pārstāvis Sergejs Dolgopolo-
vs debatēs bilda: “Šodien es
ļoti gribētu, lai arī, runājot par
mūsu reakciju, par atbalstu cie-
tušajai pusei, un tā ir Ukrainas
tauta, mēs arī atcerētos par to, ka
Krievijas tauta arī ir cietējas
lomā šīnī gadījumā, jo tā ir uz-
skatāma pasaulē par agresora
valsts tautu. Tā ir problēma, tā ir
traģēdija cilvēkiem, tā ir traģē-
dija tautām.”

Te gan jāpiebilst, ka “cietēja
krievu tauta vēl joprojām, gan-
drīz gadu pēc kaŗa sākuma ap-
tauļās sakās atbalstām Kremļa
fašistu un viņa genocīdu Uk-
rainā. Līdz ar to šaubīties par tās
morālo statusu šķiet lieki, un
pērn 24. februārī par procesa
nosodīšanu un par agresora no-
saukšanu par agresorvalsti arī-
dzan nobalsoja visi klātesošie
deputāti no “Saskaņas sociāldem-
okratiskās partijas” – 93 depu-

tāti nobalsoja par, neviens ne-
balsoja pret. Laikam, ja reiz
tagad partija ir nolēmusi, ka tie-
ši tāpēc tā pašā gada rudenī tā
cietā vēsturisku elektorālo iz-
gašanos, jāatzīst... varbūt neva-
jadzēja?!

Kremļa fašista barbarisms pel-
nija nosodīšanu dienā, kad tas
sākās, un tas pelna nosodījumu
vēl šobaltdien. “Saskaņa” ar visu
savu bravūrīgumu par mīti-
ņiem un piketi, šķiet, tomēr
ir noiets etaps Latvijas politikā.
Vārds “Saskaņa” politisko partiju
sakrakstos parādījās jau 5. Sa-
eimas vēlēšanās 1993. gadā, kad
kandidēja politiskais spēks “Sa-
skaņa Latvijai”. Visu šo laiku šis
politiskais novirziens turpinājās
darboties ar dažādiem nosauku-
miem. Bieži vien “Saskaņas cen-
trs” vai “Saskaņa sociāldemo-
kratiskā partija” vēlēšanās iegu-
va vislabāko rezultātu un lielāko
mandātu skaitu, bet allaž un
vienmēr bijusi opozīcijā. Nekad
neviens cits nav gribējis ar to
sēdēt vienās kamanās.

Un nu krachš 14. Saeimas
vēlēšanās! Manuprāt, otrs ie-
mesls, kāpēc “Saskaņai” tās bija
īsta katastrofa, ir saistāms ar
partiju, kurai aizvadītās vēlē-
šanas bija debija politikā. Runa
ir par partiju *Stabilitātei!* Tā 14.
Saeimas vēlēšanās saņēma 6,8
procentus balsu un 11 mandā-
tus likumdevējā. Latgalē rezul-
tāti bija krietni labāki – Latvijas
austrumu apgabālā *Stabilitātei!*

izcīnīja 18,56% balsu. Daugav-
pili – 26%, Rēzeknē – 23,4%. Jā-
domā, tas bija viens iemesls, kā-
pēc pagājušajā nedēļā visi “Sa-
skaņas sociāldemokratiskās
partijas” deputāti Daugavpils
pilsētas domē, skaitā septiņi –
paziņoja, ka izstājas no “Sa-
skaņas” un veidos citu, reģionālu
politisko spēku. Iespējams, tas
tāpēc, ka politikāni Daugavpili ir
sapratuši, ka Latgalē vēlētājiem
ir lielāka apetīte uz radikālāku
pieeju attiecībā uz Kremļa fašistu
un Ukrainu un tāpēc varbūt
politisku kapitālu var pelnīt tur.

Partija *Stabilitātei!* savu at-
tieksmi pret situāciju Ukrainā
skaidri demonstrēja pērn 8. de-
cembrī, kad Saeimā apsprieda
lēmumprojektu “Par Krievijas
starptautiskajiem noziegumiem
Ukrainā un vainīgo saukšanu
pie atbildības.” *Stabilitātei!* frak-
cijas vadītājs Aleksejs Rošļikovs
lēmuma projektu nosauca par
“deklaratīvu paziņojumu, kuŗš
patiesībā juridiski nenozīmē ne-
ko”, un visi 10 tobrīd klātesošie
Stabilitātei! deputāti balsoja *pret*.
15. decembrī bija pirmā lasīju-
ma balsojums par jaunu Valsts
aizsardzības dienesta likumu.
Šajā gadījumā 75 deputāti bal-
soja par, 17 pret. Pēdējo skaitā
šajā gadījumā bija ne tikai *Sta-
bilitātei!* “gudrās galvas,” bet arī
deputāti no partijas “Latvija pir-
majā vietā”, kuŗi acīmredzot arī
neuzskata, ka Kremļa barba-
risma laikā mūsu valstij būtu

jādara viss iespējamais, lai piln-
veidotu savu aizsardzību. LPV
galvenā figūra, mūsu politikas
kādreizējais “buldozers” likum-
projektu nosauca par “brāķi.” Jā-
saka, paldies Dievam, ka šādas
politikas piekopēji mūsu par-
lamentā ir mazākumā.

Pagājušajā nedēļā beidzot iz-
kustējās ledus jautājumā par
tanku piegādi Ukrainai. Ameri-
kāņi ir teikuši, ka viņējie ir tik
sarežģīti, ka apmācība prasīs
daudzus mēnešus vai varbūt pat
gadus. Vācieši un citi beidzot ir
pauduši gatavību savus tankus
Ukrainai nogādāt ātrāk un rai-
tā. Arī sākusies saruna par kaŗa
lidmašīnām, ko Ukrainas presi-
dents ir lūdzis jau sen un in-
tensīvi. Civilizētajai pasaulei jau-
tājums te ir viens – vai vēlamies
panākt Kremļa fašista sakāvi, vai
ne? Protams, vēlamies, un tad
atkrīt jebkādi jautājumi par tū-
lāšanos vai negribīgumu at-
balsta piedāvāšanā un piegādā-
šanā. Ir jādara viss iespējamais!

Šī publikācija sagatavota ar Mediju
atbalsta fonda finānciālu atbalstu no
Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par
publikācijas saturu atbild biedrība
“Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

GUNDEGA
SAULĪTE

Īsi pirms gadu mijas klajā nāca neliela, bet noskaņām bagāta dzejas grāmatiņa "Lokā", tās autore Latvijas kultūras sabiedrībā labi pazīstamā tēlniece Vija Ilze Dzintare, daudzu pieminekļu, skulptūru, arī izcilu mazās tēlniecības darbu autore. Grāmatas dizaina autore ir viņas meita Ieva Dzintare, kas lappušu izkārtojumā izmantojusi mātes tēlniecības darbu fotoattēlus. Tāpēc nelielā formāta grāmatiņā pelēkos vākos ietverts daudzveidīgs autores darbu atspulgs. Vija Dzintare lasītājus uzrunā ne tikai dzejas vārdiem, bet arī ar plastiskām formām, kas piešķirtas akmenim vai citam kādam materiālam.

Vijas Dzintares dzejoļos ir vienkārši vārdi, spilgtas redzes gleznas, doma, kas apliecina piederību dzimtajai zemei ar visiem tās gadalaikiem. Taču, lasot šīs rindas, gaŗām nepaslīd autores savdabīgā radošā gaita, varētu teikt – autobiogrāfiskais motīvs. Piemēram, 50. lappusē lasām:

*Reiz laikam spārnos pacēlusies
biju,
nu slepus ilgojos pēc tiem,
un tāpēc grūti, sviedriem vaigā,
es kaļu spārnus akmeņiem.*

Vai dzejoļi radušies gaŗajās stundās, kaļot un slīpējot akmens tēlus? Vai bezmiega stundās pēc fiziski smagā darba vai, varbūt, briedinot ieceri kārtējai skulptūrai? Kas gan to pasacīs, taču šīs dzejas grāmatas neapstrīdamā vērtība un vienreizība ir tā, ka pasaule skatīta vērigām tēlnieces acīm. Tā 46. lappusē lasām:

*Kas nāk vispirms - akmens vai
doma?
Vai akmeni ar svu domu plēšu,
vai akmens manu domu plēš*

*ar savu mūžību,
ar savu pretestību,
ar to, kas akmens sirdi sēž?*

*Ir grūti akmeni par spārnēm
vērst,
pa druskai čaulu nostu plēst,
gan man, gan akmenim tas sāp,
kad dvēsele no manis
akmens sirdi kāpj
un spārnī lidot raisās.*

Autores skatiens ir pilns maigas mīlestības, kas tuvāko apkārtnei, arī visu pasauli un cilvēka dzīvi ļauj ieraudzīt plastiskā lokā ietvertu:

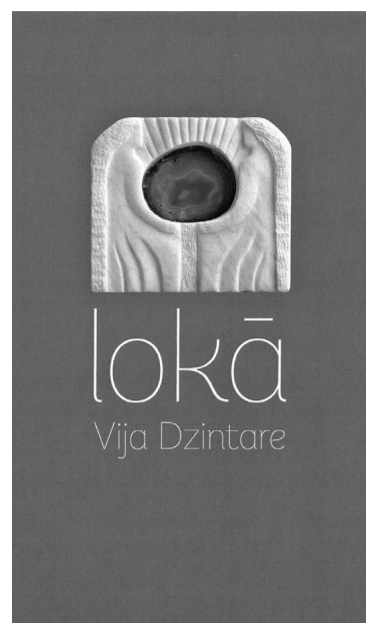
*Visstiprākais
un ar visvājākais
ir mīlestības loks -
kā gredzens
zeltā kalts un mūžīgs,
kā ziedu vainags,
kas pēc mirkļa vīst. (71.)*

Citā lappusē izlasām, ka pat lokā, lasi – harmonijā, mierā – iespējams sajūst pretrunīgas ilgas:

*Es esmu lokā,
drošībā, kā šķiet,
man apkārt
miksti viļņo rudzu lauku
un bite klusu
darba dziesmu dzied -
tāds miers,
kur vējš pat rasu nenotrauks...*

*Un tomēr ilgas
lokam pāri liecas
un izrauties
no klusā miera tiecas
kā gājputni,
kam saules nepietiek,
kas skarbiem vējiem
droši pretim tiecas. (14.)*

Šis loks, kas, būdams plastisks un daudznozīmīgs tēls, dzejoļos uzplaiksnī atkal un atkal, raisot arvien jaunas asociācijas, piemēram:

*Pelēkas akmeņu aitas
ganās kalnos un lejās.*

*Siciņas smilgas un ziedi
pieglaužas akmeņiem,
it kā gribētu līdz ar tiem
iekļauties mūžības lokā. (69.)*

Dzejoļi, ko Vija Dzintare kārtojusi divās nosacītās nodaļās "Trejas saules" un "Gredzens", ir dabas vērojumu un pārdomu pieraksti. Tēlaini, latviski saulaini. Lasītāju uzrunā itin kā pazīstamas dabas ainas, bet dzejniecei izdodas domu ievirzīt arī dziļākos apziņas apcirkņos. Skaisti, apgaroti un maigi, kā, piemēram, dzejoļi, kas piebērts ar pieneņu saulītēm:

*Dzeltenais pieneņu ceļš
aiztek gar bērzu birzīm,
gaŗām kārkliem pelēkiem,
kuri ceļmalās zied.
Skaitu stārķu ligzdas
ceļmalas stabos,
ozolus varenos,*

*kas aug dažuviet,
bet pieneņu ceļš
kā noburts
tikai iet un iet
līdz laimīgo zemei,
kas varbūt ir kāduviet. (28.)*

Tēlniece un dzejniece Vija Dzintare var būt gandarīta – gadu gaitā sakrātie dzejoļi, nu grāmatā sakopot, ir atnākuši pie lasītāja. Un visi kopā apliecina rakstītājas talantīgo personību, kas savas dzejas vārdus atskaldījusi kā daždien akmeņus – līdz pilnībai un pabeigtībai.

Priecājoties par dzejas grāmatu "Lokā", šo rindu rakstītāju nepamet apbrīna par vienā radošā mūžā apvienoto pretrunu. Ikdienā strādājot ar granītu, marmoru, bronzu un vēl citiem materiāliem, kas prasa drošu roku un fizisku spēku, dzejā māksliniece ieraksta bezgala maigus vārdus un gaišas jūtas. Bet, iespējams, nekādas pretrunas te nav, tās ir personības divas puses, kas lieliski papildina viena otru.

Taču nobeigumam gribu citēt īsteni patriotisku Vijas Dzintares dzejoļi:

*Vārtiem priekšā
akmeņus velsim,
torņus augstus celsim.
Kā Tālavas taurētājs
galotnēs kāpsim,
lai redzētu,
kur elles dūmi ceļas,
kur pūķi sarkani veļas,
lai sargātu,
lai nosargātu
pavardu siltu,
māju un dārzu,
pļavu un dravu,
savu Tēvzemi svētu
par katru cenu.
Vai tai vispār ir cena? (38.)*

RITA
ROTKALE

15. janvāra pēcpusdienā Smiļģa mājā pulcējās kupls apmeklētāju pulks, lai sirsnīgā sarīkojumā pieminētu Felicītu Ertneri, plastikas pedagoģi, režisoru, vienu no nozīmīgākajām personībām Dailes teātri no tā tapšanas 1920. gadā līdz pat mākslinieces aiziešanai mūžībā 1975. gadā. Tradīciju Felicītās pulcināt pie sevis domubiedrus no draugu un kolēģu vidus savulaik bija aizsākusi pati māksliniece, vēlāk to pārņēma meita Anna, tad mazmeita Ingrida. Vairākas reizes savu slaveno novadnieci Felicītu dienā tika pieminējuši arī siguldieši. Un ir tik saprotami un iederīgi, ka šī tradīcija turpinās Smiļģa mājā, kā tautā sauc Teātra mūzeju, jo Ertnerē neapšaubāmi bija Eduarda Smiļģa tuvākā līdzgaitniece un viņa novatorisko ideju īstenotāja.

Sarīkojumu ievadīja mūzeja vadītājs Jānis Siliņš, kodolīgi raksturojot Felicītu Ertneri kā līdz šai dienai profesionālā ziņā nepārspētu skatuves kustības meistarieni. Sekoja Latvijas Kultūras akadēmijas docentes Ritas

Lūriņas uzstāšanās par žesta nozīmi drāmatiskā teātra mākslā. Par šādu tematu viņa nesen aizstāvējusi doktora disertāciju, drīzumā iznāks arī grāmata. Viņas saistošais stāstījums bija īsti vietā, zinot, cik svarīgu lomu aktieņu meistarībā attaisnotam un izteiksmīgam žestam piešķīra Felicita Ertnerē. Ne velti pieminēklis māksliniecei pie Siguldas pagasta Kultūras nama saucas "Žests".

Turpinājumā sarīkojuma vadītājs uz lielā ekrāna demonstrēja prezentāciju par Felicītas Ertneres nozīmi Rūdolfa Blaumaņa lugu iestudējumos, strādājot gan kā kustību partitūras veidotājai, gan režisorei. No visiem sarīkojuma dalībniekiem tiešā saskarsmē ar Felicītu Ertneri kā pedagoģi un vēlāk arī iestudējumu autori bijušas tikai Dailes teātra Trešās studijas absolventes un vēl šodien teātri aktīvi strādājošās aktrises Olga Dreģe un Lidija Pupure. Viņu stāstījums atklāja ne tikai Ertneres iejutīgo darbu ar aktieri pie lomu izveides, bet arī īpaši

Felicita Ertnerē kopā ar Eduardu Smiļģi gadu desmitiem veidoja Dailes teātri

akcentēja mākslinieces dziļi inteliģento personību un smalkjūtību. Viņa par savas darbības mērķi bija izvirzījusi ne tikai skatuves mākslinieku profesionālo pilnveidi, bet, pirmkārt, un galvenokārt, harmoniskas personības veidošanu. Aktieri ļoti gaidījuši režisores vērtējumu par viņu veikumu. Tas vienmēr bijis

izsvērts, labvēlīgs, bet allaž tiešs, godīgs un atklāts.

Latviešu teātri patlaban ir ārkārtīgi neparasta situācija, kad uz divu Rīgas teātru skatuvēm tiek spēlētas izrādes, kuŗās kā darbības persona skatāma Felicita Ertnerē, – Dailes teātri iestudējumā "Smiļģis", kur Ertnerē atveido Ilze Skrastīņa-Ķuzule,

un Jaunajā Rīgas teātri izrādē "Meklējot Spēlmani" ar Elītu Ķlaviņu Ertneres lomā. Mūzeja sarīkojumā patiesi saistošs izvērtās Elītas Ķlaviņas stāstījums par ceļu pie nozīmīgās lomas izveides, pētīt uzrakstīto, uzklusot laikabiedru atmiņas, tīkoties ar Ertneres mazmeitu Ingridu Priedīti. Atmiņā palicis aktrises sacītais, ka šī bijusi loma, kas ne tikai prasa no tēlotāja, bet kas arī dod tās atveidotājam dziļāku sapratni par dzīvi un personības lomu tajā. Kad uz lielā ekrāna tika parādīts fragments no izrādes, interesanti bija vērot aktrises reakciju, – galu galā viņa daudzas reizes ir spēlējusi šajā izrādē, bet ne reizi nebija sevi Ertneres lomā redzējusi. Sarīkojuma gaitā klātesošie varēja skatīt nedaudzus ierakstus, kuŗos redzama Felicita Ertnerē, dzirdēt viņas balss ierakstu. Kā skaists akcents sirsnīgā sarīkojuma noslēgumā bija kadrs, kuŗā, sirma kā ābele, māksliniece iet cauri ziedošam ābeļu dārzam. Nāk pretī mums un iet pretī Mūžībai.

Felicītu diena Eduarda Smiļģa Teātra mūzejā

“Hospiss ir tā joma, kur es varētu palīdzēt”

Ārste un juriste, LĀZA biedre Annemarija Linaresa intervijā Mārai Libekai

Annemarija aizvadītā gada rudenī no Amerikas pārcēlās uz Latviju, lai palīdzētu mūsu valstī ieviest hospisa mājas aprūpi valstiskā līmenī. Patlaban tā gulst uz labdarības pleciem pilotprojektu veidā. Viņai šajā jomā ir bagātīga pieredze, jo Annemarija piecus gadus bija medicīnas galvenā vadītāja privātajā uzņēmumā *U.S. Medical Management*, kas atrodas Mičiganā un daudzos Amerikas štatos nodrošina veselības aprūpi mājās cilvēkiem, kuri sirgst ar hroniskām slimībām. Arī tiem, kuriem ir vajadzīga paliatīvā aprūpe, un cilvēkiem, kuriem ir nepieciešama hospisa aprūpe sešus mēnešus vai mazāk pirms aiziešanas Mūžībā. Kamēr gandrīz visās Eiropas valstīs tas ir iespējams cieņpilni, mājās, tuvinieku lokā, tikmēr Latvijā tā ir izmisuma zona. Annemarija, kuŗa trīsdesmit gadus strādājusi par internās medicīnas ārsti un gerontoloģi, cer, ka viņa var palīdzēt izkļūt no šīs izmisuma zonas, savedot kopā atbildīgās institūcijas un pārliecinot, kā tas darāms.

Jūs Amerikā bijāt pazīstama ar to, ka sapratāt, kā iespējams paaugstināt veselības aprūpes kvalitāti bez lieliem izdevumiem pacientam un arī valdībai.

Tas bija labi valdībai, jo, izveidojot hospisa aprūpi mājās, tai samazinājās izdevumi par veselības aprūpes nodrošināšanu saviem iedzīvotājiem. Bija labi arī pacientiem un viņu ģimenēm, jo viņiem, kā to rādīja dati, medicīna bija pieejama augstākā kvalitātē. Visu mēs darījām mājās. Mobilās brigādes ieradās pie cilvēkiem viņu dzīvesvietā. Brigādē bija ārsts vai ārsta palīgs un medmāsa palīgs, kas prot veikt injekcijas, izmērīt asinsspiedienu un izdarīt vēl citas elementāras procedūras. Viena brigāde dienā spēja apkalpot astoņus slimniekus. Bet, ja cilvēkam vajadzēja palīdzību naktī, tad varēja zvanīt uz diennakts tālruni. Savukārt, ja bija nepieciešams veikt kādas izmeklējumus, tad pie pacienta arī devās brigāde. Mūsu firmā strādāja arī fizioterapeitu brigāde, kas piedāvāja savus pakalpojumus mājās. Arī sociālie darbinieki apmeklēja cilvēkus mājās, lai viņiem palīdzētu. Lai pacienti varētu justies ērtāk, mēs viņus nodrošinājām ar atbilstošām gultām un citu aprīkojumu.

Mūsu firmā bija arī paliatīvās aprūpes nodaļa, kuŗā strādāja ārsta palīgi, un arī hospisa nodaļa, kas bija paredzēta tiem cilvēkiem, kuriem atlikuši seši mēneši vai mazāk šajā pasaulē. Hospisa nodaļu veidoja multidisciplināra komanda: ārsts, medicīnas māsa, kapeļāns, aprūpētājs, sociālais darbinieks... Šī komanda bija ierindā visu diennakti. Kad cilvēkam pienāk pēdējā stunda šajā pasaulē, tad viņi pavadīja aizgājēju Mūžībā.

Bet no kurienes jūs saņēmāt finansējumu, lai to visu varētu nodrošināt?

Ja nebūtu izveidota veselības aprūpe mājās, tad alternatīva būtu bijusi daudz dārgāka, un valdība to saprot. Sadārdzinājums būtu tādēļ, ka cilvēkiem ar hroniskām

slimībām vai tiem, kuriem vajag paliatīvo aprūpi vai hospisu, ir dažādi veselības traucējumi un tādēļ viņiem bieži ir nepieciešama palīdzība. Tie ir cilvēki, kuŗi šādos gadījumos zvanītu neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam. Viņus aizvestu uz slimnīcu, kur viņi atrastos ilgu laiku. Tur nereti viņi dabūtu izgulējumus, kādu infekciju vai traumu, piemēram, izkritot no gultas, jo nav pieraduši pie palātas, kur ievietoti... Īsāk sakot, tur var rasties ne viena vien negaidīta situācija, kas nekādi neuzlabotu veselības stāvokli. Tādā gadījumā slimnīcā jāuzturas vēl ilgāk nekā sākotnēji bija plānots, un pacienta ārstēšana līdz ar to kļūtu arvien dārgāka.

Mēs sapratām, ka, lai šādu situāciju būtu arvien mazāk, ārstam profilakses nolūkā pie hroniski slimajiem cilvēkiem jāierodas vismaz reizi mēnesī, lai vismaz paņemtu asins un urīna analīzes, kā arī veiktu citas procedūras, kas laikus signalizē par viņa veselības problēmu saasināšanos. Galvenais tās novērst laikus, lai nebūtu jādodas uz slimnīcu.

Bieži hroniski slimi cilvēki pat nepamana, kad viņu veselība sāk pasliktināties. Bieži vien viņi to saista ar novecošanu. Ja parādās sāpes, pārstāj staigāt, jo tā ir vieglāk. Ja ir elpas trūkums, necēlas no gultas vai krēsla, jo tad nejut elpas trūkumu. Bet faktiski taču tas nekur nav pazudis, un pacientam pēc laika kļūst arvien sliktāk. Tāpēc ir svarīgi, lai kāds ārsts vai ārsta palīgs atbrauc pie šāda cilvēka, izmeklē un noskaidro, kāda ir situācija. Ja tā ir pasliktinājusies, tad, iespējams, pacients nedzer regulāri izrakstītās zāles vai varbūt nedzer tās vispār, jo netiek līdz aptiekai, vai viņam tās netiek piegādātas.

Kā tiek apzināts pacientu loks, kam ir vajadzīga šāda palīdzība?

Firmai, kur es strādāju, ir līgumi ar valsts un privātajām apdrošināšanas kompānijām. Lielākā daļa līgumu ir noslēgti ar valsti, jo valsts institūcijām ir gandarītas, ka mēs aprūpējam šos pacientus, jo tās zina, ka mēs lieki naidu netērēsim un pakalpojumu kvalitāte būs augsta. No valsts finansējums tiek piešķirts par vecākā gadagājuma cilvēku aprūpēšanu, bet par strādājošajiem maksā privātās apdrošināšanas kompānijas.

Arī mūsu speciālistiem, kas apmeklē pacientus mājās, maksā vai nu valsts vai privātie apdrošinātāji.

Ko jūs ieteiktu, kā Latvijā rīkoties, lai arī pie mums hospisa mājas aprūpe nebūtu no reizes līdz reizei, bet tā attīstītos visā valstī un turklāt pēc vienotām prasībām?

Uz šo problēmu es skatos ne tikai no ārstniecības puses, arī no juridiskās un biznesa puses, arī politiskās puses. Esmu gan ārste, gan juriste un patlaban studēju, lai iegūtu maģistra gradu biznesā.

Es novērtēju visu, kas notiek veselības aprūpes jomā, un mēģinu saprast, kā es varētu visefektīvākā veidā šeit palīdzēt, liekot lietā savas zināšanas un pieredzi, lai risinātu šo problēmu. Latvijā ir diezgan izplatīti, ka katra minis-

Foto: Abby B photography

Annemarija Linaresa: “Es zinu, ka Latvijā ir problēmas ar budžetu, bet ļoti daudz naudas tiek tērēts, lai ārstētu pacientus slimnīcās. Šie izdevumi būtu krietni mazāki, ja valstī būtu attīstīts hospiss. Es sapratu, ka mana pieredze hospisa un paliatīvās aprūpes attīstībā Amerikā, visticamāk, ir tieši tas, kas ir nepieciešams Latvijai. Nonākusi pie šāda secinājuma, es atstāju savu nozīmīgo amatu Amerikā.”

trija strādā atsevišķi, taču, organizējot hospisa aprūpi, nav iespējams sasniegt rezultātu, ja savus spēkus neapvieno gan Veselības ministrija, gan Labklājības ministrija un noteikti arī Finanšu ministrija. Tikai tā iespējams attīstīt ilglaicīgu pakalpojumu, ar kuŗu daudzi būs apmierināti un kas būs finansiāli pārdomāts.

Noteikti paliatīvajai ārstniecībai ir jābūt kopā ar sociālo aprūpi. Tam risinājumam ir jābūt daudz augstākā līmenī nekā tas ir patlaban. Es zinu, ka Latvijā ir problēmas ar budžetu, bet ļoti daudz naudas tiek tērēts, lai ārstētu pacientus slimnīcās. Šie izdevumi būtu krietni mazāki, ja valstī būtu attīstīts hospiss.

Kad jūs atbraucāt uz Latviju un kā cilvēks no malas ieraudzījāt šo mūsu valstiskā līmenī neattīstīto hospisa sistēmu, ko jūs domājat?

Kad Mineapolē notika Dziesmu svētki, tas bija aizvadītā gada vasarā, es pirmo reizi uzzināju no citiem Amerikas latviešiem, ka Latvijā notiek izmēģinājuma projekts par hospisa aprūpi mājās, ko īsteno Labklājības ministrija kopā ar nodibinājumu “Hospiss LV”. Tā kā man tas interesēja, es centos par šo pilotprojektu iegūt vairāk informācijas un noskaidroju, ka, izrādās, ir divi atsevišķi pilotprojekti – vienu īsteno Lab-

klājības ministrija, bet otru – Liepājā – Veselības ministrija. Būtu daudz efektīvāk, ja šos projektus varētu vienot, jo hospisa mājas aprūpē ļoti nepieciešami ārsti, kas saprot paliatīvo ārstniecību, bet tikpat svarīgi ir sociālie darbinieki.

Esmu jau tikusies ar Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas priekšsēdētāju Ingu Bērziņu un esmu iekļauta arī darba grupā, kuŗa strādās pie hospisa attīstības valstī. Bet es ļoti vēlos tikties arī ar labklājības un veselības ministriem, turklāt kopā, nevis atsevišķi.

Viena no jūsu specialitātēm ir gerontoloģija. Tātad jūs Amerikā palīdzējāt saviem pacientiem veselīgi un skaisti novecot, pagarinot viņu mūžu. Kādas bija tās lielākās problēmas gerontoloģijā, ar kuŗām jūs saskārties Amerikā?

Šie speciālisti galveno uzmanību pievērš cilvēka funkcionalitātei. Piemēram, vai viņam ir grūtības pārvietoties, vai netuvojas demence... Amerikā demence ir viena no lielākajām problēmām. Jo cilvēks kļūst vecāks, jo viņam parādās lielākas problēmas, lietojot medikamentus, jo rodas arvien vairāk blakņu. Nereti tās blakus parādības ir vēl sliktākas nekā sākotnējās veselības problēmas, kuŗas ārsts cenšas novērst ar zālēm. Tad ārsts sāk domāt, ka

varbūt tās zāles jāpārtrauc lietot. Arvien vairāk šādas situācijas rodas tieši cilvēkiem mūža nogalē, lietojot, piemēram, statīnus, lai pazeminātu holesterīna līmeni asinīs – bieži vien muskuļi paliek sāpīgi un vāji un ir grūti kustēties. Jo cilvēks kļūst vecāks, jo ārstam jābūt ļoti uzmanīgam ar medikamentu izrakstīšanu – iespēja, ka būs blakus efekti, arvien palielinās.

Kad cilvēks noveco un kļūst ļoti vājš, bieži vien holesterīna līmenis ir par zemu un rodas izgulējumi. Vienmēr, kad ir šie izgulējumi, mēs pārbaudām holesterīna līmeni, un, ja tas ir zemāks par normu, liedzam pacientam dzert holesterīnu pazeminošos medikamentus.

Novecošanu paātrina arī tas, ka cilvēki neēd veselīgu pārtiku vai nu tādēļ, ka viņiem nav zobu, vai nav naudas, lai nopirktu labu ēdienu, vai neviens to nepieved. Tie cēloņi ir ļoti dažādi.

Jūs esat rīkojusies ļoti operatīvi – neilgi pēc Dziesmu svētkiem Mineapolē atbraucāt uz Latviju, bet rudeni pārcēlaties šurp pavisam.

Tas laikam ir mans liktenis! Dievs mani ir uzrunājis vairākas reizes, ka man ir jāizmanto sava pieredze plašāk. Ne reizi vien esmu pie sevis domājusi, ka tas būtu tik jauki atgriezties savu vecāku dzimtenē Latvijā. Taču dzīve tā bija iegrozījies, ka nespēju tik ātri piepildīt šo sapni. Bet tad kādā brīdī Dievs mani uzrunāja, ka hospiss ir tā joma, kur es varētu izpalīdzēt. Es sapratu, ka mana pieredze hospisa un paliatīvās aprūpes attīstībā Amerikā, visticamāk, ir tieši tas, kas ir nepieciešams Latvijai. Nonākusi pie šāda secinājuma, es atstāju savu nozīmīgo amatu Amerikā.

Esmu nolēmusi spert to pirmo soli Latvijā. Nezinu, kā tas izdosies, bet man ir ticība, ka sekos arī nākamie soļi, un viss būs kārtībā.

Jūs esat piedzīvojusi Amerikā latviskā ģimenē. Pastāstiet, lūdzu, vairāk par to!

Mans tēvs uzauga Vecrīgā tā sauktajā Kaķu namā. Otrā pasaules kara laikā viņš devās bēgļu gaitās un nonāca Ņujorkā, bet no turienes – Detroitā. Arī mana mamma, kuŗa dzīvoja Daugavpīlī, un viņas vecāki kara laikā kļuva par bēgļiem un septiņus gadus nodzīvoja Vācijas bēgļu nometnēs, bet pēc tam tāpat kā tēvs aizceļoja uz Detroitu.

Tēvs, strādājot Vācijā, sakrāja naudu, lai vēlāk varētu studēt Ņujorkas pilsētas kolledžā un iegūt bakalaura gradu inženierzinātnēs. Pēc studijām arī viņu liktenis aizveda uz Detroitu. Viņam bija liela vēlme satikt citas latviešu ģimenes un viņš sāka tās meklēt telefongrāmatās. Nonākot līdz burtam B, izlasīja, ka Detroitā dzīvo Bērziņi, turklāt netālu. Viņš piezvanīja uz norādīto tālruna numuru. Mans vectēvs atbildēja uz šo zvanu un ielūdza viņu uz vakariņām. Mamma man stāstīja, ka tajā vakarā, kad viņa pirmo reizi satika manu tēvu, viņa jau zināja, ka precēsies ar viņu. Pēc pusgada viņi apprecējās un vēlāk turpat Detroitā sagaidīja arī mani...

DAIGA
MAZVĒRSĪTE

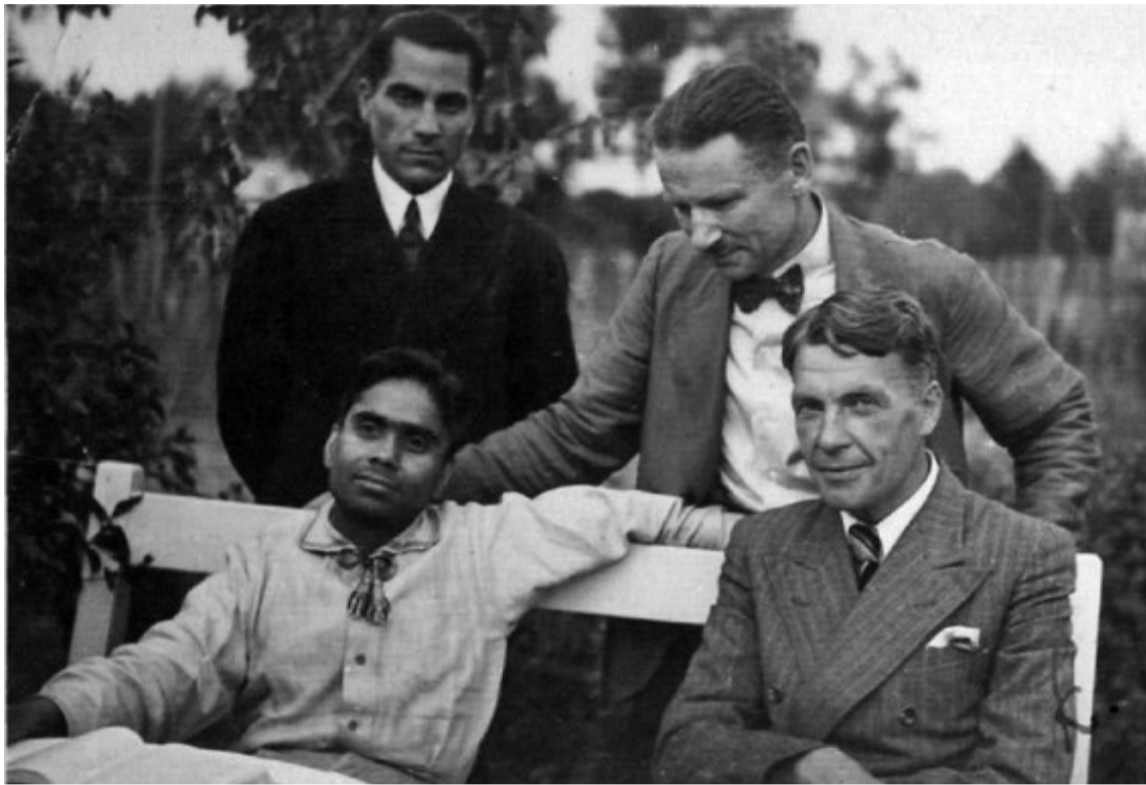
Dzirdot kaut vai pieminam Indijas tēju, iztēle ved uz tālu, siltu zemi, kuņas tumšacainie un melnmatainie iedzīvotāji sasnieguši apdzīvotības rekordu. Necīga daļiņa no tur mītošā teju pusotra miljarda šur tur manāmi Latvijas ielās vai indiešu restorānā, kuŗā uzvirmo garšvielu mutulis. Intereses līmenis par Indiju katram savs – kādam nāks prātā Redjarda Kiplinga *Džungļu grāmata* par vilku bara audzēkni Maugli un citi rakstnieka darbi, kuŗos atainota šīs zemes daba un iemītnieki. Dažs varbūt aizdomāsies par Imres Kālmāna opereti *Bajadēra*, kas vēsta par indiešu prinča milastāstu. Kāds pabijis Indijā, sapņojot par garīgo apskaidrību ašramā vai Gangas ūdeņos, citam pumapas metas, iedomājoties vien par tur valdošo nabadzību un tualešu trūkumu ne tikai lauku rajonos, bet arī lielpilsētās. Taču padomāt par ko citu aicina janvārī Rīgas biržā atklātā izstāde *Indija – tradīciju zeme*, kuŗā izstādīti ap 260 Latvijas Nacionālā mākslas muzeja kolekcijas darbu, sniedzot ieskatu valsts kultūras mantojumā.

Latviešiem allaž bijusi liela interese par garīgo pasauli, un pagājušā gadsimta sākumā dažs tautietis pētīja gan jogas pozas, gan indiešu svētos rakstus. Joga spēja rīkoties ar savām domām tāpat kā ar kājām un rokām likās vilinoša. 20. un 30. gadu Latvijas presē ik palaikam publicēti iedvesmojoši raksti par pirmajiem soļiem jogā vai ieteicamiem elpošanas vingrinājumiem, uzsverot ķermeņa veselības nozīmi garīgajā kultūrā saskaņā ar teicienu “veselā miesā vesels gars”. 30. gadu vidū par vienu no zinošākajām personām jogas zinātnē Latvijā kļuva Harijs Dikmanis, kas dibināja biedrību *Jogas zinātņu centrs* ciešā sadarbībā ar Bombejas jogas institūtu.

Starp citu, vārds joga nozīmē apmēram to pašu ko “jūgs”, atgādinot par latviešu indoeiropiskajām saknēm, kas jo sevišķi mūs vieno ar Indiju. Lai sajūstu, vai tiešām joprojām esam radniecīgi, vērts doties uz Rīgas biržas namu, kuŗā ieejot, būtu vēlams novilkt apavus, kā to dara ikviens indiešu mājvietā. “Ienākot mēs noliekam malā visas klišejas, lai

tālāk skatītos jaunām acīm. Veidojot šo izstādi, veikts milzīgs pētnieciskais darbs kopā ar Indijas pētniecības institūciju *Eka Archiving Services* Ņūdēlī, kas pēta savu mantojumu un sadarbojas ar dažādiem ārzemju partneriem, līdz ar to sperts milzu solis uz priekšu mūsu muzeja krājuma izpētē,” uzsvēra mākslas muzeja Rīgas biržas direktore Daiga Upeniece. “Šī ir izstāde, kuŗā var dzīvot stundām. Tā sniedz iespēju mainīt domāšanu, atklājot daudzu priekšmetu funkciju, noskaidrot simbolus, darināšanas tehniku un reģionu, no kurienes tie nāk.”

Izstāde *Indija – tradīciju zeme* veidota piecās sadaļās – Mājoklis;

LJB lideri ar indiešu jogas skolotāju – Latvija, 1940. gada pavasaris, labajā malā sēž LJB prezidents Harijs Dikmanis, labajā malā stāv LJB sekretārs Jānis Veselis // Foto: Maigoņa Ērika Ābola personīgais arhīvs

Reliģija un rituāli; Apģērbs un aksesuāri; Pārvietošanās un Brīvā laika pavadīšana. Skatienu piesaista košas krāsas paklājos un tekstilijās, vizuālo spilgtas aproces un stikla gleznojumi, metalla trauki un rotaslietas. Uz manekeniem atainota sieviešu tērpa sari siešanas tehnika. Iespējams uz zināt katra priekšmeta pareizo nosaukumu, kas precizēts līdz

sīkākajai detaļai, lai nebūtu jālasa – “somiņa” vai “audums”. Var papētīt virtuves piederumus, viesistabu iekārtojuma raksturīgos tējas trauku komplektus, ūdens krūkas un dekoratīvos priekšmetus.

Pēc Otrā pasaules kara Rīgas pili brīvvalsts laika Valsts mākslas muzeja telpās atvēra Latvijas PSR Vakareiropas mākslas muzeju,

ta sākumā. Pirmie trīs priekšmeti Valsts mākslas muzejā nonāca līdz ar tā dibināšanu 1920. gadā un ilgu laiku palika vienīgie. 40. un 50. gados indiešu mākslas kolekciju papildināja daži pirkuņi. Par nopietnu kolekciju var runāt tikai kopš 1958. gada, kad muzejs ar Maskavas Valsts Austrumu muzeja starpniecību saņēma dāvinājumu no Indijas republikas Indijas amatniecības padomes, radot priekšstatu par tā brīža lietišķās mākslas sasniegumiem. 50. gados uz Latviju atceļoja 314 tradicionālās mākslas amatniecības darinājumi, tērpi, sadzīves, reliģiski priekšmeti no dažādiem reģioniem, kuŗu amatniecību centās veicināt valsts institūcijas. Tagad tās jau ir vēsturiskas lietas, aizkustinošu, izšuvumiem rotātu jaundzimušā musulna kreklīņu ieskaitot. Pašlaik kolekcijā ir 500 darbu, un tā ir lielākā Baltijas valstīs.

Savu kolekciju muzejam novēlēja arī baltvācu diplomāts Kārlis Kēlers (*Karl Köhler*, 1942–2022), tā izstādē *Indija – tradīciju zeme* apskatāma gandrīz visā pilnībā. Kēlers, pēc izglītības mākslas vēsturnieks, vairākus gadus dzīvoja Indijā, apmeklēja tirgus, meklējot interesantus, antikvārus priekšmetus, kuŗus gadiem ilgi dāvinājis Latvijas Nacionālajam mākslas muzejam.

Labi zināms, ka Indijas kultūra ir tūkstošiem gadu sena un ļoti daudzslāņaina. Tikai 1947. gadā šī savdabīgā zeme nokratīja koloniālo jūgu, meklējot ceļu uz ekonomisko patstāvību – starp citu, Indija bija viena no pirmajām valstīm, kas 1991. gada augustā atzina Latvijas neatkarību, 1997. gadā uz tobrīd jau miljardu iedzīvotāju skaitu sasniegušo valsti vizītē devās toreizējais prezidents Guntis Ulmanis, lai svinētu valstiskās neatkarības 50. jubileju.

kuŗa krājums apvienoja ārzemju mākslas darbus no vairākiem muzejiem. Vēlāk to pārdēvēja par Latvijas PSR Āzrobežu mākslas muzeju, tad par Ārzemju mākslas muzeju. Darbu Rīgas pili tas turpināja līdz 2010. gadam, kad tika iekļauts Latvijas Nacionālā mākslas muzeja struktūrā. Šis ārzemju mākslas kolekciju mantiņeks un tradīciju turpinātājs tagad ir mākslas muzejs Rīgas biržā – un pilnīgi iespējams, ka izstādē kāds atpazīs savulaik Rīgas pili redzētus indiešu mākslas priekšmetus. Ikviens no tiem ir sarežģīts mākslas darbs ar izsmalcinātu ornamentu, motīviem un dizainu, kuŗa izgatavošanas tradīcijas tiek pārmantotas.

Trūkst liecību par aizraušanos ar Indijas mākslu, kolekciju veidošanu Latvijā pagājušā gadsim-

(Turpinājums 15. lpp.)

(Turpināts no 14. lpp.)

Tika parakstīti vairāki sadarbības dokumenti, taču, iespējams, vairāk par Indijas precēm pie mums cienīta allaž bijusi indiešu māksla. Rikotas izstādes, notikuši indiešu mūzikas koncerti, padomju gados daudz cienītāju bija indiešu kino, daudziem, protams, smiņķājot par Bolivudas kiču, taču kādu deju kustību noteikti gribējās atkārtot pēc Vijas Vētras koncertu apmeklējuma. Indiešu literatūras piedāvājumā atbalsi guva Rabindranata Tagores darbi, lasījām vēdas un Mahabhāratu, komponista Imanta Kalniņa tvērumā ieskanējās indiešu dzejnieces Sarodžīni Naidu vārsmas. Tas viss uzaust atmiņā, staigājot par velju zāli ar indiešu kultūras priekšmetiem, kuŗu nosaukumiem koloniālisma periodā bijuši dažādi nosaukumu varianti. Viens piemērs ir arī pie mums labi pazīstamais gurķu motīvs audumu apdrukā, ko sauc arī par nierīti. Indijā patiesībā tas ir mango motīvs, ienācis Eiropā, pateicoties Kašmirā austajām šallēm. Lai ražotu lētākus to atdarinājumus, Skotijas pilsētā Peislijā uzcēla fabriku, un mango motīvs ieguva apzīmējumu – *paisley*. Ar šādu nosaukumu “nierīšu” motīvs guva plašu izplatību, tagad kļuvis skaidrs, ka vismaz indiešu mākslas sakarā pareizais apzīmējums ir – mango.

Izpētes darbā noskaidrota arī virknes mūzeja kolekcijas eksponātu funkcija, kas aprakstīta ekspozīcijā uz priekšmetu etiķetēm. Nu būs iespējams iztēloties, kā

izskatījās palankīns, kuŗu indieši sauc – *palki*. Tā nestuvju detaļa apskatāma, bet pārējais uzzīmēts uz sienas – par iekārtojumu rūpējies scēnografs Māris Ruskulis, kas pabija Indijā, un viņa fotografijas izmantotas noformējuma plakātiem. Daudz pētīta priekšmetu simbolika un pielietojums, jo Indijas mākslā un kultūrā viss ir cieši saistīts, turklāt savijas ar komplicēto valsti izplatītākās reliģijas – hinduisma dievību sistēmu.

Līdztekus izstādei mūzejs piedāvā arī plašu izglītības programmu, piemēram, LU profesores Sigmas Ankravas lekciju par indiešu dievu pasauli, kuŗas Panteonā orientēties ir ļoti grūti. Izstādē apskatāmais Rietumbengālijas noziloņkaula darinātais šacha spēles komplekts rosinājis uz sarunu par šacha tradīcijām Latvijā aicināt Danu Reiznieci-Ozolu, kas piedalīsies arī simultānspeles sesansā. Būs sarunas par tradicionālo izšuvumu un stila apglezno-

šanas tehniku, rotu kalšanas darbnīca, Indijas mūzikas meistarklase. Biļetes uz Indijas garšvielu darbnīcu jau izķertas, izstāde gan apskatāma vēl līdz 8. aprīlim.

Atgriezoties pie Tukumā ērgelnieka ģimenē dzimušā virsnieka Harija Dikmaņa, vīra, kas strādāja par muitas ierēdni, vēlāk Latvijas radio par darbvedi – viņš pēc jogas mācības apguves spējis apstādīnāt elpošanu uz ilgāku laiku, pat samazināt un sašaurināt acu zīlītes pēc paša vēlēšanās, pētījis hipnozes lietošanu ārstniecībā utt. Devies bēglu gaitās, no Vācijas 1952. gadā Dikmanis nonāca Ņujorkā, kur strādāja apdrošināšanas sabiedrībā, bija aktīvs hinduisma lektors un jogu mācības eksperts, uzstājās ar referātiem angļu valodā. 1958. gadā izdota grāmata *Yoga Chakravyaty*, kuŗas autors ir *Sri Harry Dickman* – Šri Harijs Dikmanis (1895-1979). No Bruklinas viņš pārcēlās uz Ņūdžersiju, tad pēc

sievas Izabellas nāves 1974. gadā uz Rietumkrastu Sanfrancisko tuvumā un Sanrafaelā, Ziemeļkalifornijā devās Mūžībā. Nekrologā laikrakstā *Laiks* minēts, ka aizgājēja vecākais brālis Nikolajs bija diplomātiskā dienestā, precējies ar anglieti, miris Ķīnā, jaunākais brālis Aleksandrs, pianists, miris Berlīnē. “Patiesais “es” nav ķermenis un prāts, kas ir tikai viens tā

izteiksmes veids. Prāts ir tas, kas mūs saista, bet tas mūs var arī atbrīvot. Nekontrolēts prāts ir mums kā važas, bet kontrolēts tas kļūst līdzīgs rokai, ar kuŗu mūsu īstais, dziļākais “es” veido mūsu rīcību, visu dzīvi,” žurnālā *Psihe* 1936. gadā rakstīja Harijs Dikmanis. Varbūt kādam pirmais solis preti apzinātībai būs šis Indijai vēltītās izstādes apmeklējums...

TRIMDAS PERSONĪBU PAŠPORTRETI

ALFREDS GĀTERS

Draugi un paziņas man labprāt mēdz piedēvēt dažas šķietami pret-runīgas īpašības. Neesmu centies tās pētīt un saskaņot, bet allaž dzīvojis kā gadījies.

Esmu dzimis 1921. gada 24. aprīlī sava tēva dzimtas mājās Kalnacempju pagasta Sprīvuļos. Drīz pēc manas dzimšanas vecāki pārcēlās uz tā paša pagasta Kalnamuižas Laužu mājām, kur mitām vairākus gadus. Kad tēvs, muižas zemi sadalot, dabūja jaunsaimniecību Alūksnes-Gulbenes lielceļa malā apmēram kilometru no Kalnamuižas, ko vēlāk pārdēvēja skaitstājā Kalnienas vārdā, pārcēlamies visi uz savu jauno sētu Riekstīņiem.

Manu aistētisko pasauli veidojusi jo sevišķi māte (Alma G., dzimusi Baltābrencē), kam bija nepārstāri krāšņs un plašs drāmatiskais soprāns.

Manu interesi par valodu un literatūru modinājusi vesela rinda teicamu skolotāju: Emma Bērtiņa Priednieku pamatskolā (1927-34), Elvira Dravniece Kalnacempju pamatskolā (1934-36), Olga Āboliņa un Hermīne Briede Madonas ģimnazijā (1936-41). Vācu okupācijas laikā pusotra gada studēju Rīgā ģermāņu filoloģiju (1942-44), beigās jau būdams iesaukts Latviešu leģionā (1943-45). Biju angļu gūstā Libekā, no kurienes jo drīz izbēgu. Īsu laiku dzīvoju Mēzenes

kazarmās Libekā (1945-46), tad Hamburgā, studēdams gan ģermāņu valodas un literatūru, gan grieķu, latīņu un senindiešu valodu, gan jo sevišķi indoeiropiešu salīdzināmo valodniecību, kur vēlāk (1949. g.) ieguvi doktora grādu. Plaušu kaites dēļ mani 1951. gadā noraidīja Amerikas izceļošanas komisija.

Kopš 1950. gada allaž esmu publicējis rakstus salīdzināmās valodniecības un latviešu valodas un literatūras jautājumos galvenokārt ārzemju speciālžurnālos un pēdējā laikā rakstu arī latviešu laikrakstiem daiļdarbu recenzijas. Vairākiem internacionāliem literatūras leksikoniem esmu rakstījis par latviešu literatūru. Bibliografiskie žurnāli *Onoma* un *Bibliographie linguistique* man uzticējuši baltu valodniecības nodaļu. Izņemot laika sprīdi starp 1952.-54. gadu, kad pelnījos amerikāņu vienībā 7566 *Labor Service Co* Etingā (*Ettlingen*), strādāju gar valodniecības un literatūras jautājumiem, vairākkārt saņemdams zinātnisku institūtu stipendijas. Neprazdams sevi ieteikt, – varbūt, arī drusku spurainā rakstura dēļ, neradu iespēju palikt pie kādas universitātes zinātniskā darbā, kas jo sevišķi atbilda manām interesēm un tieksmēm. Sarūgtināts studēju Hamburgas universitātē medicīnu (1957-63) un kopš 1963. gada

strādāju par ārstu diakoniešu slimnīcā “Elim” Hamburgā.

Ar likteņa uzspiesto trimdas zemi un tās tautu nejūtu nekādu dziļāku sakaru. Labprāt ar atziņību pieminu vāciešus kā ikdienas darba biedrus. Šis simpatijas uzreiz pazūd, līdzko saskaros ar vācu daiļradi, mūziku, mākslu, dziedāšanu – lietām, kas ir būtiskas manai garīgajai pastāvēšanai. Pēc manas pārliecības viņu pieticīgajiem sasniegumiem šai laukā milzīgu spožumu dod lielās cilvēku masas germanocentriskā pašslavināšana.

Ģermāņu filoloģijas studijas arvien vairāk atsaldeja manu sākumā aiz nezināšanas radušos interesi par vācu literatūru. Manai gaumei neatbilst arī latviešu un

vācu valodā lasītā ziemeļnieku un krievu literatūra. Jo sevišķi vācu literatūras studijas man mācījušas, ko vērts mūsu pašu daiļrade.

Visvairāk mani valdzinājusi angļu un franču literatūra. Rakstnieku, kuŗu darbi man devuši dziļu pārdzīvojumu, ir ļoti daudz. Pēc smagas izšķiršanās pirmajā vietā man jāmin Čārlzs Dikenss (*Dickens*), Ērskins Koldvels (*Erskine Caldwell*), Jānis Ezeriņš un Anslavs Eglītis. Tad vēl Veronika Strēlerte, Zinaīda Lazda, Raiņa lielās drāmas. Grūti neminēt arī manas simpatijas pret Andreja Johansonu esejām, Pāvila Klāna omīnožajām mistērijām un Jēkaba Janševska krāsaino vitālītāti un pirmatnejo svaigumu. Vaļās brīžos, jāatzīstas, labprāt lasu arī Agatas Kristi (*Christi*) kriminālromānus.

Mūzikā man augstākais kalngals ir Džuzepe Verdi, tālāk Dž. Pučīni, Franšesko Čilea (*Cilea*) un Bizē ar savu “Karmenu”.

Ārkārtīgi dziļu mākslas pārdzīvojumu man dod italiešu vokālās mūzikas meistari. Ja dziedātājam trūkst atbilstošu spēju, daudz labāk klausos instrumentālo mūziku vai neklausos nemaz. Vācu dziedātāju stridorozā un gaužām bezkrāsainā dziedāšana (ieskaitot D. Fišeru-Dīskavu) mani traucē.

Esmu liels klasiskā baleta un teātra draugs, un mans lielākais

teātra pārdzīvojums ir bijis Mārtiņa Ziverta “Varas” izrāde Dailes teātrī ar Almu Ābeli Martas un Edgaru Zili Mindauga lomā.

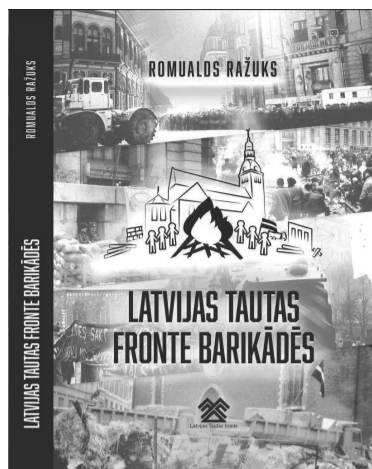
No filmu mākslas man vislabāk patikušas angļu Artura Renka produkcijas balādiskās lielfilmas ar Margaretu Lokvudi (*Lockwood*) Fillisu Kalverti (*Calverti*) un Džīnu Kenti (*Kent*) galvenajās lomās. Mans tips ir citādi Džīna Lolo-bridžida.

Mans lielākais lepnums ir būt dzimušam un uzaugušam brīvā un neatkarīgā Latvijā. K. Ulmaņa laika skolas veidojušas manu nacionālo apziņu, un to nostiprināt līdzējusi trimdas zemes ignorance iepretim latviešu tautai un kultūrai. Ar tiem, kas jēl kaut kā apdraud Latvijas suverenitāti, nekad nedomāju iet kopsoli.

Zīnu vairākas atziņas, kas izsaka arī manu nacionālo pārdzīvojumu: Tā Mildai Brechmanei-Štengelei piedēvētie vārdi “Jā, es esmu sarkans, bet pa vidu man balta stripa” (nepārbaudīta avižu ziņa), Andreja Eglīša dzejoļa rinda “Nīdis kas šodien ir vācietis, aizsaulē nīdis vēl krievu” un Aīdas Niedras atziņa “Man nevajag manas mājas, man vajag Latvijas valsts” (Laika mēnešraksts Nr. 1, 1958, 26. lpp.).

No grāmatas “Pašportreti”, sastādījis Teodors Zeltiņš. Grāmatu Draugs, 1965.

Grāmata “Latvijas Tautas fronte barikādēs” timeklī

Romualda Ražuka grāmata “Latvijas Tautas fronte barikādēs” nu pieejama elektroniski visiem interesentiem tiešsaistē un lejupielādei barikades.lv/lit-eratura mediatēkas literatūras sadaļā.

1991. gada barikāžu dalībnieku biedrības valdes loceklis, Latvijas Tautas frontes priekšsēdētājs no 1990. līdz 1992. gadam un grāmatas “Latvijas Tautas fronte barikādēs” autors Romualds Ražuks: “Liels prieks, ka šogad pienācis laiks tiešsaistes elektroniskajam izdevumam – vēsturiskajai grāmatai “Latvijas Tautas fronte barikādēs”. Kāpēc mums izdevās? Kā Latvija nosargāja savu brīvību, par kuŗu esam maksājuši dārgu cenu, izlejot to cilvēku asinis, kas aizgāja Mūžībā? Kā reāli notika barikāžu organizēšana un norise? Šie un daudzi citi jautājumi tiek atbildēti, izklāstīti ar plašu fotografiju klāstu un chronoloģisku un detalizētu barikāžu laika notikumu norisi. Grāmata ir pieejama visiem interesentiem tiešsaistē www.barikades.lv me-

diatēkas literatūras sadaļā. Lai izdodas padziļināti izprast šo būtisko Latvijas vēstures posmu.”

Šī grāmata uzskatāma par pirmo darbu, kuŗā nākamajām paaudzēm apkopojoši, vienkārši un sistematiski atspoguļoti 1991. gada janvāra militāri politiskās krīzes Latvijā cēloņi un norise. Notikumu aktīva dalībnieka redzējums te papildināts ar plašu vēstures avotu klāstu. Darbs domāts gan plašākai sabiedrībai, gan studentiem un mūsu nesnāvēstures pētniekiem.

“Barikāžu laiks Latvijā savā būtībā ir kā rūpīgi plānota un ilgstoši gatavota stratēģiska valsts aizsardzības operācija, kuŗas nozīmīgums un vērtība ir samērojami ar liela mēroga profesionālu militāru spēku organizēšanu un vadību. Atjaunotajai Latvijas valstij nebija savas armijas, taču to sekmīgi aizstāja desmitiem tūkstošu neapbruņotu civiliedzīvotāju uz barikādēm, kuŗus bija mobilizējusi Latvijas Tautas fronte,” saka Brigādes ģenerālis (rezerves) Dr. habil. sc. ing. Kārlis Krēslis.

Grāmatas autors Dr. med. Romualds Ražuks, ārsts un politiķis, dzimis 1955. gadā Viļņā, viens no Latvijas lietuviešu kultūras biedrības atjaunotājiem Trešās Atmodas pirmssākumos kopīgi ar domubiedriem LTF valdē un Domē mobilizējis un plānojis LTF nodaļu darbību, lai sagatavotos Latvijas neatkarības aizstāvēšanai iespējamā X stundā. Pateicoties LTF izstrādātajai stratēģijai un disciplinētībai, tā tika sekmīgi pārvarēta 1991. gada janvāra barikāžu laikā.

R. Ražuks: “Dažādu pārdomu rezultātā nonācu pie domas uz-

rakstīt grāmatu par savu laiku Latvijas Tautas frontē (LTF), kad 1990. gada maijā sāku pildīt šos pienākumus, bet oktobrī tiku oficiāli ievēlēts par otro LTF priekšsēdētāju. Neilgi pēc tam sekoja 1991. gada janvāra notikumi un augusta pučs, kam bija izšķiroša nozīme Latvijas Republikas valstiskās neatkarības atjaunošanā. Vēsturisko datumu piemiņas pasākumos esmu bieži uzrunāts kā “barikāžu laika LTF priekšsēdētājs”, kas man īpaši dārgi, jo, bez šaubām, šajā laikā sasniedzu savas dzīves augstāko virsotni.

1991. gada janvāra barikādes tautas apziņā jau ir ieņēmušas pelnīto vēsturisko vietu līdzās Pirmajiem dziesmu svētkiem, Ziemassvētku kaujām, 18. novembra neatkarības deklarācijai, Neatkarības cīņām un 4. maijam. Tā ir mūsu neapstrīdama uzvara. Tas ir neizdzēšams notikums Latvijas vēsturē un cilvēku pašapziņā, kas bagātina jau trešo paaudzi. Mūsu jaunieši, aizbraucot uz jebkuŗu pasaules valsti, var ar lepnumu stāstīt, kā Latvijas cilvēki nevardarbīgi, bez asinsizliešanas, Dziesmotās revolūcijas iedvesmoti, atjaunoja savas valsts neatkarību. Šodienas nemierīgajā pasaulē, kad starptautiskais stāvoklis, manuprāt, ir pat sliktāks, nekā tas bija 1991. gadā, jo mums tuvumā, Ukrainā, norisinās kaŗadarbība, starptautiskais terorisms kļuvis par vienu no svarīgākajām problēmām, un Eiropas attīstībai labvēlīgais periods jau ir aiz muguras, stāsts par mūsu valsts nevardarbīgu atjaunošanu skan tiešām neparasti.

Amerikāņu zinātnieki Džīns Šārps un Marks Beisindzers, kā

arī mūsu akadēmiķis Tālvavs Jundzis ir izpētījuši nevardarbīgās pretošanās fenomenu pasaules vēsturē. Tik veiksmīga tās pielietošana tiek minēta tikai trīs gadījumos. Pirmoreiz – 1949. gadā to pielietoja indiešu tautas līderis Džavaharlāls Neru cīņā ar britu kolonizatoriem, tad nedaudz vēlāk – Filipīnās, un trešie esam mēs, kas to spējuši ar panākumiem īstenot, cīnoties par savas valsts neatkarību. Barikādes ir kļuvušas par mūsu nacionālo lepnumu. Tas arī bija viens no diviem galvenajiem iemesliem, kas pamudināja uzrakstīt šo grāmatu.

Otrs, ne mazāk svarīgais iemesls bija pastāstīt par cilvēkiem manā tuvākajā un tālākajā apkārtnē LTF, ar kuŗiem kopā izdevās paveikt milzīgo organizatorisko darbu barikāžu sagatavošanā. Mīts par to, ka paaicināti cilvēki pēkšņi saskrēja Rīgā un sāka celt barikādes, ir pilnīga aplamība! Aplami ne tikai tāpēc, ka neatbilst patiesībai, bet arī tāpēc, ka noniecina toreizējo LTF visu līmeņu vadītāju lomu un ieguldījumu. Pēc LTF uzvaras vēlēšanās 1990. gadā Augstākajā padomē ievēlētī LTF līderi atstāja darbu organizācijā. Viņu vietā nāca tā saucamais LTF otrais ešelons, kuŗš uzņēmās LTF struktūru vadību LTF kritiskajā 1990. gada vasarā. Savā vairākumā viņi nebija harismatiski līderi salīdzinājumā ar Atmodas sākumposma vadītājiem. Autoritāti LTF viņi bija iemantojuši ar lielām organizatoriskām un darbspējām un talantu vienot kopīgā mērķa sasniegšanai ļoti dažādu uzskatu cilvēkus, kuŗi darbojās Tautas frontē. Viņi jau bija paspējuši iegūt politiskā darba pieredzi, darbojoties organizācijas struktūrās, kļuvuši par pašaielīdzīgiem cīnītājiem par Latvijas neatkarības atjaunošanu.

Pēc uzvaras vēlēšanās un 4. maija Deklarācijas par Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanu pieņemšanas daudziem Augstākajā padomē ievēlētājiem LTF pirmā ešelona līderiem radās pārliecība, ka LTF kā plaša masu politiskā organizācija vairs nebūs vajadzīga – visus jautājumus atrisinās ar LTF atbalstu ievēlētāis Augstākās padomes vairākums, apvienojies LTF frakcijā, un tās ieceltā Ministru padome. Taču mana pārliecība bija, ka LTF vēl ir vitāli nepieciešama Latvijai. Mums nebija savas armijas un robezsardzes, nebija diplomātiskā dienesta un muitas, imigrācijas dienesta. Viena no jebkuŗas valsts pazīmēm ir spēja kontrolēt savu teritoriju. Mēs toreiz to vēl nevarējām. Tāpēc LTF darīja šo neesošo institūciju darbu – visu, kas valsts dienaskārtībā bija nepieciešams, jo citu darītāju vienkārši nebija.

1990. gada vasarā pēc lejupslīdes, kas bija vērojama pēc uzvaras Augstākās padomes vēlēšanās, ar lielu organizatorisko darbu un situācijas skaidrošanu izdevās atjaunot aktīvu darbību visās LTF nodaļās, atrast jaunus vadītājus un koordinātorus aizgājušo vietā. 1991. gada janvārī LTF sagaidīja vienota, organizatoriski sagatavota, apbruņota ar jaunu LTF 3. kongresā pieņemtu programmu un pretošanās stra-

tēģiju neatkarības pretinieku uzbrukuma gadījumā, kuŗa ticamība tapa vairāk un vairāk jūtama.

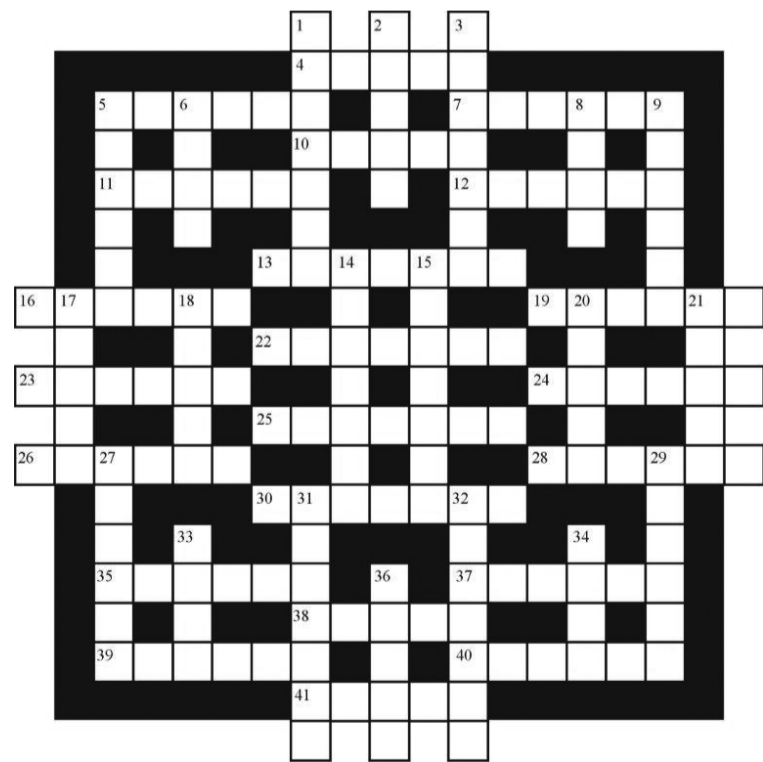
Man, toreizējam LTF vadītājam un barikāžu laikā arī mūsdienu Nacionālas drošības padomes analoga – Valsts pašaizsardzības komisijas – loceklim (lūk, kā kritiskā brīdī tika novērtēts LTF spēks, LTF, kuŗu vēl nesen grībēja likvidēt!), bija iespēja bieži būt notikumu epicentrā, vērtēt ļoti plašu informācijas klāstu, jo katrs LTF vadības kļūdains pieņemts lēmums varēja nest traģiskas, gadu desmitiem neremdējamās brūces. Tas man ārkārtīgi palīdzēja tagad, rakstot šo grāmatu.

1991. gada janvāra barikāžu muŗeja bibliotēkā un manos grāmatplauktos ir sakrātas gandrīz visas grāmatas par liktenīgo janvāri un augustu tālajā 1991. gadā, taču neatradu nevienu, kuŗā vienkārši un secīgi, saprotami nākamajai paaudzei būtu izklāstīti šie notikumi, atspoguļojot iemeslus, kāpēc mums izdevās, un LTF loma un milzīgais ieguldījums iznākumā. Valda vairāki mīti par 1991. gada janvāra barikāžu tapšanu, populārākais no tiem ir, ka tauta pēkšņi, bez jebkādas sagatavošanās sabrauca Rīgā un sāka būvēt barikādes. Šie mīti izplatās gan tāpēc, ka daudzi dalībnieki atceras barikādes no sava skatpunkta, vietas, kuŗā viņi tobrīd atradās, un ar to informācijas apjomu, kuŗš viņiem bija pieejams. Citi mēģina noklusēt notikumu kontekstu, lai izceltu savu lomu, kas noteikti ir svarīga, taču, manuprāt, tikpat svarīgi ir arī citu cilvēku mērķtiecīgi radītie apstākļi, kuŗos šo lomu varēja īstenot.

Ar šo grāmatu arī mēģinu parādīt to, kāda būtu Latvija, ja mēs nebūtu cēlušī barikādes 1991. gada janvārī. Arī šodien ir spēki – šīs iniciatīvas nāk no Krievijas finansētajiem interneta ziņu portāliem –, kas runā par to, ka 1991. gada janvāra barikādēm nebija nekādas nozīmes, ka visu triju Baltijas valstu neatkarība tika uzdāvināta, nāca nejauši kā PSRS sabrukuma rezultāts. Par vēsturiskiem notikumiem nav ieteicams spriest pēc principa – “kā būtu bijis, ja...”, jo vēstures faktus vairs mainīt nevaram. Taču, ja 1991. gada Maskavas iecerētais valsts apvērsums ar PSRS militāristu palīdzību būtu izdevies un vara atgrieztos kompartijas rokās, Rīgā tiktu izveidota Maskavas marionešu valdība Alfrēda Rubika vadībā, un daudzi vēlāk sekojošie vēsturiskie notikumi izskatītos citādi. Pieņemot, ka ekonomisko problēmu un neatkarību alkstošo paverdzināto tautu plosītā PSRS agrāk vai vēlāk sabruktu, tādas Latvijas liktenis būtu pavisam cits. Diez vai notiktu tik strauja Baltijas valstu integrācija ES un NATO, ja starp Lietuvu un Igauniju būtu valsts ar pretēju ģeopolitisku orientāciju, kas ietekmētu arī abu pārējo Baltijas valstu likteni. LTF organizētā Latvijas tautas pašaielīdzīgā klātbūtne janvāra barikādēs to nepieļāva un deva mums iespēju bez kavēšanas izrauties no PSRS un īstenot LTF programmās iecerēto atgriešanos Eiropā.”

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Horizontāli: 4. Jūrmalas pilsētas daļa. 5. Porains vulkāniskais iezis. 7. Garšviela. 10. Veģetācijas tips. 11. Organisko skābju atvasinājumi. 12. Dusmīgas. 13. Karpu dzimtas zivis. 16. Sastiprinājuma elementi. 19. Viena no maņām. 22. Daudzskaldņi. 23. Ūdensrožu dzimtas augs. 24. Cēlgāze. 25. Panātru dzimtas

lakstaugs. 26. Zivs skeleta kauli. 28. Kaislīga jūsma. 30. Ēdama gliemene. 35. Sēžas nerva iekaisums. 37. Neliels apaļš trauciņš ar vāku no bērza tāss, liepu mizas. 38. Lokveida pārsegums. 39. Ūdens gars Vēdu mitoloģijā. 40. Viltots. 41. Daudzkrāsaini.

Vertikāli: 1. Konditorejas izstrādājums. 2. Zivs ar sārtu gaļu.

3. Asa, vircota. 5. Miezeris. 6. Paragvajas tēja. 8. Sievietes vārds (septembri). 9. Rinīts. 14. Skurbums. 15. Kurvjiežu dzimtas lakstaugs. 17. Skrējiens, brauciens pa dabiski šķēršlotu apvidu. 18. Saullēkts. 20. Lielā asinsrites loka galvenā artērija. 21. Sermuļu dzimtas dzīvnieks. 27. Kurvjiežu dzimtas lakstaugs, ko lieto ārstniecībā. 29. Virieša vārds (jūlijā). 31. Akcents. 32. Krustziežu dzimtas dārzenis. 33. Priežu mežs. 34. Patvaļīga sejas muskuļu vai ekstremitāšu raustišanās. 36. Briežu dzimtas dzīvnieks.

Krustvārdu miklas Nr. 4 atrisinājums.

Horizontāli: 5. Aneurisma. 8. Kapibara. 11. Aseptika. 13. Siers. 14. Kopija. 15. Efejas. 16. Kadīķis. 19. Stends. 21. Stikls. 22. Krēms. 23. Smogs. 29. Pomelo. 30. Sapals. 31. Paniņas. 32. Kulons. 34. Spēles. 35. Viesi. 37. Asparāgi. 38. Elodejas. 39. Asinsaina.

Vertikāli: 1. Salaca. 2. Sekas. 3. Ostas. 4. Vafele. 6. Pilieni. 7. Stienis. 9. Aborts. 10. Melisa. 12. Krauls. 17. Anēmija. 18. Išēmija. 20. Sorgo. 21. Segas. 24. Tonuss. 25. Iedomas. 26. Saites. 27. Aplēses. 28. Alveja. 33. Slābas. 34. Spožas. 35. Vilis. 36. Iezis.

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

Redakcija lūdz lasītājus sazināties ar sarīkojumu un dievkalpojumu rīkotājiem, precizējot, vai paredzētie sarīkojumi notiks vai arī tie ir atcelti!

ST. PĒTERSBURGAS FL LATVIEŠU BIEDRĪBA

Sirsniņballe – Sestdien, **11. februārī**, plkst. 4:00pm *Point Brittany* sarīkojumu zālē 5220 (*Brittany Drive S., St. Petersburg, FL*). Ieejas maksa biedriem \$40, viesiem \$50. Bērniem līdz 18 gadiem ieeja bez maksas. Lūgums pieteikties līdz 5. februārim, zvanot Dacei tālr.: 917-755-1391. Priekšapmaksu lūgums veikt [paypal.me/LVbidribafL](https://www.paypal.com/US/bidribafL) vai nosūtīt čeku Dacei Nebarei – 5220 *Brittany Drive S., # 1410 St. Petersburg, FL* (kā saņēmēju norādīt "Latvian Association of St. Petersburg")

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (*11710 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125*). Mājas lapa: www.seattlatviancenter.com. **13. februārī** Latviešu biedrības valdes sēde, plkst. 7:00 vakarā. **14. februārī** Pensionāru pusdienas, plkst. 12:00.

TĒRVE

Valdes sēdes – katru ceturtdienu

19:30 Centrā. Pensionāru sanāksmes pirmdienās 13:00, Info: 514-992-9700. www.tervete.org.

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(*425 Hoffman Ave, San Francisco*), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com.

DIEVKALPOJUMI

Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.: (*58 Irving st, Brookline MA 02445*). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com, tālr.: 617-232-5994 Māc. Igors Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com.

Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.: (*6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634*), tālr.: 773-725-3820; e-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Cikagas-Cianas-draudze 2550-4389-7965-234. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Pēc dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, e-pasts: puidza@yahoo.com.

Čikāgas latv. ev. lut. Sv. Pēterā dr.: (*450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191*). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. 1-773-818-6965 St. Peters.latvian.church@gmail.com Ivars Spalis (ivspalis@gmail.com), priekšnieks. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Pēc dievk. kafijas galds.

Čikāgas latv. baptistu dr.: (*820 Ontario St, Oak Park, IL 60302*). Māc. Oļģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285.

Denveras latv. ev. lut. dr.: (*10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226*). Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 līdz 14:00. E-pasts: reglite@aol.com **Dievk. notiek svētdienās 9:30.** Pēc dievk. sadraudzība.

Detroitas Sv. Paula latv. ev. lut. dr.: (*30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334*). **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Seko sadraudzības stunda.

Dienvidfloridas latv. ev. lut. dr.: *Shepherd of the Coast Luth. Church* (*1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308*). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. **Dievk. notiek 14:00.** Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galda!

Dienvidkalifornijas latv. ev. lut. dr.: baznīca (*1927 Riverside*

Dr., Los Angeles CA90039). **5. februārī** Dievkalpojums ar dievgaldu plkst. 11:00 (kalpos diak. Guna Reina).

Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.: *Unitarian Congregational Parish of Norton* (*2 W Main St, Norton, MA 02766*). MA 02766). **Dievkalpojumi ar dievgaldu divreiz mēnesī 2:30 pēcpusdienā ar viesu mācītāju Igors Safins.** Lūdzu, zvaniet draudzes sekretārei Zigrīdai Kručkovai par datumiem, tālr.: 617-323-0615.

Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.: (*301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073*), tālr.: 610-353-2227. Māc. Gija Galina.

1. februārī Bībeles stunda – trešdienā plkst. 11:00. **5. februārī** Dievkalpojums plkst. 11:00. **12. februārī** Dievkalpojums plkst. 11:00. **19. februārī** Dievkalpojums ar dievgaldu plkst. 11:00. **26. februārī** Dievkalpojums plkst. 11:00, seko draudzes gada sapulce. **1. martā** Bībeles stunda – trešdienā plkst. 11:00. **5. martā** Dievkalpojums – Plkv. Oskara Kalpaka piemiņai plkst. 11:00, seko video "Latvija 100 gados." Video veidoja radoša grupa Vašingtonas pievārtē. **12. martā** Diev-

kalpojums ar dievgaldu plkst. 11:00. **19. martā** Dievkalpojums plkst. 11:00, pankūku brokastis pirms baznīcas plkst. 10:00. **26. martā** Dievkalpojums plkst. 11:00, seko māc. Gijas Garigo pārdomu cikls. **2. aprīlī** Dievkalpojums ar dievgaldu – Pūpolu svētdiena, draudzes valdes ievēšana amatā plkst. 11:00. **6. aprīlī** Dievkalpojums ar dievgaldu – Zaļā Ceturtdiena plkst. 2:00 pēcpusdienā. **7. aprīlī** Dievkalpojums ar dievgaldu – *Lielā Piektdiena* plkst. 7:00 vakarā. **9. aprīlī** Dievkalpojums – Kristus Augšāmcēšanās svētki plkst. 8:00 no rīta, seko Lieldienu brokastis groziņu veidā.

Mūsu baznīcā ir mainījusies pasta adrese. Jaunā pasta adrese ir: PO Box 524, Newtown Square, PA. Telefons un fiziskā adrese paliek kā bija. Baznīcas mājaslapa: [ww.latvianluthchurchphila.org](http://www.latvianluthchurchphila.org)

Draudzes priekšniece Ruta Ore – telefons: 610-287-3845, mobilais: 267-933-7007 e-pasts: orefam@verizon.net. Skolas pārzine Silvija Mežgailis – telefons: 610-277-8072 e-pasts: roosters4@comcast.net.

(Turpināts 20. lpp.)

SPORTS

Vasiļjevs augstajā trešajā vietā pēc Eiropas čempionāta īsās programmas

// FOTO:AFP/Scanpix/LETA

Latvijas daiļslidotājs Deniss Vasiļjevs trešdien Somijas pilsētā Espo Eiropas čempionāta īsajā programmā sasniedza savu šīs sezonas labāko rezultātu un pirms izvēles slidojuma ieņēma trešo pozīciju. Vasiļjevs saņēma tiesnešu vērtējumu 84,81 punktu, kas ir par 1,8 punktiem vairāk nekā viņa šīs sezonas rekords. Pēc tam startēja seši sportisti, no kuriem divi uzrādīja labāku rezultātu. Izcilu slidojumu aizvadīja Francijas daiļslidotājs Adams Siao, kura sniegums tika novērtēts ar 96,53 pun-

ktiem. Otro labāko rezultātu sasniedza itālis Mateo Rico, kurš tika pie 86,46 punktiem jeb 1,65 punktiem vairāk nekā Vasiļjevs. Pagājušajā gadā Tallinā Vasiļjevs izcīnīja trešo vietu, sasniedzot savu punktu summas rekordu – 272,08 punkti. Šī viņam ir septītā reize Eiropas meistarsacīkstēs. 2018. gadā viņš izcīnīja ceturto vietu, 2020. gadā – sesto, bet 2017. gadā – septīto vietu. Sezonu Latvijas daiļslidotājs sāka ar trešo vietu slovāku leģendas Ondreja Nepela piemiņas sacensībās, oktobra beigās ieņēma desmito vietu Kanadas pilsētas Misisogas "Grand Prix" posmā, novembra vidū Lielbritānijas pilsētā Šefildā "Grand Prix" sacensībās izcīnīja otro vietu, bet decembra vidū uzvarēja Latvijas čempionātā.

Kopvērtējumā Vasiļjevs paliek bez medaļas Eiropas čempionātā

Latvijas daiļslidotājs Deniss Vasiļjevs piektdien Somijas pilsētā Espo notiekošo Eiropas

čempionātu noslēdza piektajā pozīcijā. Piektdien izvēles programmu Vasiļjevs sāka ar neveiksmīgu četrkāršo Salhovu, to veicot tikai ar trīsarpu apgriezieniem. Programmas turpinājumā viņš zaudēja vēl pāris punktus par līdz galam neveiktiem lēcieniem un par sniegumu saņēma 151,54 punktus, kas bija par 20 punktiem mazāk nekā viņa sezonas labākais rezultāts un tobrīd summā deva trešo pozīciju. Pēc Vasiļjeva startēja itālis Mateo Rico, kurš programmā sasniedza 173,46 punktus un ar 259,92 punktiem kļuva par lideri. Kā pēdējais startēja isajā programmā uzvarējušais Francijas daiļslidotājs Adams Siao, kurš uzrādīja otro rezultātu ar 171,24 punktiem, taču summā nosargāja uzvaru, iekrājot 267,77 punktus. Trešā vieta izvēles programmā uz trešo pozīciju ļāva pakāpties itālim Lukasam Bričģi, kurš iekrāja 248,01 punktu. Vasiļjevs izvēles programmā ieņēma sesto vietu, bet summā ar 236,35 punktiem bija piektajā pozīcijā. Pozīciju augstāk ar 240,92 punktiem bija francūzis Kevins Aimozs.

(Turpināts 20. lpp.)

Lūdzam atsaukties!

Jauns cilvēks Amerikā vēlas iegādāties Ulža Ģermaņa grāmatas "Latviešu tautas piedzīvojumi" izdevumu angļu valodā – "The Latvian saga". Ja jūsu rīcībā ir šī grāmata un esat gatavi to pārdot vai dāvināt, lūdzam sazināties ar redakciju!

PĒRK

Pērku meža, lauksaimniecības zemi. Tālr. +371 29386009.

PĒRK

Nopirkšu mežu ar zemi vai lauku viensētu Latvijā. Tālr. +371 26157008.

MATIŠS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
e-pasts: matiss@ska.lv
+371 28390346

PĒRK DZĪVOKĻU NAMU

**Pērk daudzdzīvokļu namu vai tā daļu Rīgā;
**Namu apsaimniekošana, juridiskie pakalpojumi;

A.Batarags 201-788-5315 (NJ)

abatarags@optonline.net

A.Padegs 845-462-3317 (NY)

apadegs@optonline.net

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports, gaisa kravas**. Arī kārtojām palīdzības sūtījumus **uz Ukrainu** (caur Latviju).

Par datumiem skatīt mūsu mājaslapā!

Zvaniet: 1-888-LATVIAN • Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

IN MEMORIAM

Ojārs Uldis Alekssis
29.03.1923.–11.01.2023.

Kopā ar baltajām ziemas dienām no mums aizgājis ārsts Ojārs Uldis Alekssis. Laipnība, godaprāts, savaldība un reizē arī strikta neiecietība pret meliem, viltu un netaisnību, cieņa, galantums, draudzība, gudrība, profesionālisms, nesavtība, uzņēmība un atkal, un atkal cilvēcība. Griebtos vēl rakstīt visas tās labākās īpašības, kādas vien varu savā vārdu krājumā atrast, lai pēc iespējas pilnīgāk raksturotu cilvēku, kurš savā garajā mūžā tik daudziem ir bijis blakus, tik daudziem palīdzējis, tik daudzus glābis.

Ojārs Uldis Alekssis dzimis 1923. gada 29. martā Rīgā mežziņa un skolotājas ģimenē. Uzaudzis Kupravā un Dzērbenē. 1936. gadā beidzis Dzērbenes sešklasīgo pamatskolu, tālāk mācījies Cēsu valsts ģimnazijā, kas atradās Bērzinē pie Gaujas ielejas. Viņa latviešu valodas skolotājs bija ārsta Nikolaja Skujas, Ulda Alekša vēlāko gadu kolēģa un drauga tēvs Aleksandrs Skuja – izcils pedagogs un vairāku mācību grāmatu autors, Jāņa Endzelīna domubiedrs. 1941. gada 15. jūnijā, jau padomju okupācijas varas apstākļos, beidzis Cēsu valsts ģimnaziju, Ojārs Uldis Alekssis tā paša gada decembrī, jau vācu varas apstākļos un kara laikā, iestājās Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātē, kur mācījās līdz 1943. gada jūnijam, kad kopā ar gandrīz visiem kursa biedriem tika iesaukts latviešu leģionā, nosūtīts uz Paplaku pie Liepājas apmācībām, bet no turienes – uz Baltezeru (kur agrāk bija bērnu sanatorija). Tur bija ierīkotas kazarmas un jauniešauktajos jau mobilizētie ārsti, tai skaitā dr. Ezerietis, kurš apmācīja pamatzināšanās kara medicīnā.

Frontē Ojārs Uldis Alekssis atradās no 1943. gada septembra, sākumā Krievijā, Volchovas purvos, līdz 1945. gada 8. maijam Kurzemē. Viņš bija operāciju zāles feldšeris 19. divīzijas 1. sanitārās rotas galvenajā pārsiešanas punktā, kur ievainotajiem veica arī neatliekamas operācijas.

1944. gada Ziemassvētku asiņaino kauju laikā Ojārs Uldis Alekssis kopā ar citiem ārstiem un feldšeriem tika nokomandēts palīdzēt uz Irlavas lazareti, kur strādāja bez atpūtas sešas dienas un naktis. Viens no šajās smagajās kaujās ievainotajiem, ope-

rētajiem un izglābtajiem leģionāriem bija Pauls Vanags, vēlāk Daugavas Vanagu Centrālās valdes ģenerālsēkretārs.

Pēc Vācijas bruņoto spēku kapitulācijas, kad kaņadarība izbeidzās arī Kurzemē, Ojārs Uldis Alekssis, tāpat kā daudzi leģionāri, nokļuva Sarkanās armijas gūstā. Jūnijā visi Kurzemes gūstekņi tikai bruņotas apsardzes pavadībā kājām dzīti uz PSRS Iekšlietu ministrijas nometni Jelgavā pie cukurfabrikas. No turienes tālāk lopu vagonos jau sākās ceļš uz filtrācijas nometni Krievijā, kur galastacija Uldim Ojāram Aleksim 1945. gada 18. jūnijā bija Jasnaja Poļana, Tulas apgabalā, 100 km

uz dienvidiem no Maskavas. Rakstnieka Ļeva Tolstoja muižā bija ierīkota filtrācijas nometnes 0308 lielākā sastāvdaļa (nometne Nr.24).

Smagie darba apstākļi raktuvēs, uzturs, ko grūti saukt par uzturu, aukstums, antisanitārie dzīves apstākļi, zarnu infekcijas un citas saslimšanas – tas viss bija par iemeslu ieslodzīto smagai novājināšanai un bieži arī nāvei. Arī Ojāru Uldi Aleksi smagais darbs, bads un slimības bija novārdzinājušas, bet viņam laimējās nokļūt leģionāra, ārsta Nikolaja Skujas tuvumā 18. nometnes hospitālī, kur Skuja, būdams ieslodzītais, strādāja. Tā sākās abu ārstu mūža draudzība. Ojārs Uldis Alekssis ir teicis, ka Nikolajs Skuja izglāba viņa dzīvību. Bet Nikolaja Skujas dzīvību filtrācijas nometnē izglāba ukraiņu ārsts Dehtjars, neļaudams jaunajam kolēģim nomirt no smagas zarnu infekcijas.

Ieslodzītie mazās vēstulītēs saviem piederīgajiem lūdza palīdzību, lai tie vēršas pie Latvijas augstākās priekšniecības ar lūgumu pasteidzināt atbrīvošanu, argumentējot ar nepietiekamo medicīnas darbinieku skaitu Latvijā. Tas arī tika darīts. Ojāra Ulda Alekša tēvs lūdza Paula Stradiņa palīdzību, Stradiņš devās pie Kirchenšteina. Iespējams, ka šie lūgumi līdzēja, jo pēc gūstā pavadītiem 13 mēnešiem gan Nikolaju Skuju, gan Ojāru Uldi Aleksi atbrīvoja, un 1946. gada jūlijā abiem iedeva brīvbiļetes no Jasnaja Poļana caur Maskavu uz mājām Latvijā.

Pārpildītos vilcienos abi ārsti atgriezās dzimtenē.

Tā kā Rīgā ārstu trūka, Nikolajam Skujam no 1946. gada septembra atļāva strādāt par asistentu Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes Propedeutikas katedrā un klinikā, ko tolaik vadīja docente Marta Vigante un kuŗas telpas bija barakā pie Liepājas ielas (tagad P. Stradiņa KUS teritorija). Ojārs Uldis Alekssis devās pie dēkāna Baloža ar lūgumu atjaunot studijas Ārstniecības fakultātes 3. kursā, bet Nikolaja Skujas mudināts uzsāka arī voluntēt kopā ar kursabiedriem Agni Štīftu un Irmu Kešāni-Groti pie jaunā asistenta Nikolaja Skujas. Tā Nikolajs kļuva gan par draugu, gan skolotāju.

1950. gadā Ojārs Uldis Alekssis studijas LU Medicīnas fakultātē sekmīgi beidza un sāka praktizējoša ārsta darbu Rankā, kur saslima ar tuberkulozi un ārstējās sanatorijā. Pēc atveseļošanās bija jāmeklē jauna darbavieta, un tā bija Slokā. Lielu lomu jaunā ārsta dzīvē toreiz un arī vēlāk nospēlēja profesors Pauls Stradiņš, kurš bija pamānījis Ojāra Ulda Alekša talantu un neatlaidību un uzaicināja viņu darbā Republikāniskajā slimnīcā par Onkoloģijas (6.) nodaļas vadītāju. P. Stradiņš nosūtīja Ojāru Uldi Aleksi mācīties arī pie kara ķirurga profesora Nikolaja Amosova Kijevā, kur dr. Alekssis apguva torakālās ķirurģijas pamatzināšanas. Atgriezies Rīgā, Alekssis bija pirmais un vienīgais torakālais ķirurgs gan tikai bez lielas prakses. Ojārs Uldis Alekssis ir pamatoti saucams par torakālās ķirurģijas aizsācēju Latvijā.

Pēc prof. Paula Stradiņa nāves O. Alekssis pārgāja strādāt uz Rīgas 1. slimnīcu, kur bija ķirurģijas nodaļas vadītājs līdz pat deviņdesmito gadu sākumam.

Daudzus gadus viņš ir bijis arī pedagogs Rīgas Medicīnas institūtā (vēlāk Latvijas Medicīnas akadēmijā) – no 1959. gada kā

asistents, no 1973. gada kā docents. No 1992. līdz pat 2000. gadam bijis Zemessardzes Studentu rotas ārsts, Zemessardzes štāba Medicīnas daļas priekšnieks un ekspertīzes komisijas priekšsēdētājs. Ojārs Uldis Alekssis ir monografijas *Neatliekamā torakālā ķirurģija* (1981) autors, tulkojis monografijas J. Heglins. *Ķirurģiskā izmeklēšana* (1985) un A. Rozenfelds. *Ievads alternatīvajā medicīnā* (1999).

Ojārs Uldis Alekssis ir studentu korporācijas *Fraternitas Lataviensis* filiāts, studentu biedrības un kuŗa *Dziesmuvara* vienietis un biedrības atjaunotājs 2000. gadā (Ojārs Uldis Alekssis bija kuŗa *Dziesmuvara* dalībnieks jau pirmās brīvvalsts laikā), kā arī biedrības priekšsēdētājs un no 2013. gada – Goda biedrs, savulaik Haralda Medņa vadītā vīru kuŗa *Tēvzeme* dziedātājs un Goda biedrs, Rīgas Doma draudzes kuŗa dziedātājs. Darbojies Latvijas Nacionālo kuŗavīru biedrībā un Latviešu Virsnieku apvienībā – bijis tās valdes loceklis. Kopš 2005. gada ir Latvijas Ordeņu brālības (LOB) biedrs un daudzkārt ievēlēts gan Domē, gan valdē. Kopš 2013. gada ir LOB Goda biedrs.

Ojārs Uldis Alekssis ir saņēmis arī daudz pagodinājumu un apbalvojumu – Valsts augstāko apbalvojumu – Viestura ordeni. 2007. gadā piešķirts Latvijas Ārstu biedrības Goda biedra nosaukums, 2013. gadā – Latvijas Ordeņu brālības Goda biedra nosaukums.

Bet vislielāko pagodinājumu mēs katrs varējām saņemt no Ojāra Ulda Alekša siltā rokaspiediena un smaida. Ojāra Ulda Alekša dzīves moto – “ir jāvar”, lai kalpo mums, palicējiem. Lai viegls un gaišs ceļš tālāk...

Dziļā līdzjutībā visiem, kas Ojāru Uldi Aleksi pazina,
Dr. Kamena Kaidaka,
Latvijas Ordeņu brālības biedre

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 17. lpp.)

Grandrapidu latv. ev. lut. dr.: Faith Lutheran Church. (2740 Fuller Ave NE, Grand Rapids MI 49505.) Tālr: 616-361-6003.) Māc. Aija Graham. Dr. pr. Ivars Petrovskis, tālr: 616-975-2705. **Dievk. notiek divreiz mēnesī 2:00 pm.** Par datumiem, lūdzu, sazināties ar dr. pr. Ivaru. Pēc dievk. kafijas galds.

Grandrapidu latv. katoļu dr.: Our Lady of Anglona (504 Grand Ave NE Grand Rapids MI 49503) Grand Rapids Association Nama – Mac.Mark Mitchell Priekšnieks Bronislavs Viscockis – tālr: 616-540-1322.

Dievk. notiek katru svētdienu 10:00 – seko kafijas galds.

Kalamazū latv. ev. lut. apv. dr.: (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49006). Māc. Aija Graham. Latviešu ev. lut. apvienotā draudze notur klātienē dievkalpojumu **katru svētdienu, plkst. 10:00.** Pieejami arī sprediķu ieraksti draudzes YouTube kanālā (meklēšanas atslēgas vārds “Latviešu apvienotā draudze Kalamazū”).

Klīvlāndes apvienotā latv. ev. lut. dr.: (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107) Draudzes **dievk. notiek svētdienās 11:00.** Bībeles stundas notiek 10:00 katra mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā. Baptistu

dr.: Bethel Baptist Church (2706 Noble Rd, Cleveland 44121) Dievk. notiek svētdienās 14:30.

Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.: (3300 C St, Lincoln NE 68510). Dievkalpojumi ar viesu mācītājiem latviešu un angļu valodā plkst. 10:00. Par datumiem sazināties ar draudzes pr. Kārli Indriksonu, tālr.: 402-730-3427, e-pasts: kindriks@aol.com. Pensionāru saiets katra mēneša otrajā ceturtdienā plkst. 11:00 sabiedriskajās telpās.

Latvian Hall (Latviešu ev. lut. sabiedriskās telpās, 33rd & Mohawk iela, Baznīca, 33rd & C iela, Linkolnā. kunora@windstream.net.

Mančesteras latv. ev. lut. dr.

(dievk. Notiek Holy Transfiguration Romanian Orth. Church, 2 Winter St., Manchester, CT 06040). Dr. pr. Astra Vilinskis, tālr. 413-568-9062.

18. februārī, plkst. 11:00 – dievk. ar dievg., viesu māc. Igors Safins. Sekos kafijas stunda. **18. martā, plkst. 11:00** – dievk. ar dievg. viesu māc. Igors Safins.

Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.: (1853 N 75th St, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Māc. Jānis Ginters tālr: 260-797-5695 Draudzes priekšnieks: Andrejs Junge tālr: 414-416-6157 Dievk. notiek svētdienās 10:00.

Mineapoles – St. Paulas latv.

ev. lut. dr.: (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). Minneapolis St. Paulas latviešu evaņģēliski luteriskās draudzes video dievkalpojumi notiek katru nedēļu, tos var skatīties mndraudze.org.

Montrealas latv. Trīsvienības/Tervete ev. lut. dr.: Trinity Latvian Church (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. www.draudze.org vai www.tervete.org. pr. Jānis Mateus tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org.

Nūbransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.: (Latvian Lutheran Church, P.O. Box. 1008, (Turpināts 19. lpp.)

DIEVKALPOJUMI

Maplewood, NJ 07040). Dievkalpojumi notiek NJ Latviešu biedrības namā Priedaine, (1017 State Route 33, Freehold, NJ 07728), māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, e-pasts: latvian-lutheranchurch@gmail.com. Draudzes pasta adrese: *Latvian Lutheran Church P.O. Box 1008, Maplewood, NJ 07040*. Dievkalpojumi **5. februārī** 11:00 ar dievgaldu, **19. februārī** 11:00, **5. martā** 11:00 ar dievgaldu, **19. martā** 11:00, seko Draudzes pilnsapulce.

Ņujorkas latv. ev. lut. dr.: Jonkeru bazn., 254 Valentine Ln, Yonkers NY.

Salas bazn., 4 Riga Ln, Melville NY.

St. Andrew bazn., 335 Reynolds Ave, Parsippany NJ.

Brāļu kapi, 414 Bloomer Rd, Tannersville NY

St. John's bazn, 81 Christopher St, New York NY

5. februārī, 4. svētdiena pēc Zvaigznes dienas Jonkeru baznīcā 10:30 māc. Saivars un Salas baznīcā 10:30 māc. Saliņš. **12. februārī**, 5. svētdiena pēc Zvaigznes dienas St. Andrew 13:30, ar Svēto vakarēdienu, māc. Saliņš, māc. Saivars, seko Draudzes gada sapulce. **18. februārī**, sestdien St. John's 14:00, māc. Saliņš. **19. februārī** Apskaidrošanas svētdiena Jonkeros 10:30, māc. Saivars un Salas baznīcā 10:30, māc. Saliņš, seko Kredīta sabiedrības sapulce. **26. februārī** Pelnu diena Jonkeros 10:30, māc. Saivars, seko Bībeles stunda un siltas pusdienas un Salas baznīcā 10:30, māc. Saliņš, ar Svēto vakarēdienu.

Ročesteras ev. lut. Krusta dr.: Atonement Lutheran Church (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618).

Saginavas latv. ev. lut. dr.: (128 N Elm Str, Saginava, MI 48602). Mācītāja Biruta Puiķe-Wilson, mob. (269) 2675-330. Kontaktpersona Mary Beth Dzirnīs, mob. (989)781-1163. E-pasts: dzirnis@chartermi.net. **Dievkalpojumi vienreiz mēnesī, 1:00 pēcpusdienā**, seko kafijas galds ar groziņiem.

Sandiego latv. ev. lut. dr.: Ascension Lutheran Church (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīņš, tālr.: 1-619-630-8143, e-pasts: janislegzdins@hotmail.com.: Dievkalpojumi notiks iekšienē un jānēsā sejas maskas.

25. februārī sestdien plkst. 12.00 Diakone Guna Reins; Mīlestības Dienas Dievkalpo-

jums ar Dievgaldu; pēc dievkalpojuma groziņu kafijas galds.

8. aprīlī sestdien plkst. 12.00 Diakone Guna Reins; Lieldienu dievkalpojums ar dievgaldu; pēc dievkalpojuma groziņu kafijas galds.

Sentluisas latv. ev. lut. dr.: Christ Lutheran bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). Dievk. vadīs Māc. Dace Skudīņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, kalninsirene@gmail.com.

Sietlas. lut. dr.: (11710 3rd Ave. N.E. Seattle, WA 98125). Dievkalpojumi notiek plkst. 10:30. Draudzes priekšnieks Jānis Šulcs, tālr.: 206-406-5226, e-pasts: prieksnieks@seattlelatvianchurch.org. **www.seattlelatvianchurch.org**.

5. februārī Dievkalpojumu vada Linda Beiniķe un Jānis Šulcs. **12. februārī** Dievkalpojumu vada Lisa un Andris Pružinski. **19. februārī** Angļu valodas dievkalpojumu vada Dr. Inese un Ēriks Raisteri. **26. februārī** Dievkalpojumu vada Linda Beiniķe un Jānis Šulcs. **5. martā** Dievkalpojumu vada Lisa un Andris Pružinski. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce. **12. martā** Angļu valodas dievkalpojumu vada Linda Beiniķe un Jānis Šulcs. **19. martā** Dievkalpojumu vada Dr. Jānis Sīpols. **26. martā** Dievkalpojumu vada Dr. Inese un Ēriks Raisteri.

Skenektedijas latv. ev. lut. dr.: Trinity Lutheran Church (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze-Taggart. **19. martā** plkst. 2:00 ar Dievgaldu. Sekos sēde. Diak. Linda Sniedze-Taggart.

St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.: draudzes mācītājs Aivars Pelds. Tel.: 515-991-4640 – sazināties ar Andri Rītimu, 727-797-1933. Dievkalpojumi un Bībeles stundas notiek Faith Lutheran baznīcā, kas atrodas 2601 49th Street North, St. Petersburg, FL.

Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.: (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts: baznica@bellnet.ca. E-pasts: grietins@gmail.com. Priekšnieks: Kārlis Vasarājs, pr. vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom. pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309.

Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.: 400 Hurley Avenue, Rockville, MD 20850 – 3121. Tālrunis: 301-251-4151, epasts: dcdraudze@gmail.com, www.dcdraudze.org. Prāveste Anita

Vārsberga Pāža (tālr.: 301-302-3270). Draudzes priekšniece Dace Zalmāne.

Katru svētdienu 11:00 dievkalpojums – klātienē & tie-

saistē (ZOOM). Katru trešdienu 10:00 Rīta svētbrīdis (ZOOM). ZOOM pieslēgšanās norādes ir atrodamas draudzes mājas lapā www.dcdraudze.org

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rigaven@aol.com – Inese Zaķis – ne vēlāk kā PIEKTDIENĀS.

In Memoriam

Maija Laiviņa (1933–2023)

Laika izdevēji un redakcija skumst par kādreizējās kolēģes Maijas Laiviņas aiziešanu Mūžībā.

Līdztekus savam nesavtīgajam un ražīgajam darbam latviešu sabiedrības labā, īpaši gaidu un skautu kustībā, Maija lika lietā savas zināšanas un prasmes, palīdzot *Laika* redakcijai Ņujorkā ar rakstu korrektūru, ar padomiem un atbalstu.

Paldies par Jūsu mūžu, Maija, par nozīmīgo ieguldījumu jaunās latviešu paaudzes audzināšanā un latviskuma kopšanā!

Visdziļākā līdzjutība visiem, kam pietrūks Maijas Laiviņas padoma un drauga pleca!

Mūsu mīļā

✠ **MAIJA ZIGRĪDA LAIVIŅA,**
dzim. EIKSTRĒMA

Dzimusi 1933. gada 8. maijā Rīgā,
mirusi 2023. gada 21. janvārī Scotch Plains, Ņudžerijā

*Lai sapnis baltais manu dvēseli aijā
Un klusais miers ar saviem spārniem mani sedz;
Un dvēsele lai vienmēr augšup tiecas
Pie visu varenā, kas visu zin un redz.*

Skumjās ar mīlestību viņu piemin
MEITA TAINA

BRĀLIS ALVIS AR SIEVU LĪVIJU
IEVA BAILEY AR KRISTU UN KĀRLI

VIJA UN PĒTERIS VAUGHAN AR EMĪLIJU UN LĪVIJU
INĀRA UN MARKS LIEPAS AR ARIANNU UN ĀRONU

✠

Pēc savas 102 gadu dzimšanas dienas
no mums šķīrās mūsu mīļā filistre

MILDA SAIVA EZERIŅŠ KOSTECKI 76.C!

Dzimusi 1920. gada 17. jūlijā,
mirusi 2022. gada 25. oktobrī Jamaica Plain, MA

*Ilgu mūžu nodzīvoju
Daudz darbiņu padariju,
Lai nu viegli zemes mātē
Pārklāj savu segeni.*

T.dz.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
KORPORĀCIJAS SELGA
KANADAS UN ASV SAIME

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā

✠ **ERIKA MIRDZA UNT,**
dzim. MUZIKANTS

Dzimusi 1935. gada 12. aprīlī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2022. gada 18. maijā Santa Monikā, Kalifornijā

ILGA B. VEISBERGS PENSILVĀNIJĀ
UN CITI RADI LATVIJĀ
DRAUGI ALLEGRA AMTMANIS ALLISON
EDGAR B. ANDERSON UN NORA SHAMSI KALIFORNIJĀ

SPORTS

(Turpināts no 17. lpp.)

Merzļikins turpina “sildīt” soliņu, “Blue Jackets” vēl viena uzvara

Latvijas vārstsargs Elvis Merzļikins trešdien palika rezervē Nacionālās hokeja līgas (NHL) mačā, kurā viņa pārstāvētā Kolumbusas “Blue Jackets” komanda ar Jonasu Korpisalo vārtos viesos izcīnīja uzvaru pār Edmontonas “Oilers” vienību. “Blue Jackets” izbraukumā bija pārāki ar 3:2 (1:0, 0:2, 1:0, 1:0) papildlaikā, tiekot vien pie trešā panākuma pēdējās desmit spēlēs un pārtraucot “Oilers” sešu uzvaru sēriju. Korpisalo šajā mačā atvairīja 34 no 36 metieniem, bet uzvaras vārtus papildlaikā guva 20 gadus vecais uzbrucējs Kents Džonsons. Merzļikins izlaidis trīs spēles pēc kārtas, turklāt tajās “Blue Jackets” guvusi divas uzvaras, un Korpisalo vārtos bijis gana pārliecinošs. Pamatlaikā viesu rindās precīzi bija Būns Dženers un Kirils Marčenko, kamēr “Oilers” sastāvā vārtus guva Dereks Raiens un Zeks Haimans.

Girgensona “Sabres” turpina krāt panākumus; Bļugeram zaudējums NHL spēlē

// FOTO: TVNET

Piekto uzvaru pēc kārtas ceturtdien Nacionālās hokeja līgas (NHL) regulārā čempionāta spēlē izcīnīja Latvijas uzbrucēja Zemgus Girgensona pārstāvētā vienība Bufalo “Sabres”, kamēr Teodors Bļugers un Pitsburgas “Penguins” cieta zaudējumu. “Sabres” viesos ar rezultātu 3:2 (0:0, 2:0, 1:2) pieveica Vinipegas “Jets”, bet “Penguins” ar 2:3 0:1, 1:0, 1:1, 0:0, 1:2) pēcspēles metienos atzina Vašingtonas “Capitals” pārākumu. Latvieši pie rezultatīvātes punktiem netika. Girgensons mačā ar “Jets” laukumā pavadīja 12 minūtes un 43 sekundes, no kurām minūti un 36 sekundes spēlēja mazākumā. Teodors uzvarēja vienā no četriem iemetieniem un maču noslēdza ar neitrālu lietderības koeficientu.

Tikmēr Bļugers savas vienības zaudējumā laukumā bija 14 minūtes un septiņas sekundes, no kurām divas minūtes un desmit sekundes mazākumā. Latvieši uzbrucējs vienreiz meta pa vārtiem, bloķēja vienu pretinieku raidījumu, uzvarēja četros no astoņiem iemetieniem un spēli noslēdza ar neitrālu lietderības

koeficientu. Vārtus “Penguins” labā guva Dentons Heinens un Braiens Rasts, bet “Capitals” sastāvā precīzi bija Aleksandrs Ovečkins un Markuss Jūhansons. Uzvaras pēcspēles metienu mājiniekiem realizēja Niklass Bekstrēms. “Penguins” un “Sabres” turpina cīnīties par vietu Stenlija kausa izcīņā un pašlaik Pitsburgas vienība ar 57 punktiem 48 spēlēs atkāpusies uz astoto vietu Austrumu konferences, kamēr Bufalo kluba rēķinā ir par diviem punktiem mazāk un devītā pozīcija. Tieši “Capitals” apsteiguši Pitsburgas komandu un pašlaik ar 59 punktiem ir septītā, taču aizvadījuši par trim mačiem vairāk. Sestie ar 60 punktiem 48 mačos ir Ņujorkas “Rangers”.

Zemgus Girgensons gūst vārtus, bet “Sabres” zaudē

“Sabres” sestdien izbraukumā ar rezultātu 2:3 (1:1, 1:1, 0:0, 0:0, 0:1) pēcspēles metienu sērijā atzina Minesotas “Wild” pārākumu. Trešajā minūtē pēc individuāla reida Džeks Kvins panāca 1:0 viesu labā, bet nākamajā minūtē Jūels Ēriksons vairākumā izlīdzināja rezultātu. Otrā perioda vidū Girgensons raidīja ripu tukšajā vārtu stūrī, atjaunodams “Sabres” komandai vadību. Latviešu uzbrucējam šie bija pirmie gūtie vārti kopš mēneša sākuma, iepriekšējās 12 spēlēs paliekot “sausā”. Bufalo hokejisti nenoturēja vadību, jo pēc divām minūtēm Džereds Spērdžens panāca 2:2. Ar šādu rezultātu noslēdzās pamatlaiks un arī papildlaiks, bet pēcspēles metienu sērijā ar 3:1 pārāki bija mājinieki. “Sabres” rindās vienīgo metienu realizēja Teidžs Tompsons, bet “Wild” sastāvā neklūdīgi meta Mets Džukarello, Kirils Kaprizovs un Frederiks Gudro. Girgensons šajā cīņā uz ledus pavadīja 14 minūtes un 58 sekundes, no tām divas minūtes un sešas sekundes mazākumā. Latviešu uzbrucējs vienreiz meta pa vārtiem, bloķēja divus metienus, uzvarēja savā vienīgajā iemetienā un iekrāja pozitīvu lietderības koeficientu +1.

Latvijas čempioni turpina zaudēt Somijas līgā

Latvijas čempionvienība hokejā “Zemgale”/LLU trešdien piedzīvoja zaudējumu Somijas pēc spēka otrās līgas jeb “Mestis” spēlē izbraukumā ar rezultātu 3:4 (0:0, 2:0, 1:3, 0:0, 0:1) pēcspēles metienu sērijā Keurū “KeuPa”, piedzīvojot astoto neveiksmi pēc kārtas. Vairāk nekā pusi no mača vārti netika gūti, bet otrā perioda otrajā pusē divreiz izcēlās Kristaps Rokis un Harijs Brants. Trešās trešdaļas pirmajā pusē ar 73 sekunžu intervālu mājinieki izlīdzināja rezultātu, taču sešas minūtes pirms pamatlaika beigām Ričards Bernhards atguva “Zemgale”/LLU komandai vadību. Pēc minūtes

un desmit sekundēm “KeuPa” vēlreiz panāca neizšķirtu – rezultātu, ar kādu noslēdzās pamatlaiks un arī papildlaiks. Pēcspēles metienos “Zemgale”/LLU zaudēja ar 1:2, vienīgo metienu realizējot Artūram Homjakovam.

Latvijas hokejisti cīnīsies par Eiropas Jaunatnes ziemas Olimpiādes zeltu

Latvijas jauniešu izlases hokejisti Eiropas Jaunatnes olimpiskajā festivālā // Foto: lhf.lv

Latvijas jauniešu hokeja komanda Eiropas Jaunatnes olimpiskajā festivālā Itālijā pusfināla spēlē ar rezultātu 3:2 (0:0, 0:0, 3:2) uzveica Vācijas jaunos hokejistus. Līdz trešā perioda otrajai pusei rezultāts bija neizšķirts 0:0, bet tad trešdaļas 14. minūtē divus vārtus guva Aleksandrs Zapriņš un Edvins Bērziņš. Vācieši vienus vārtus atguva, bet divas minūtes pirms pamatlaika beigām Maksims Haritoncevs panāca 3:1. Pretinieki vēlreiz samazināja Latvijas izlases pārsvaru, taču neizšķirtu izraut nespēja. Oskars Gusevs Latvijas izlases vārtos atvairīja 29 no 31 metienu, bet latvieši pa pretinieku vārtiem meta 34 reizes. Divreiz reaktīvi piespēlēja komandas kapteinis Oskars Nils Briedis. Vācijas izlase spēlēja divnubrāļi Ričards un Gustavs Grīvas, kuriem ir latviešu izcelsme. Pirmajā cīņā Latvija ar 1:5 zaudēja jaunajiem Šveices hokejistiem, bet otrajā ar 7:1 uzvarēja Itālijas jaunos hokejistus.

Latvijas jauniešu hokeja komanda spiesta samierināties ar sudraba medaļām

Latvieši ar rezultātu 0:5 (0:1, 0:1, 0:3) zaudēja Šveicei, kam piekāpās arī apakšgrupas spēlē. Latvijas hokejisti pa pretinieku vārtiem meta 16 reizes, kamēr šveicieši Oskara Guseva sargātos vārtos apdraudēja gandrīz divreiz vairāk. Ar diviem vārtiem un rezultatīvu piespēli uzvarētāju rindās izcēlās Jamiro Rēbers. Pusfinālā iekļuva katras grupas divas labākās komandas, bet trešajā vietā esošās vienības cīnījās par piekto vietu turnīrā. Eiropas Jaunatnes ziemas olimpiskās spēles, kurās jaunie sportisti sacensās 13 sporta veidos, Itālijas reģionā Friuli-Venēcijā Džūlijā norisināsies līdz 28. janvārim. Latvijū šajās sacensībās pārstāv 59 sportisti astoņos sporta veidos – fristailā, kalnu slēpošanā, distanču slēpošanā, biatlonā, kērlingā, daiļslidošanā,

šorttrekā un hokejā, tajās piedalās jaunie sportisti 14 līdz 18 gadu vecumā.

Zvejniekam Pasaules kausa posmā kalnu slēpošanā 50. vieta

Latvijas kalnu slēpotājs Miks Zvejnieks otrdien Šladmingā Pasaules kausa posmā kalnu slēpošanā ierindojās 50. vietā slaloma sacensībās.

Zvejnieks startēja ar 67. numuru 71 dalībnieka konkurencē. 50 kalnu slēpotāji finišēja. No pirmā trīsdesmitnieka, kas vēlāk startēja otrajā braucienā, viņš atpalika 2,23 sekundes. Pirmajā trasē ātrākais bija norvēģis Henriks Kristofēssens, kurš trasi veica 54,19 sekundēs. Otrā vietā ieņēma austrietis Manuels Fellers, kurš norvēģim zaudēja 0,21 sekundi, bet trešo – šveicietis Loiks Meijā, no labākā rezultāta autora atpaliekot trīs sekundes desmitdaļas. Tomēr tas jāuzskata par panākumu Gaiziņa kalna valsts pārstāvim. Tiesības startēt Pasaules kausa posmos slalomā Zvejnieks nodrošināja pēc tam, kad iekļuva Starptautiskās Slēpošanas federācijas (FIS) kalnu slēpošanas pasaules ranga labāko 150 slēpotāju vidū. Svētdien Zvejnieks Kicbielē finišēja 46. vietā slalomā. Pirms tam trīs sacensībās viņš finišējis sestajā desmitā, bet divas nefinīšēja pirmajā braucienā.

Rastorgujevam ceturta vieta Eiropas biatlona čempionāta sprinta sacensībās un arī iedzišanas distancē

Andrejs Rastorgujevs

Andrejs Rastorgujevs piektdien Lencerheidē izcīnīja ceturto vietu Eiropas atklātā čempionāta biatlonā desmit kilometru sprintā, Renārs Birkentāls ierindojās 41. vietā, abiem nodrošinot vietu iedzišanas sacensībās, Edgars Mise ieņēma 62. vietu, Aleksandrs Patrijuks – 80. vietu un Gints Lūsis – 102. vietu. Rastorgujevs pieļāva vienu kļūdu stāvus šaušanā, finišēdams 44 sekundes aiz uzvarētāja norvēģa Ērlenna Bjentegora, kurš sašāva visus desmit mērķus.

Bjentegoram 11,5 sekundes piekāpās viņa tautietis Vēbjēns Šerums, kurš šaušanā kļūdījās divreiz, bet 43 sekundes ar tādu pašu šaušanu kā Šerumam – Vācijas biatlonists Filips Navrats. Iedzišanās sacensībās vietu nodrošināja arī Birkentāls, kurš pa kļūdai pieļāva katrā no abām šautuvēm, uzvarētājam zaudējot divas minūtes un 12,2 sekundes.

Andrejs Rastorgujevs sestdien Lencerheidē izcīnīja ceturto vietu Eiropas atklātā čempionāta biatlonā 12,5 kilometru iedzišanā, bet Renārs Birkentāls ierindojās 49. vietā. Rastorgujevs pa kļūdai pieļāva trijās pēdējās šaušanās, finišēdams minūti un 23,8 sekundes aiz uzvarētāja norvēģa Vēbjēna Šeruma, kurš šaušanā kļūdījās divreiz. Visu goda pjedestālu aizņēma norvēģi, otrajā vietā ierindojoties Ērlennam Bjentegoram, kurš sašāva 18 no 20 mērķiem un uzvarētājam zaudēja 28,1 sekundi, bet trešajā vietā – Endrem Stremšheimsam, kurš ar trim kļūdām šaušanā spēja goda pjedestālu sasniegt pēc 20. vietas sprintā. Viņš no čempiona atpalika minūti un 3,7 sekundes.

Bendikai un Birkentālam 12. vieta Eiropas čempionāta pāru stafetē

Latvijas biatlonisti Baiba Bendika un Renārs Birkentāls svētdien Lencerheidē, Šveicē, izcīnīja 12. vietu Eiropas čempionāta pāru stafetē. Latvijas duets visu mērķu aizvērsšanai ņēma talkā 13 rezerves patronas, finišējot 37 minūtēs un 6,5 sekundēs. Bendikai bija nepieciešamas astoņas papildu patronas, bet Birkentālam – piecas. Uzvaru izcīnīja norvēģi Jūni Arnekleiva un Endre Stremšheims, kuri šāva neklūdīgi ar deviņu rezerves patronu palīdzību un finišēja 34 minūtēs un 34,7 sekundēs. Tikpat papildu patronas bija nepieciešamas vicečempioniem šveiciešiem Amī Basergai un Niklasam Hartveigam, kuri zaudēja 16,6 sekundes, bet trešo vietu ieņēma francūži Paula Botē un Emiljēns Klods, kuri izmantoja septiņas rezerves patronas un atpalika 21,0 sekundi. Jauktajā stafetē Latvija ātri tika apsteigta par apli un ieņēma 18. vietu 22 kvartetu konkurencē.

Upīte/Ozoliņa pa- saulas čempionātā kamaniņu sportā ceturta vieta, bet bronza U-23 sacensībās

Latvijas divnieks Anda Upīte/Sanija Ozoliņa sestdien Oberhofā pasaules čempionātā kamaniņu sportā izcīnīja ceturto vietu, pasaules U-23 čempionāta vērtējumā ieņēmot trešo vietu, bet Marta Robežniece/Kitija Bogdanova un Viktorija Ziediņa/Selīna Zvilna ieņēma attiecīgi astoto un desmito vietu. Titulu aizstāvēja vācietes Jesika Dēgenharta un Šaiena Rozentāla, kuras arī otrajā braucienā sasniedza jaunu trases rekordus (38,796 sekundes), divu braucienu summā sasniedzot laiku minūte un 17,619 sekundes.

Sporta ziņas sakopojis
ANDRIS KĻAVIŅŠ